

प्रकरण तीन

आरोग्य विभाग

3.576 आदिवासी उपयोजनेअंतर्गत प्राथमिक आरोग्य केंद्राच्या औषधी अनुदानात वाढ या लेखाशिर्षाखाली केलेल्या औषध खरेदीबाबत.

जिल्हा परिषद ठाणे, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 1) - सदर योजनेकरीता रक्कम रुपये 71,47,515/- खर्च करण्यात आला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) उपसंचालक, आरोग्य सेवा, मुंबई मंडळ, ठाणे यांचे तांत्रिक मंजूरी पत्र क्रमांक 42532-39, दिनांक 28/12/2016 मधील अट क्रमांक 10 प्रमाणे औषधांचा व साहित्य सामुग्रीचा पुरवठा राज्यस्तरावरून होणार आहे किंवा नाही, याची खातरजमा करूनच खरेदी करण्यात यावी, असे सुचित केले असताना याप्रमाणे कार्यवाही केल्याचे नस्तीत दिसून येत नाही.

2) पुरवठा आदेश क्रमांक 42, दिनांक 03/01/2017 अन्वये Hindustan Laboratories, Borivali यांना Tab. Domperidone व पुरवठा आदेश क्रमांक 48, दिनांक 03/01/2017 अन्वये M/S Carvel Medical System Pvt. Ltd, Ghaziabad यांना Operation Table याप्रमाणे पुरवठा आदेश दिलेले आहेत. पुरवठा आदेश देऊनही आणि तरतूद शिल्लक असूनही पुरवठादाराने सदर औषधे व साहित्याचा पुरवठा का केला नाही, याचा खुलासा करावा.

3) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण 2010/275/प्र.क्र.172/ पंरा-7, दिनांक 19/10/2011 मधील परिच्छेद क्रमांक 1 नुसार राज्य शासनाने वा केंद्र शासनाने ज्या ज्या वस्तू व सेवासाठी दरकारार केलेले आहेत, अशा वस्तू व साहित्याची शासनाच्या सक्षम यंत्रणेकडून विहित कार्यपध्दती अनुसरून तांत्रिक तपासणी करून घेणे आवश्यक आहे. तथापि, याप्रमाणे कार्यवाही केलेली दिसत नाही.

4) पुरवठादारास अदा करण्यात आलेल्या देयकाच्या रक्कमेतून औषधांचा पुरवठा विलंबाने केल्यामुळे दंड म्हणून रक्कम कपात करण्यात आलेली आहे. सदर दंडात्मक रक्कम कशाच्या आधारे कपात करण्यात आलेली आहे, याबाबत सविस्तर खुलासा सादर करावा.

3.577 प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्रांना औषध पुरवठा, यंत्र सामग्री, साधन सामग्री या उपयोजनेतर्गत सन 2015-2016 च्या शिल्लक अनुदानातून केलेल्या औषध खरेदीबाबत.

जिल्हा परिषद ठाणे, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 7) - सदर योजनेकरीता रक्कम रुपये 12,48,820/- खर्च करण्यात आला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक बीयुडी-2015/प्र.क्र.05/कार्यासन 6/, दिनांक 30/04/2015 मधील चार नुसार आदिवासी उपयोजनेतर्गत उपलब्ध करून दिलेली तरतूद फक्त आदिवासी लोकांकरिता वा आदिवासी उपयोजना क्षेत्रांतर्गत खर्च करण्यात यावी. आदिवासी उपयोजने अंतर्गत केलेली तरतूद आदिवासी क्षेत्राबाहेर किंवा सर्वसाधारण योजनेखाली खर्च करण्यात येवू नये, असे वरील शासन निर्णयात नमूद केलेले आहे. वरील योजनेवरील खर्च शासन निर्णयातील मार्गदर्शक तत्वानुसार केल्याचे अनुपालन सादर करावे.

2) प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्रांनी औषधाची मागणी ही त्यांच्या दैनंदिन वापर होत असलेल्या गरजेनुसार करण्यात आलेली असताना वार्षिक मागणी 39,500 व प्रत्यक्षात औषध खरेदी केलेली संख्या 18,365 आहे. म्हणजे मागणीपेक्षा 21,135 ने इतक्या कमी प्रमाणात औषध खरेदी केल्याचे दिसून येत असून औषधाची वार्षिक मागणी व प्रत्यक्षात खरेदी केलेली औषध यामध्ये खुप मोठ्या प्रमाणात तफावत असल्याचे दिसून येत आहे.

3) उपरोक्त औषधांची प्राप्ती झाल्यानंतर महाराष्ट्र शासन, उदयोग, उर्जा व कामागार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भाखंस/1088(2513)/उदयोग-6, दिनांक 02/01/1992 नुसार औषधांची गुणवत्ता चाचणी करून त्यांचे तपासणी अहवाल प्राप्त करून घेणे आवश्यक असताना तसे अहवाल नस्तीस दिसून आलेले नाहीत.

4) पुरवठादारास अदा करण्यात आलेल्या बिलाप्रमाणे रक्कमेतून औषधांचा विहित मुदतीत पुरवठा न केल्यामुळे दंड म्हणून रक्कम कपात करण्यात आलेली आहे. सदर दंडात्मक रक्कम कशाच्या आधारे कपात करण्यात आलेली आहे, याबाबत सविस्तर खुलासा सादर करावा.

3.578 साथीचे आजार, सर्पदंश, श्वानदंश, विंचूदंश लस व औषध साहित्य खरेदीबाबत.

जिल्हा परिषद ठाणे, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 11) - सदर योजनेकरीता रक्कम रुपये 16,02,223/- खर्च करण्यात आला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) उदयोग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भाखंस-2014/प्र.क्र.82/भाग IIII/ उदयोग-4, दिनांक 30/10/2015 मधील परिच्छेद 3.1.1.2 मध्ये नमुद केलेप्रमाणे प्रशासकीय आदेशातच खरेदीची आवश्यकता व खरेदी केलेल्या वस्तूचा विनियोग तातडीने केला जाणार आहे, असे प्रमाणित करणे आवश्यक असताना याप्रमाणे कार्यवाही करण्यात आलेली नाही.

2) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण2010/275/प्र.क्र.172/पंरा-7, दिनांक 19/10/2011 मधील परिच्छेद क्रमांक 1 नुसार राज्य शासनाने वा केंद्र शासनाने ज्या ज्या वस्तू व सेवासाठी दरकरार केलेले आहेत, अशा वस्तू व साहित्याची शासनाच्या सक्षम यंत्रणेकडून विहित कार्यपध्दती अनुसरून तांत्रिक तपासणी करून घेणे आवश्यक आहे. तथापि, याप्रमाणे कार्यवाही केलेली नाही.

3) उपरोक्त तरतूदीमधून एकूण 13 औषधे खरेदीचा प्रस्ताव तयार केला असून त्यापैकी वरील दोनच औषधे खरेदी केलेली आहेत. पुरेशी तरतूद उपलब्ध असून व खरेदीचा प्रस्ताव तयार करूनही इतर औषधांची खरेदी का केली नाही, याचा खुलासा होणे आवश्यक आहे.

3.579 प्राथमिक आरोग्य केंद्राना औषध खरेदी (बिगर आदिवासी)

जिल्हा परिषद पालघर, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 1) - सदरबाबत रक्कम रुपये 43,79,773/- खर्च करण्यात आला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) शासन परिपत्रक क्रमांक / संकीर्ण 2017 / प्र.क्र. 7 / कोषा प्र - 5, दिनांक 17/01/2017 नुसार सर्व प्रशासकीय विभागांनी व त्यांच्या अधिपत्याखालील कार्यालयांनी सन 2016-2017 या आर्थिक वर्षाकरीता दिनांक 17/01/2017 तसेच त्यानंतर कोणत्याही खरेदीच्या प्रस्तावाना मंजूरी देऊ नये, असे स्पष्ट आदेश असतांना वित्त विभागाने शासन परिपत्रकाचे पालन केले नाही.

2) परिपत्रकातील अट क्रमांक 4 नुसार सदर आदेश सर्व प्रशासकीय विभागाच्या नियंत्रणासाठी सर्व कार्यालये, शासकीय महामंडळे, अनुदानित संस्था, स्थानिक स्वराज्य संस्था (नागरी / ग्रामीण) इत्यादींबाबत शासनाने उपलब्ध करून दिलेल्या अर्ध संकल्पीय तरतूदीनुसार करावयाचा खरेदीकरीता लागू राहिल, असे स्पष्ट असताना विभागाने परिपत्रकाचे पालन केले नाही.

3) तांत्रिक मान्यतेच्या अटीत अट क्रमांक 4 मध्ये नमुद केल्याप्रमाणे शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या शासन / परिपत्रके यांच्या अधीन राहून सक्षम अधिकाऱ्यांची मान्यतेने करण्यात यावी.

4) तांत्रिक मान्यता अट क्रमांक 5 औषधी, साधन सामुग्री व यंत्र सामुग्रीची प्रतीबाब रुपये 3 लाखापेक्षा जास्त किमतीची खरेदी 'ई' निविदा प्रक्रिया राबवून खरेदी करण्यास परवानगी देण्यात येत आहे. असे असतांना विभागाने तशा प्रकारचे पालन केले नाही.

5) तांत्रिक मान्यता अट क्रमांक 12 नुसार संचालनालय स्तरावरून दोन वर्षांच्या कालावधीसाठी निश्चित केलेल्या प्रस्तावीत बाबींची खरेदी डी.जी.एस. अँड डी. दर करारानुसार करावी. विभागाने तशी कार्यवाही केलेली नाही.

6) टिप्पणीत नमुद केल्याप्रमाणे विभागाने उपलब्ध तरतूद व गट स्तरावरील आरोग्य संस्थांकडील मागणी आधारे केली असून मागणीपेक्षा जास्त खरेदी होणार नाही व औषधे पडून राहणार नाही, याबाबत विभागाने गट स्तरावरून गटाची मागणी उपलब्ध न होताच खरेदी केली आहे.

7) सदरची खरेदी करताना पुरवठादाराकडून करारनामा न करताच खरेदी केली आहे.

3.580 प्राथमिक आरोग्य केंद्रास सॅनिटायझन मशीन बसविणे.

जिल्हा परिषद पालघर, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 5) - सदरबाबत प्रमाणक क्रमांक 213, दिनांक 29/03/2017 अन्वये रक्कम रुपये 1,27,99,997/- खर्च करण्यात आला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक झेड पी ए 2012/ प्र.क्र.-680 / वित्त -9, दिनांक 31/01/2013 नुसार विकास योजना यांच्या संबंधित तांत्रिक मान्यता देण्याचा अधिकार रुपये 50,00,001/- त्यावरील खर्चास प्रशासकीय विभाग राज्यस्तरीय आयुक्त / राज्यस्तरीय संचालक यांची तांत्रिक मान्यता घेणे आवश्यक असतांना उपसंचालक यांची का घेण्यात आली, याचा खुलासा होणे आवश्यक आहे.

2) वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक संकीर्ण / 1000 / प्र.क्र.-14 / कोषा - 4, दिनांक 10/02/2000 च्या शासन परिपत्रकाच्या अन्वये प्रत्येक आर्थिक वर्षात 15 फेब्रुवारी नंतर यंत्र / सामुग्री उपकरणे / जडसंग्रह इत्यादी वस्तूंची खरेदीस प्रतिबंध करण्यात आला आहे, असे स्पष्ट नमूद असतांना विभागाने नियमांचे पालन केले नाही.

3) विभागाने तालुकास्तरावरून मागणीची पत्रके उपलब्ध नसताना खरेदी केली आहे.

4) विभागाने निविदा तपासणी फी, धनाकर्ष फी तीन निविदाधारकांची प्रती रुपये 20,000/- प्रमाणे 60,000/- दिनांक 03/03/2017 रोजी भरणा असून साहित्य तपासणीची दिनांक 02/03/2017 रोजीची आहे.

5) विभागाने जिल्ह्यातील प्राथमिक आरोग्य केंद्र यांची साहित्य मिळण्याची सही / शिक्क्यासह पोहोच नस्तीसोबत उपलब्ध नाही.

6) महाराष्ट्र शासन, उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, निर्णय क्रमांक 2014/ प्र.क्र.- 82/उद्योग -4 दिनांक 30/10/2015 अन्वये 4:4:2 मधील मुद्दा क्रमांक 5 निविदा नोटीस महाराष्ट्र सरकारच्या ई - निविदा नोटीस महाराष्ट्र सरकारच्या ई - निविदा पोर्टलवर आणि विभागाच्या संकेत स्थळावर प्रसिद्ध करण्यात येईल, असे स्पष्ट असताना विभागाने तशा प्रकारची कार्यवाही केली नाही.

7) प्राथमिक आरोग्य केंद्राकडील सॅनिटायझेशन मशीन सुस्थितीत असल्याबाबत उपयोगिता प्रमाणपत्र नस्तीसोबत उपलब्ध झाले नाही. वरील बाबींची पूर्तता होईपर्यंत झालेला खर्च लेखापरीक्षणात आक्षेपाधीन ठेवण्यात येत आहे.

3.581 आदिवासी क्षेत्रातील गरोदर मातांची सोनोग्राफीने तपासणी करणे.

जिल्हा परिषद पालघर, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 8) - सदर बाबत 5 प्रमाणकान्वये रक्कम रुपये 7,44,800/- खर्च करण्यात आला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) निधी वितरण आदेश दिनांक 31/03/2016 चा आहे. प्राप्त तरतूद रक्कम रुपये 27,18,275/- सन 2015-2016 मधून देण्यात आली आहे. परंतु, सन 2016-2017 मध्ये रक्कम रुपये 7,44,800/- खर्च नस्तीवरून दिसून येतो. तरी अखर्चीत निधी रक्कम रुपये 19,73,475/- शासनास परत करणे आवश्यक आहे. निधी वाटपातील अट क्रमांक 4 नुसार निधी परत करण्याची कार्यवाही झालेली नाही.

2) सदर प्राप्त तरतूद सन 2015-2016 अखेर प्राप्त होऊन खर्च का करण्यात आली नाही, याबाबत खुलासा करावा.

3) प्रशासकीय मान्यता अटी व शर्ती नुसार प्रत्येक महिन्याचे 5 तारखेपर्यंत मासिक खर्चाचा कामनिहाय प्रगती अहवाल सादर करणे आवश्यक असतांना अशी कार्यवाही झाली नाही.

4) प्र.मा. अटी व शर्ती नुसार खर्चाचे उपयोगिता प्रमाणपत्र नस्तीसोबत नाही.

5) गरोदर माता ज्यांची सोनोग्राफी केली, त्यांचा डॉक्टरचा रिपोर्ट / अहवाल तालुकावाईज नस्तीसोबत नाही.

6) आरोग्य विभागाकडील प्राथमिक आरोग्य केंद्राकडील आरोग्य सेविका यांचा सर्वक्षण अहवाल नस्तीसोबत नाही.

7) तांत्रिक मान्यता अटी व शर्ती अट क्रमांक 10 जिल्हा नियोजन मंडळाने मंजूर केलेला निधी दिनांक 31/03/2017 पर्यंत पूर्णतः खर्च घेईल, या दृष्टीने कार्यवाही झाली नाही.

8) डॉ.सिमा पाटील डहाणू, डॉ.वैभव गंधे वाडा, डॉ.नरेंद्र पवार वाडा, डॉ.गणेश ठाकरे वाडा, डॉ.विवेक गुप्ता भोईसर, डॉ.राजेंद्र राठोड वाडा या डॉक्टरांचे नोंदणी प्रमाणपत्रांची झेरॉक्स प्रत नस्तीसोबत जोडलेली नाही. शैक्षणिक अहर्ता प्रमाणपत्राची प्रत नस्तीसोबत जोडलेली नाही.

9) काम वाटप आदेश क्रमांक 118 दिनांक 28/02/2017 मधील अट क्रमांक 2 नुसार तालुका आरोग्य अधिकारी व वैद्यकीय अधिकारी सोनोग्राफीसाठी कार्यक्षेत्राचे प्यानलवरील स्त्रीरोग तज्ञ यांचेशी समन्वयाने आराखडा निश्चित करतील, अशी अट आहे. परंतु, यांनी आराखडा निश्चित केल्याची माहिती प्रत नस्तीसोबत नाही.

10) अट क्रमांक 3 मधील सी नुसार एकूण नोंदणी झालेल्या मातांची संख्या विचारात घेता उपकेंद्रनिहाय नियोजन वैद्यकीय अधिकारी प्राथमिक आरोग्य केंद्र यांनी केल्याचे नस्तीवरून दिसून येत नाही.

11) अट क्रमांक 6 तपासणी झाल्यानंतर त्याचा तपासणी अहवाल दोन प्रतींमध्ये तयार करून त्याची एक प्रत स्त्रीरोग तज्ञ यांचेकडे राहिल व दुसरी प्रत संबंधित वैद्यकीय अधिकारी प्राथमिक आरोग्य केंद्र यांचेकडे त्वरित सादर करतील, अशी कार्यवाही नस्तीवरून झालेली आढळून येत नाही.

12) तालुका आरोग्य अधिकारी यांनी प्रतीस्वाक्षरी करतांना स्त्रीरोग तज्ञ यांनी सादर केलेले देयक व झालेल्या सोनोग्राफीची प्राथमिक आरोग्य केंद्रस्तरावरील नोंदी व प्राप्त अहवाल तपासून पडताळणी करावी, अशी कार्यवाही झाल्याचे नस्तीवरून दिसून येत नाही.

3.582 जिल्हा वार्षिक बिगर आदिवासी उपयोजना अंतर्गत प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्र करिता औषधे खरेदीबाबत.

जिल्हा परिषद पालघर, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 11) - सदरबाबत 2 प्रमाणकान्वये रक्कम रुपये 16,03,503/- खर्च करण्यात आला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र शासन, वित्त आयोग शासन परिपत्रक क्रमांक संकीर्ण-2017/प्र.क्र.7/कोषा-प्र.-5, दिनांक 17/01/2017 अन्वये व त्यानंतर कोणत्याही खरेदीच्या प्रस्तावांना मंजुरी देऊ नये. असे असतांना खरेदी आदेश मार्च 2017 मध्ये का देण्यात आले? सदर परिपत्रकाचे पालन का करण्यात आले नाही? याबाबत खुलासा करावा.

2) महाराष्ट्र शासन, उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, क्रमांक-भाकस-2014/प्र.क्र.82/ भाग 3/उद्योग-4, दिनांक 01/12/2016 सोबतची सुधारित नियम पुस्तिका 3.2 नुसार 3 लाखाच्या वरील खरेदीच्या ई - निविदा काढणे आवश्यक असतांना अशी कारवाही न करता दर कराराप्रमाणे खरेदी केलेली आहे. ई -निविदेचा वापर का करण्यात आला नाही, याबाबत खुलासा करावा.

3) प्रत्येक प्राथमिक आरोग्य केंद्रानुसार मागणी गट स्तरावरील आरोग्य संस्थाकडील मागणी नस्तीसोबत आढळून आली नाही. त्यामुळे मागणीप्रमाणे औषध खरेदी केल्याची पडताळणी करता आली नाही.

4) दर कराराप्रमाणे औषध खरेदी पूर्वी दरपत्रके मागविले नाही. बाजारभाव मागवून वाजवी दर पडताळणी केलेली नाही. त्यामुळे खरेदी दर योग्य असल्याची पडताळणी करता आली नाही.

5) शासन उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, निर्णय क्रमांक भाकस-2014/प्र.क्र.82/ भाग 3/उद्योग-4, दिनांक 01/12/2016 मधील नियम पुस्तिका परिच्छेद 2.9.2 मध्ये नमूद केलेल्या प्रशासकिय विभागांना खरेदी प्रक्रिया पार पाडता यावी, यासाठी खरेदी समिती तात्काळ गठीत करण्यात यावी. अशी कार्यवाही झाल्याचे नस्तीवरून दिसून येत नाही. याबाबत खुलासा करावा.

6) पुरवठादाराकडून औषध पुरवठा करणेबाबत संमती पत्र / करारपत्र करून पुरवठा आदेश आवश्यक असतांना अशी कार्यवाही केल्याचे नस्तीवरून दिसून येत नाही. याबाबत खुलासा करावा.

3.583 जिल्हा वार्षिक योजना सन 2016-2017 प्राथमिक आरोग्य केंद्र व उपकेंद्राकरीता औषधाकरीता अनुदानात वाढ या योजनेअंतर्गत औषध खरेदी.

जिल्हा परिषद पालघर, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 12 व 13) - सदरबाबत रक्कम रुपये 3,11,42,115/- खर्च करण्यात आला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र शासन, वित्त आयोग शासन परिपत्रक क्रमांक संकीर्ण-2017/प्र.क्र.7/कोषा-प्र.-5, दिनांक 17/01/2017 अन्वये व त्यानंतर कोणत्याही खरेदीच्या प्रस्तावांना मंजूरी देऊ नये. असे असतांना खरेदी आदेश मार्च 2017 मध्ये का देण्यात आले व सदर परिपत्रकाचे पालन का करण्यात आले नाही, याबाबत खुलासा करावा.

2) महाराष्ट्र शासन, उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, क्रमांक-भाकस-2014/प्र.क्र.82/ भाग 3/उद्योग-4, दिनांक 01/12/2016 सोबतची सुधारित नियम पुस्तिका 3.2 नुसार 3 लाखाच्या वरील खरेदीच्या ई - निविदा काढणे आवश्यक असतांना अशी कार्यवाही न करता दर कराराप्रमाणे खरेदी केलेली आहे ई -निविदेचा वापर का करण्यात आला नाही, याबाबत खुलासा करावा.

3) प्रत्येक प्राथमिक आरोग्य केंद्रानुसार मागणी गट स्तरावरील आरोग्य संस्थाकडील मागणी नस्तीसोबत आढळून आली नाही. त्यामुळे मागणीप्रमाणे औषध खरेदी केल्याची पडताळणी करता आली नाही.

4) दर कराराप्रमाणे औषध खरेदीपूर्वी दर पत्रके मागविले नाही. बाजारभाव मागवून वाजवी दर पडताळणी केलेली नाही. त्यामुळे खरेदी दर योग्य असल्याची पडताळणी करता आली नाही.

5) शासन उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भाकस-2014/प्र.क्र.82/ भाग 3/उद्योग-4, दिनांक 01/12/2016 मधील नियम पुस्तिका परिच्छेद 2.9.2 मध्ये नमूद केलेल्या प्रशासकिय विभागांना खरेदी प्रक्रिया पार पाडता यावी, यासाठी खरेदी समिती तात्काळ गठीत करण्यात यावी. अशी कार्यवाही झाल्याचे नस्तीवरून दिसून येत नाही. याबाबत खुलासा करावा.

6) पुरवठादाराकडून औषध पुरवठा करणेबाबत संमती पत्र / करारपत्र करून पुरवठा आदेश आवश्यक असतांना अशी कार्यवाही केल्याचे नस्तीवरून दिसून येत नाही. याबाबत खुलासा करावा.

7) औषधांची खरेदी EXPIRY DATE लांबची असलेबाबत विभागाने खात्री केल्याचे प्रमाणपत्र नस्तीसोबत जोडले नाही.

8) तांत्रिक मंजूरी आदेश क्रमांक 568 दिनांक 09/01/2017 मधील अटी व शर्तीमधील अट क्रमांक 5 प्रमाणे 3 लाखांवरील जास्त किंमतीच्या खरेदीत ई - निविदा प्रक्रिया राबवून खरेदी करण्यास परवानगी देण्यात येत आहे. असे असतांना दर कराराप्रमाणे खरेदी का करण्यात आली, याबाबत खुलासा करावा.

9) औषधांचा पुरवठा राज्य स्तरावरून होणार आहे किंवा नाही, याची खातरजमा करूनच साहित्य खरेदी करणे आवश्यक असलेबाबतचे प्रमाणपत्र नस्तीसोबत नाही.

10) खरेदी करण्यात येणारी औषधे शासनाने निश्चित केलेल्या ECC व EDL च्या यादीतील असावेत व त्यामधील निर्देशानुसार असावेत. यांची यादी नस्तीसोबत जोडलेली नाही

11) औषध योग्य प्रकारचे असलेबाबत शासकीय प्रयोगशाळेकडील चाचणी अहवाल नस्तीसोबत प्राप्त झाला नाही.

12) देयकासोबत विभागाने साहित्य प्राप्त झालेबाबत औषध साठा रजिस्टरला नोंद घेतलेबाबत छायांकित प्रत जोडण्याची असतांना अशी कार्यवाही केलेली नाही.

13) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक डी.पी.आर /1088/सी.आर. / 896/30, दिनांक 26/10/1989 अन्वये साहित्याचे विनियोग प्रमाणपत्र प्राप्त करणे आवश्यक आहे. तसे विनियोग प्रमाणपत्र आरोग्य संस्था यांच्याकडून प्राप्त करण्यात आलेले नाही.

3.584 खरेदी औषधसाठा साहित्य व विनियोगाबाबत.

जिल्हा परिषद रायगड, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 3) - आरोग्य विभाग जिल्हा परिषद रायगड सन 2016-2017 चे लेखापरिक्षणात औषधसाठा खरेदीच्या नस्तीचे लेखापरिक्षण केले असता, याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक जीपीए2012/प्र.क्र.680/वित्त 09, दिनांक 19/03/2012 मधील टिप एक व चार प्रमाणे औषध खरेदीस दिलेल्या प्रशासकीय व तांत्रिक मान्यतेची

व दरास दिलेल्या मान्यतेची माहिती विषय समिती / स्थायी समितीच्या पुढील बैठकीत अवलोकनार्थ ठेवणे आवश्यक असताना शासन निर्णयानुसार उचित कार्यवाही केलेली नाही.

2) संचालनालय, आरोग्य सेवा महाराष्ट्र राज्य, मुंबई परिपत्रक क्रमांक संआसे/साध्य/औषधी/कक्ष 12, दिनांक 17/12/1998 अन्वये अनुदानाप्रमाणे औषध खरेदी केल्यानंतर औषधाचे वाटप सर्व प्राथमिक आरोग्य केंद्रांना सारख्या प्रमाणात वाटप न करता रुग्णांच्या सरासरी उपस्थितीनुसार व प्राथमिक आरोग्य केंद्रांच्या वर्गवारीनुसार करणे आवश्यक असताना जिल्हा परषदेने प्राथमिक आरोग्य केंद्रांची वर्गवारी न ठरवता सरसकट मोहिम स्वरूपात औषधाचे वाटप केले आहे.

3) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक डीपीआर/1088/79/30, दिनांक 26/12/1989 नुसार ज्या वित्तीय वर्षात साहित्य खरेदी केले, त्या वित्तीय वर्षात वापर होणे आवश्यक आहे. परंतु, आरोग्य विभागाने खरेदी साहित्याची मागणी पुरवठा व वापर (वाटप) याबाबतच्या साठा नोंदवह्या यामध्ये सन 2016-2017 मध्ये नोंदी घेतलेल्या नसल्याने प्राप्त झालेले साहित्य जिल्हयातील प्राथमिक आरोग्य केंद्रास केव्हा व किती प्रमाणात वाटप केले पैकी वर्षअखेर किती औषध साहित्य शिल्लक आहे, याची आवश्यक नोंदी अभावी लेखापरिक्षणात पडताळणी करता आली नाही.

4) औषध साठा खरेदी करण्यापूर्वी जिल्हयातील प्राथमिक आरोग्य केंद्रातील शिल्लक औषधे साठा व त्याची आवश्यकता यांचा मेळ घेऊनच आवश्यकतेनुसार खरेदी प्रक्रिया करणे आवश्यक असताना विभागाने शिल्लक औषध साठ्याचा मेळ न घेता खरेदी केल्याचे दिसून येते. तरी लेखापरिक्षण वर्षअखेर खरेदी केलेल्या औषध साठ्याच्या विनियोगाबाबत आवश्यक अभिलेखे उपलब्ध करून खात्री पटवावी.

3.585 कार्यालयीन वाहन कार्यक्षेत्राबाहेर वापरल्याबाबत.

जिल्हा परिषद रायगड, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 5) - याबाबत रक्कम रुपये 51,144/- खर्च करण्यात आला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

आरोग्य विभाग, जिल्हा परिषद रायगड यांच्या सन 2016-2017 या आर्थिक वर्षाच्या लेखापरीक्षणात कार्यालयाच्या वाहन संबंधीचे अभिलेखे तपासले असता एम.एच.06 J-8372 या वाहनाचा वापर कार्यक्षेत्राबाहेर केल्याचे आढळून आले. याबाबत वित्त विभाग, शासन निर्णय दिनांक 10/09/2001 नुसार वाहन कार्यक्षेत्राबाहेर वापरण्यास निर्बंध घातलेले असतांना कार्यालयातील अधिकारी / कर्मचारी यांनी कार्यालयीन वाहने कार्यक्षेत्राबाहेर वापरल्याचे दिसून येते.

उपसचिव वित्त विभाग, शासन निर्णय क्रमांक प्रवास 1005/प्र.क्र.33/सेवा-05, दिनांक 08/07/2005 नुसार डिझेल व पेट्रोलवर चालणाऱ्या सर्व शासकिय वाहनांच्या कार्यक्षेत्राबाहेर वापरणाऱ्या प्रती कि.मी. 8/- रुपये प्रमाणे 6,393 कि.मी. x 8 = 51,144/- रुपये वसूली करणे आवश्यक आहे.

3.586 श्वानदंश, सर्पदंश व विंचुदंश लस खरेदी बाबत.

जिल्हा परिषद रायगड, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 15) - याबाबत रक्कम रुपये 5,48,257/- खर्च करण्यात आला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

आरोग्य विभाग, जिल्हा परिषद रायगड यांनी सन 2016-2017 या आर्थिक वर्षात श्वानदंश, सर्पदंश व विंचुदंश लस खरेदीवर रुपये 5,48,257/- एवढा खर्च केला आहे. त्याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय देण्यात येत आहेत:-

1) आरोग्य विभागाने डी.एम.ई.आर दर करारानुसार बायर इंडिया पुरवठादार यांना पुरवठा करणेचे आदेश जावक क्रमांक राजिप/आरोग्य/औषध भांडार/801/2017, दिनांक 27/01/2017 नुसार 5001 v/s लस पुरवठा करणेचे आदेश देणेत आले होते. तथापि, पुरवठादार यांनी 4001 v/s लस पुरवठा केला म्हणजेच 1000 v/s श्वानदंश लसीचा कमी पुरवठा केला आहे. त्यामुळे इतर लाभार्थ्यांना औषध पुरवठा पासून वंचित रहावे लागले आहे. तरी कमी पुरवठा केल्यामुळे संबंधीत पुरवठादारावर काय कार्यवाही केली, याचा खुलासा करावा.

2) पुरवठादाराने पुरवठा आदेश अट क्रमांक 3 नुसार दिनांक 26/02/2017 पर्यंत औषध पुरवठा करणे आवश्यक असतांना दिनांक 27/03/2017 रोजी उशीरा औषध पुरवठा केल्याचे साठा नोंदवही पृष्ठ क्रमांक 43 वरून निदर्शनास आले. तांत्रिक मान्यता आदेश अट क्रमांक 5 ब मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे 5 टक्के दंड रक्कम रुपये 27,413/- पुरवठादाराकडून वसूल करून अनुपालन सादर करावे.

3.587 डॉ.आनंदीबाई गोपाळ जोशी गौरव पुरस्कार योजना.

जिल्हा परिषद रत्नागिरी, सन 2016-17 (परिच्छेद क्रमांक 4) - सदरबाबत रक्कम रुपये 1,50,000/- खर्च करण्यात आलेली आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) संचालक, आरोग्य सेवा, मुंबई यांचे पत्र क्रमांक संआसे/कु-क,क1/टे-3/डॉ.आंजोगौपुयो, 2016-2017/मार्गदर्शक सूचना/न.क्र.आयईसी 8/36-168/16, दिनांक 28/10/2016 अन्वये सदरील योजनेसाठी मार्गदर्शक सूचना पारित केलेल्या असून शासन निर्णय क्रमांक आयईसी2016/प्र.क्र.228/आरोग्य-3, दिनांक 20/10/2016 अन्वये सदरील योजनेसाठी सन 2015-2016 व 2016-2017 करीता निधीची तरतूद करण्यात आलेली आहे.

2) उपरोक्त संचालक, आरोग्य सेवा यांच्या पत्रातील मार्गदर्शक सुचानेतील (ई) नुसार जिल्हास्तर प्रवेशिका प्राप्त करून घेण्याची अंतिम तारीख दिनांक 21/11/2016 पर्यंत असून प्राप्त प्रवेशिकांची जिल्हा स्तरावर छाननी करून पात्र संस्थांची यादी दिनांक 25/11/2016 पर्यंत अंतिम करण्याबाबत सूचित केलेले असतांना तशी कार्यवाही करण्यात आलेली नाही. जिल्हा परिषदेकडे प्रवेशिका प्राप्त झाल्याची व पात्र संस्थांची अंतिम यादी अप्राप्त आहे. तसेच समितीच्या सभेचे इतिवृत्त लेखापरीक्षणास अप्राप्त आहे.

3) उपरोक्त संचालक, आरोग्य सेवा यांच्या पत्रातील मार्गदर्शक सुचानेतील (फ) नुसार जिल्हा निवड समितीने 01 डिसेंबर ते 15 डिसेंबर याकालावधीत सदरील संस्थांना भेटी देण्याबाबत सूचना दिलेल्या असतांनाही तशी कार्यवाही न करता दिनांक 15 डिसेंबर व 17 डिसेंबर म्हणजेच विलंबाने करण्याचे प्रयोजन स्पष्ट करावे.

4) उपरोक्त संचालक, आरोग्य सेवा यांच्या पत्रातील मार्गदर्शक सुचानेतील (ग) नुसार जिल्हास्तरावरील सर्वोत्कृष्ट संस्थांची यादी अंतिम करून दिनांक 19/12/2016 पर्यंत उपसंचालक, आरोग्य सेवा, प्रभारी परिमंडळ यांना सादर करण्याबाबत सूचित केलेले असतांना तशी कार्यवाही केलेली नाही.

5) सदरील योजनेसाठी एकूण रक्कम रुपये 1,50,000/- मंजूर करण्यात आलेली असून रुपये 1,30,000/- पुरस्कारासाठी व उर्वरित रक्कम रुपये 20,000/- पुरस्कार वितरण सभारंभ, जिल्हास्तरीय परीक्षण समितीतील अशासकीय खर्चासाठी तरतूद करण्यात आलेली आहे. तथापि, सदरील नस्तीसोबत रक्कम रुपये 20,000/- खर्चाबाबतचा कोणताही अहवाल तथा मंजूर टिप्पणी उपलब्ध झालेली नाही. त्यामुळे सदरील खर्च कोणकोणत्या बाबीवर करण्यात आलेला आहे, याबाबतचा तपशील व त्यासाठीची मान्यता याबाबतचे लेखे लेखापरीक्षणास उपलब्ध झाले नाहीत.

3.588 फॉर्म छपाई करणेमधील अनियमितता.

जिल्हा परिषद सिंधुदुर्ग सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 2) - फॉर्म छपाई करणेकरीता रक्कम रुपये 1,26,085/- खर्च झाला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र शासन, वित्त विभागाचे परिपत्रक क्रमांक संकीर्ण 2017/प्र.क्र.7/कोषा प्र-5, दिनांक 17/01/2017 नुसार रक्कम रुपये 50,000/- पेक्षा जास्त रकमेच्या खरेदीच्या कोणत्याही प्रस्तावांना दिनांक 17/01/2017 ते 31/03/2017 या कालावधीमध्ये मान्यता देऊ नये, असे शासनाचे निर्देश असताना रक्कम रुपये 1,26,085/- ची खरेदी एकाच दिवशी वेगवेगळे पुरवठा आदेश देऊन करून उपरोक्त नमूद शासन आदेशाचे उल्लंघन केल्याचे दिसून येते.

2) शासकीय विभागांनी करावयाच्या कार्यालयीन खरेदीसाठीच्या कार्यपद्धतीची सुधारित नियमपुस्तिका महाराष्ट्र शासन, उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भांखस-2014/प्र.क्र.82/भाग3/उद्योग-4, दिनांक 01/12/2016 मधील 2.13 नुसार कार्यालयांनी कोणतीही खरेदी करण्यापूर्वी प्रशासकीय आदेश काढल्यानंतरच

खरेदी प्रक्रिया अवलंबण्यात यावी. सदर आदेशात खरेदीची आवश्यकता व खरेदी केलेल्या वस्तूंचा विनियोग तातडीने केला जाणार आहे, असे प्रमाणित करणे आवश्यक असताना सदर खरेदीचा प्रशासकीय मान्यता आदेश काढण्यात आलेला नाही.

3) सदर फॉर्म छपाई करण्यापूर्वी शिल्लक किती होती व आवश्यक मागणी किती आहे, याचा तपशील नस्तीमध्ये नाही.

4) साठा नोंदवही नमुना नंबर 33 मध्ये खरेदी साहित्याची नोंद दिनांक 30/03/2017 रोजी केली आहे. सर्व साहित्य दिनांक 01/04/2017 ला नवीन साठा नोंदवहीत नोंदविले आहे. त्यावर कार्यालय प्रमुख स्वाक्षरी नाही. लेखापरीक्षण कालावधीपर्यंत सदर साहित्य जराही वापरलेले नाही. साहित्य खरेदी पासून ८ महिने त्याचा जराही वापर न करता शिल्लक असल्याने शासन अनुदान नाहक गुंतून पडलेचे दिसून येते. सबब आवश्यकता नसताना खरेदी केल्याचे दिसून येते.

5) खरेदी केलेले साहित्य दिलेल्या पुरवठा आदेशाच्या स्पेसिफिकेशन व दर्जाप्रमाणे असल्याबाबत प्रमाणित केलेले नाही.

3.589 जिल्हा तांत्रिक सेवा वैद्यकीय अधिकारी वर्ग 3 या संवर्गामधून वैद्यकीय अधिकारी गट ब या संवर्गामध्ये समावेशन केलेल्या वैद्यकीय अधिकारी यांना प्रदान होत असलेल्या वेतना संदर्भातील अनियमिततेबाबत.

जिल्हा परिषद नाशिक, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 6) - आरोग्य विभाग, जिल्हा परिषद, नाशिक चे सन 2016-2017 चे लेखापरीक्षणामध्ये डॉ. भारती पंडीत चव्हाण, वैद्यकीय अधिकारी, गट-ब यांच्या सेवापुस्तकाची आणि प्रदान केलेल्या वेतनाची तपासणी केली असता, याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र शासन, वित्त विभाग, शासन निर्णय क्रमांक वेपूर-1212/प्र.क्र.31/सेवा-9, दिनांक 11/02/2013 सोबतच्या विवरणपत्र अ मधील अनुक्रमांक 43 वर नमूद केल्याप्रमाणे डॉ. भारती पंडीत चव्हाण यांना (दिनांक 01/01/2006 ते 31/01/2013 या कालावधीसाठी वेतन व भत्त्यांच्या फरकाची रक्कम न देता) दिनांक 01/01/2006 पासून रुपये 4,600/- ग्रेड वेतन अनुज्ञेय करावयाचे असून त्यानुसार काल्पनिक वेतन निश्चिती करून प्रत्यक्ष लाभ दिनांक 01/02/2013 पासून देणे आवश्यक होते. परंतु, अशा प्रकारची नियमोचित कार्यवाही डॉ. भारती पंडीत चव्हाण यांच्या वेतन निश्चिती संदर्भात करण्यात आलेली नाही.

2) अशा प्रकारे परिच्छेद क्रमांक 1.5 व 1.6 मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे पी.बी. 2 रुपये 9300-34800 + ग्रेड वेतन रुपये 4400 / 4600 या अनुज्ञेय असलेल्या वेतन संरचनेमध्ये डॉ.भारती पंडीत चव्हाण यांची वेतननिश्चिती न करता सेवापुस्तकातील नोंदीनुसार नियमबाह्यरितीने त्यांना पी.बी.2 रुपये 9300-34800 + ग्रेड वेतन रुपये 5,400/- या वेतन संरचनेमध्ये दिनांक 01/01/2006 पासून रुपये 20,000/- + ग्रेड वेतन रुपये 5,400/- असे निश्चित करण्यात आले आहे.

3) सहाय्या वेतन आयोगांतर्गत सुधारीत वेतन संरचना लागू झाल्यानंतर डॉ भारती पंडीत चव्हाण यांचे सेवांतर्गत आश्वसित प्रगती योजनेच्या लाभाच्या अनुषंगाने पी.बी.2 रुपये 9300-34800 + ग्रेड वेतन रुपये 5,400/- या वेतन संरचनेमध्ये दिनांक 01/01/2006 पासून रुपये 20,000/- + ग्रेड वेतन रुपये 5,400/- असे निश्चित करण्यात आले आहे. तथापि, वैद्यकीय अधिकारी गट-ब हे पद एकाकी असल्याचे यापूर्वी जिल्हा आरोग्य अधिकारी, नाशिक यांनी सन 2014-2015 चे लेखापरीक्षणा दरम्यान दिलेल्या अर्धसामास उत्तरामध्ये लिहून दिले आहे. वित्त विभाग, शासन निर्णय क्रमांक वेतन-1109/प्र.क्र.24/सेवा-3, दिनांक 09/06/2009 अन्वये विहित करण्यात आलेल्या तरतूदीनुसार एकाकी पदावरील कर्मचाऱ्याचे सेवांतर्गत आश्वसित प्रगती योजनेचा लाभ मिळाल्यानंतरचे वेतन, विद्यमान वेतनबँडमधील वेतन व ग्रेडवेतनावर 3 टक्के वेतनवाढ देऊन विद्यमान वेतनबँडमध्येच निश्चित करण्यात यावे आणि त्याशिवाय सदर कर्मचाऱ्यास त्याच्या पदाचे विद्यमान ग्रेड वेतन अधिक अनुज्ञेय समुचित ग्रेड वेतन देऊन त्याची वेतननिश्चिती करणे अपेक्षित आहे. डॉ.भारती पंडीत चव्हाण यांची वेतननिश्चिती उक्त शासन निर्णयातील तरतूदीस अनुसरून करण्यात आलेली नाही वित्त विभाग, शासन निर्णय क्रमांक वेपूर

1209/प्र.क्र.20/सेवा 9, दिनांक 27/02/2009 सोबतच्या प्रपत्रातील अनुक्रमांक 15, परिच्छेद क्रमांक 3.13 मधील तरतूदीस अनुसरून डॉ. भारती पंडीत चव्हाण यांची दिनांक 01/01/2006 रोजीची वेतननिश्चिती होणे आवश्यक आहे.

सहाय्या वेतन आयोगानुसार दिनांक 01/01/2006 रोजी देय वेतन संरचना रुपये 9300-34800 + ग्रेड वेतन रुपये 4,400/-

दिनांक 01/01/2006 रोजी निश्चित वेतन रुपये 8500 x 1.86 = 15,810+ ग्रेड वेतन 4,400 = मुळ वेतन रुपये 20,210/-

4) अशा प्रकारे परिच्छेद क्रमांक 2.1 मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे सेवांतर्गत आश्वसित प्रगती योजनेचा लाभ देताना डॉ.भारती पंडीत चव्हाण यांची वेतननिश्चिती पी.बी.2 रुपये 9,300-34800 + ग्रेड वेतन रुपये 4,400 / 4,600 या अनुज्ञेय असलेल्या वेतन संरचनेमध्ये आणि वित्त विभाग, शासन निर्णय क्रमांक वेतन 1109/प्र.क्र.24/सेवा-3, दिनांक 09/06/2009 व वित्त विभाग, शासन निर्णय क्रमांक आप्रयो 1014/प्र.क्र.21/सेवा-3, दिनांक 06/09/2014 अन्वये विहित करण्यात आलेल्या तरतूदीस अनुसरून न करता सेवापुस्तकातील नोंदीनुसार नियमबाह्यरितीने त्यांना पी.बी.2 रुपये 9,300-34,800 + ग्रेड वेतन रुपये 5,400 या वेतन संरचनेमध्ये आणि दिनांक 01/01/2006 पासून पी.बी.3 रुपये 15,600-39,100 + ग्रेड वेतन रुपये 6,600/- या वेतन संरचनेमध्ये करण्यात आली आहे.

5) डॉ. भारती पंडीत चव्हाण यांची वित्त विभाग वेतनपडताळणी पथक, नाशिक यांचेकडून सेवापुस्तकांची पडताळणी करण्यात आली आहे. तथापि, उक्त शासन निर्णयातील तरतूदीनुसार जिल्हा परिषदेकडील जिल्हा तांत्रिक सेवा वैद्यकीय अधिकारी, वर्ग 3 यांचे, वैद्यकीय अधिकारी गट-ब या संवर्गामध्ये समावेशन करण्यात आले आहे. त्यांचे वेतन निश्चितीबाबत जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, नाशिक यांनी शासनाकडून मार्गदर्शन मागविणे उचित होईल. उपरोक्त नमूद डॉ. भारती पंडीत चव्हाण यांना देय वेतनानुसार या अहवालासोबत जोडण्यात आलेल्या परीशिष्ट क्रमांक 9 नुसार रक्कम रुपये 10,12,280/- जादा प्रदान झालेले आहे. तथापि, जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, नाशिक यांनी शासनाकडून प्राप्त मार्गदर्शनानुसार उपरोक्त 2.1 व 2.2 मध्ये नमूद वेतन निश्चितीची खात्री करून तसेच डॉ.भारती पंडीत चव्हाण यांना वेळोवेळी केलेल्या वेतन निश्चितीनुसार प्रत्यक्ष अदा वेतन व त्यावरील वेळोवेळी अदा भत्ते याची प्रथम खात्री करून अतिप्रदान वसुलीचे कार्यवाहीसह अनुपालन सादर करावे

6) सदर आक्षेपात नमूद नाव केवळ उदाहरणादाखल असून जिल्हा आरोग्य अधिकारी यांनी याबाबत संबंधितांना सूचना देऊन वरीलप्रमाणे असणाऱ्या इतर सर्व समान प्रकरणांचा शोध घेऊन उपरोक्त 3 नुसार कार्यवाहीसह अतिप्रदानाची रक्कम वसुलीची कार्यवाही करून अनुपालन सादर करावे

3.590 महाराष्ट्र वैद्यकीय व आरोग्य सेवा गट अ या संवर्गातील वैद्यकीय अधिकारी पदावरील पदव्युत्तर पदवी / पदविका अर्हता धारकास विशेष वेतनवाढी मंजूर करण्याबाबत.

जिल्हा परिषद नाशिक, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 7) - आरोग्य विभाग, जिल्हा परिषद, नाशिक सन 2016-2017 चे लेखापरीक्षणात वैद्यकीय अधिकारी यांचे मूळ सेवापुस्तकाची पडताळणी केली असता त्यांना 6 अतिरिक्त वेतनवाढी नियमबाह्यपणे मंजूर केल्याचे आढळून आले आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) सार्वजनिक आरोग्य विभाग, शासन निर्णय क्रमांक मवैअ-2011/प्र.क्र.776/सेवा 3, दिनांक 14/12/2011 अन्वये महाराष्ट्र वैद्यकीय व आरोग्य सेवा गट अ या संवर्गातील वैद्यकीय अधिकारी या पदावर नियुक्ती झाल्यानंतर पदव्युत्तर पदविका धारकास तीन अतिरिक्त वेतनवाढी व पदव्युत्तर पदवी धारकास सहा अतिरिक्त वेतनवाढी मंजूर कराव्यात, असे नमूद आहे. तथापि, त्यासाठी वैद्यक शास्त्रातील (उच्चतर शैक्षणिक अर्हता) सांविधानिक विद्यापीठाची चिकित्सा विशेषज्ञाची पदव्युत्तर पदवी /पदव्युत्तर पदविका ही अर्हता धारण करणे आवश्यक आहे.

2) संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई यांनी संबंधित वैद्यकीय अधिकारी यांना सेवांतर्गत पदव्युत्तर अभ्यासक्रमासाठी नोंदणी व पूर्वपरवानगी देणे आवश्यक आहे. तसेच संचालनालयाकडून सेवांतर्गत पदव्युत्तर अभ्यासक्रमासाठी नोंदणी देऊन प्रतिनियुक्ती आदेश प्राप्त झालेल्या आणि सदर अभ्यासक्रम विहित

कालावधीत व विहित वैद्यकीय महाविद्यालयातून यशस्विरित्या पूर्ण केलेले वैद्यकीय अधिकारी शासन निर्णयानुसार अतिरिक्त वेतनवाढी मिळण्यास पात्र ठरतील.

3) संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई यांचे पत्र क्रमांक संआसे/मवैआसे /2 /3-6 वेतनवाढ/ 2ब/ टे.क्र.2/13 /950, दिनांक 28/06/2013 नुसार अस्थायी वैद्यकीय अधिकारी व बंधपत्रित वैद्यकीय अधिकारी यांना तसेच महाराष्ट्र वैद्यकीय व आरोग्य सेवा गट ब व जिल्हा तांत्रिक सेवा संवर्गातील वैद्यकीय अधिकारी यांना 3 वेतनवाढी व 6 वेतनवाढी अनुज्ञेय नाहीत.

4) जिल्हा आरोग्य अधिकारी जिल्हा परिषद नाशिक यांनी महाराष्ट्र वैद्यकीय व आरोग्य सेवा गट अ या संवर्गातील वैद्यकीय अधिकारी यांना सन 2016-2017 मध्ये पदव्यवृत्तर पदविका धारकास तीन अतिरिक्त वेतनवाढी व पदव्यवृत्तर पदवी धारकास सहा अतिरिक्त वेतनवाढी मंजूर केल्या आहेत

5) महाराष्ट्र शासन, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, शासन आदेशानुसार वरील अधिकारी यांची नियुक्ती महाराष्ट्र वैद्यकीय व आरोग्य सेवा गट-अ मध्ये नामनिर्देशनाने नियुक्ती करण्यात आली आहे. सदर नियुक्ती आदेशानुसार उपरोक्त वैद्यकीय अधिकारी यांनी पदाचा कार्यभार स्वीकारल्यापासून 2 वर्षांचा कालवधी हा परिविक्षाधीन स्वरूपाचा राहिल व परिविक्षाधीन कालावधी पूर्ण केल्याशिवाय पुढील वेतनवाढी अनुज्ञेय होणार नाही. असे असतांना वरील वैद्यकीय अधिकारी यांचे सेवापुस्तकात परिविक्षाधीन कालावधी पूर्ण केल्याच्या नोंदी दिसून येत नाहीत. तसेच परिविक्षाधीन कालावधी पूर्ण झाल्याबाबतचे सक्षम प्राधिकारी यांचे आदेश अभिलेखामध्ये आढळून आले नाही. त्यामुळे वैद्यकीय अधिकारी यांना दुसरी व त्यापुढील सर्व नियमित वेतनवाढी देय होत नाही असे असतांना वरील अधिकारी यांना नियमित व अतिरिक्त वेतनवाढी देण्यात आल्या आहेत.

6) नियुक्ती आदेशात सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक प्रशिक्षण 2000/प्र.क्र.61/ 2001/39, दिनांक19/03/2003 अन्वये शासन सेवेतील नियुक्ती करिता संगणक हाताळणी /वापराबाबतचे ज्ञान अतिरिक्त आवश्यक अहर्ता म्हणून निश्चित करण्यात आली आहे. उपरोक्त अधिकारी यांचे सेवापुस्तकात संगणक हाताळणी / वापराबाबतचे MSCIT प्रमाणपत्र डॉ. नेहते व डॉ. बंगाळ वगळता नोंद नाही. असे असतांना वेतन वाढ न रोखता नियमित वेतनवाढ देण्यात आल्या आहेत.

7) वरीलप्रमाणे तरतुदी असतांना जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, नाशिक यांनी उपरोक्त अधिकारी यांना नियमित व विशेष वेतनवाढी मंजूर केल्या. वरील वैद्यकीय अधिकारी यांना रक्कम रुपये 7,86,414/- चे जादा प्रदान झालेले आहे. जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, नाशिक यांनी वैद्यकीय अधिकारी वेतन व भत्ते फरकाचे रक्कमेची पडताळणी करून वसुलीचे कार्यवाहीसह अनुपालन सादर करावे तसेच अशा प्रकारचे सर्व प्रकरणांचा जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, नाशिक यांनी शोध घेऊन कार्यवाहीसह अनुपालन सादर करावे.

3.591 प्राथमिक आरोग्य केंद्र उपकेंद्राकरीता औषध खरेदीतील अनियमितता

जिल्हा परिषद धुळे, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 6) - सदरबाबत रक्कम रुपये 79,46,728/- खर्च करण्यात आलेला असून याबाबत खालील प्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) M/S Syndicate pharma, Indore (MP) यांचे पीडीए Licence No. 25/14/2000 दिनांक 31/08/2000 ते 31/12/2016 पर्यंत मुदत असतांना मुदतबाहय पुरवठादारास आरोग्य विभाग, जिल्हा परिषद यांनी पुरवठा आदेश देण्यात आलेला आहे. तसेच M/s Hindustan Laboratories, Mumbai यांचे पीडीए Licence No KD-841 दिनांक 04/05/2011 ते 03/05/2016 पर्यंत मुदत असतांना मुदतबाहय पुरवठादारास पुरवठा आदेश देण्यात आले आहेत.

तसेच सदर पुरवठारास पुरवठा आदेश देऊनही पुरवठाराने औषधांचा पुरवठा केलेला नाही. त्यामुळे सदर औषधापासून सर्वसामान्य नागरीक वंचित राहिले आहेत.

2) तांत्रिक मान्यता उपसंचालक, आरोग्य सेवा नाशिक यांचे आदेश क्रमांक उपसंआसे/औभांडार/186-88/16, दिनांक 04/01/2017 ओदशातील अनुक्रमांक 3 वरील Benzathine enicillin inj-12 Lac IV Vial मंजुरी

प्राप्त असतांना पुरवठादार कंपनी IDPL/HAL/KOPL यांना पुरवठा आदेश देण्यात आलेले नाहीत. मान्यता असतांना औषधे का खरेदी केली नाहीत? याचा खुलासा करावा.

3) उपसंचालक, आरोग्य सेवा, नाशिक यांचे आदेश क्रमांक उपसंआसे/औभांडार/186- 88/10, दिनांक 04/01/2017 नुसार तांत्रिक मान्यता देण्यात आलेली आहे. तांत्रिक मान्यता विवरणपत्रानुसार 02 औषधांचा साठा शिल्लक असतांना औषधांची मागणीपेक्षा जादा औषधांची खरेदी केली आहे. तसेच काही औषधांची मागणी जास्त असतांना कमी खरेदी केली आहे. यावरून मागणीनुसार औषधांची खरेदी केली जात नाही. आवश्यकतेनुसार खरेदी का केली नाही? याचा खुलासा करावा.

4) आदिवासी क्षेत्रातील प्राथमिक आरोग्य केंद्रासाठी औषधी खरेदी करण्यात आलेली आहेत. आदिवासी उपयोजनेअंतर्गत खरेदी केलेली औषधे आदिवासी क्षेत्रात कार्यरत असलेल्या प्राथमिक आरोग्य केंद्रांना देणे आवश्यक असतांना Hindustan Laboratories यांचेकडून Diphenhydramine ammonium chloride, sodium citrate and menthol cough syrup एकूण 7,000 औषधी खरेदी करण्यात आलेली आहे. तथापि, वाटप करतांना 2,000 औषधे आदिवासी क्षेत्राबाहेरील प्राथमिक आरोग्य केंद्रांना वाटप केलेली आहेत.

3.592 प्राथमिक आरोग्य केंद्रांना सोलर ऑटोक्लोव्हिंग पुरविणेबाबत.

जिल्हा परिषद धुळे, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 8) - सदरबाबत रक्कम रूपये 55,35,000/- खर्च करण्यात आलेला असून खालील प्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) प्रशासकीय मान्यतेतील अट क्रमांक 3 व 18 नुसार सदर योजना सन 2015-2016 मध्ये राबविणे आवश्यक असतांना योजना सन 2016-2017 मध्ये राबविण्यात आली आहे. याबाबत जिल्हाधिकारी यांच्या परवानगीने मुदतवाढ आदेश न घेता योजना कशी राबविण्यात आली? खुलासा करावा.

2) निविदा धारक Ambika Electicals, Dhule, Vij Kamgar Majoor Society, and Raghav Solar System या तीनही पुरवठारांना Autoclove पुरवठादार Suman Foundation, Dhule आहे. त्यामुळे एकाच कंपनीच्या वस्तू तीनही पुरवठादार पुरवठा करणार असल्याचे दिसून येते. यावरून ई - निविदेचा उद्देश सफल होत नाही. एकाच कंपनीची वस्तू पुरवठा करणार असतांना तीनही पुरवठादराचे दर मात्र वेगवेगळे आहेत. उत्पादक कंपनीशी संपर्क करून दरांबाबत खात्री करण्यात आलेली नाही. त्यामुळे स्पर्धात्मक दरांचा फायदा झालेला नाही.

3) Testing Report नुसार Date of Manufacturing - 20/09/2009 आहे. तथापि, साहित्याचा पुरवठा दिनांक 20/07/2016 रोजी करण्यात आलेला आहे. साधारणतः सात वर्षांनी मालाचा पुरवठा करण्यात आलेला आहे. त्यामुळे वस्तुंच्या क्षमतेबाबत खात्री करण्यात यावी

4) Solar Autoclove चा उपयोग Cooking Purpase साठी असतांना प्राथमिक आरोग्य केंद्रांना निर्जंतूकीकरणासाठी यापुर्वीच गॅस शेगडी देण्यात आलेली आहे. तथापि, प्रत्येकी रूपये 1,35,000/- दर असतांना इतका मोठा खर्च का करण्यात आला? तसेच नाविन्यपूर्ण योजनेअंतर्गत आदिवासी विभाग शासन निर्णय क्रमांक टीएसपी 2013/प्र.क्र.247/का.6, दिनांक 20/06/2014 नुसार इतरही आवश्यक वस्तुंच्या पुरवठा योजना घेता आली असती, याबाबत कारणमिमांसा करण्यात यावी.

5) मानव विकास आयुक्तालय, औरंगाबाद यांचे मान्यता आदेशातील अट क्रमांक 7 नुसार आटोक्लाव्ह उपकरणाची भविष्यात किमान 5 वर्षाकरीता नियमित देखभाल व दुरुस्ती करणेबाबत तरतूद आहे. तसेच प्रशासकीय मान्यतेतील अट क्रमांक 20 नुसार 5 वर्षाची दुरुस्ती देखभाल करणेबाबत आदेशित करण्यात आले आहे. तथापि, फक्त 3 वर्षासाठी पूर्ण वॉरंटी देण्यात आलेली आहे व पुढे 2 वर्षासाठी साहित्याचे पैसे दयावे लागणार आहेत. त्यामुळे पूर्ण 5 वर्षासाठी देखभाल दुरुस्ती करार करण्यात यावा. प्रदान करतांना 90 टक्के प्रदान करून 10 टक्के रक्कम राखून ठेवणे आवश्यक असतांना तशी कार्यवाही न करता पूर्ण प्रदान करण्यात आले आहे. त्यामुळे संबंधीत पुरवठादार वेळेवर सेवा देणार नाही.

3.593 मानव विकास कार्यक्रमावरील खर्चाबाबत.

जिल्हा परिषद नंदुरबार, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 7) - जिल्हा परिषद, नंदुरबार यांचेकडील आरोग्य विभागाचे सन 2016-2017 चे लेखापरीक्षणात आरोग्य विभागाकडील किरकोळ रोकडवहीची पडताळणी केली असता, त्यात मानव विकास कार्यक्रम अंतर्गत बुडित मजुरी या सदरी रक्कम रुपये 1,14,58,600/- खर्च दर्शविलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) आरोग्य विभागाकडील रोकड वहीत सुरुवातीची शिल्लक, अखेरची शिल्लक इत्यादी लिहीले जात नाही. सबब रोकडवही अपूर्ण असून प्रमाणक क्रमांक दिलेले नाहीत. वर नमुद क्रमांक हे रोकडवहीतील खर्चाप्रमाणे अनुक्रमांक निहाय घेण्यात आलेले आहे.

2) रोकडवहीत नोंदविलेल्या खर्चाच्याबाबतीत प्रमाणके संबंधितांनी उपलब्ध करून दिलेले नाहीत. याबाबत संबंधितांकडे खर्चाची बिले व नस्तयांची मागणी केली असता, सदर खर्चाचे बाबतीतील यादया व संबंधीत बीले ही या स्तरावर ठेवली जात नाही. असा मोघम तोंडी खूलासा प्राप्त झाला.

3) नियोजन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक मानव विकास मिशन -2010//प्रक्रं.81 / का 1418, दिनांक 19/07/2011 मधील अनुक्रमांक मधील 4 मधील IV मध्ये नमुद केलेनुसार सन 2001 जनगणनेनुसार तालुक्यातील स्त्री साक्षरतेचे प्रमाण व सन 2002 च्या सर्वेक्षणानुसार निवडलेल्या तालुक्यांची निवड एक वर्षाकरीता असेल असे स्पष्ट नमुद असतांना, सन 2016-17 मध्ये नंदुरबार जिल्यातील सर्व तालुक्यांचा समावेश केलेला आहे तथापि, वरीलप्रमाणे तालुक्यांची निवड झालेबाबतचे कागदपत्र अथवा शासननिर्णयातील बदल, सुधारणा इत्यादी काहीही लेखापरीक्षणासाठी उपलब्ध झाली नाही. याबाबत शासनाची सर्व तालुक्यांचा सन 2016-2017 मध्ये समावेश असल्याबाबतची खात्री पटवावी, अन्यथा ज्या तालुक्यामध्ये योजना लागू नाही, अशा तालुक्यांवर झालेल्या खर्चाबाबत चौकशी करून सर्व संबंधितांची जबाबदारी निश्चित करून नियमबाह्य प्रदान रक्कम वसूल करण्यात यावी.

4) नियोजन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक मानव विकास मिशन -2010//प्रक्रं.81 / का 1418, दिनांक 19/07/2011 मधील अनुक्रमांक 4 मधील VIII मध्ये नमुद केलेनुसार केंद्रपुरस्कृत/ राज्यस्तरीय / जिल्हा योजना/ मानवविकास कार्यक्रमापैकी एकाच कार्यक्रमातून लाभ देण्यात यावा असे नमुद आहे. लेखापरीक्षणात सदर योजनेच्या खर्चाबाबतच्या नस्त्या व यादया उपलब्ध न झाल्याने अशा पध्दतीनेच लाभ दिला किंवा कसे, याची खात्री करता आली नाही अथवा दुबार लाभ न दिल्याबाबतचे व लाभार्थ्यांनकडून दुबार लाभ न घेतल्याबाबतचे प्रमाणपत्र जोडले आहे किंवा कसे, याची नस्तीअभावी खात्री करता आली नाही.

5) महाराष्ट्र शासन, नियोजन विभाग शुध्दीपत्रक क्रमांक माविका-2011 / प्र.क्रं.108/ का.1418, दिनांक 02/08/2014 नुसार बाळंत महिलेला देण्यात येणारी बुडीत मजुरीचा लाभ लाभार्थी महिलेच्या राष्ट्रीयकृत बँकेत किंवा पोस्ट ऑफिसमध्ये प्रसूतीपूर्वी आठव्या किंवा नवव्या महिन्यात रुपये 2,000/- व प्रसूतीनंतर एका महिन्याच्या आत रुपये 2,000/- याप्रमाणे विभागून जमा करण्यात यावा, असे नमुद असतांना त्याप्रमाणे कार्यवाही झालेबाबतची कागदपत्रे उपलब्ध झाली नाहीत. तथापि, उपरोक्त नमुद खर्चाचा विचार करता सदर आदेशाचे पालन होत नाही, असे दिसून येते.

3.594 डी.पी.डी.सी. (जिल्हा नियोजन) योजनेअंतर्गत प्राथमिक आरोग्य केंद्रांना औषध पुरवठा करणे.

जिल्हा परिषद जळगांव, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 1) - आरोग्य विभाग, जिल्हा परिषद, जळगांव सन 2016-2017 चे लेखापरीक्षणात डी.पी.डी.सी. (जिल्हा नियोजन) योजनेअंतर्गत प्राथमिक आरोग्य केंद्रांना औषध पुरवठा करणे उपकेंद्रांसाठी प्रमाणक क्रमांक 610, 611, 612, 614, 625, 640, 641, 642, 643, 644, 666, 668, 669, 670, 667, 671, 672, दिनांक 31/03/2017 अन्वये रक्कम रुपये 1,11,58,178/- चे साहित्य खरेदी करण्यात आलेले आहे. याबाबत खालील प्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, परिपत्रक क्रमांक झेडपीए-2008/प्र.क्रं.446/ वित्त-9, दिनांक 20/06/2008 अन्वये योजनेचे नियोजन आणि अंमलबजावणी नमुद वेळापत्रकानुसार राबविणेत आलेली नाही

2) शासन निर्णय क्रमांक भाखस 2014/प्र.क्र.82/भागIII उदयोग 4, दिनांक 30/10/2015 प्रमाणे समिती गठीत केलेली नाही. तसेच परि.क्र. 3.2.3 कार्यवाही केलेली नाही. खुल्या बाजारात दराबाबत खात्री केल्याचे दिसून आलेले नाही. त्यामुळे वाजवी खरेदी झाल्याचे सिध्द होत नाही.

3) आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई संआसे/कक्ष-7अ/2-1/तामां जळगांव/3240, दिनांक 04/11/2015 यांचे खरेदी धोरणानुसार विविध तांत्रिक विनिर्देशानुसार साहित्याची खरेदी करणे आवश्यक आहे ज्या बाबीची खरेदी राज्य स्तरावरून होते, त्या बाबीची खरेदी विचारात घेऊन संख्या निश्चित करून खरेदी करणे आवश्यक असतांना प्राथमिक आरोग्य केंद्रे आणि उपकेंद्रे यांच्या मागण्या तपाशिलवार, संयुक्तीक घेणे आवश्यक असतांना तसे करण्यात आलेले नाही. काही साहित्य विना वापर प्राथमिक आरोग्य केंद्राकडे पडून आहे. याबाबत दक्षता घेण्यात आलेली नाही.

4) ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक मागास-1093/ प्र.क्र.1239/34 दिनांक 01/01/1993 नुसार ज्या वित्तीय वर्षात साहित्य खरेदी केले, त्याच वित्तीय वर्षात साहित्य वाटप होणे आवश्यक असताना तशी कार्यवाही केली नाही.

5) आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई संआसे/ खरेदी कक्ष/खरेदी मार्गदर्शन, दिनांक 21/01/2016 तसेच शासन निर्णय दिनांक 30/10/2015 अन्वये संचालनालयाने प्रसिध्द केलेल्या दरानी जिल्ह्यांनी जिल्हा स्तरावर खरेदी करणेस हरकत नाही, असे नमुद केलेले असून, नमुद खरेदी दरानेच खरेदी करा, असे नमुद नाही. सबब जिल्हा परिषद आरोग्य विभागाने उपरोक्त साहित्यांच्या दराबाबत खुल्या बाजारात चौकशी करणे आवश्यक असतांना त्या प्रमाणे कार्यवाही केलेली नाही.

7) महाराष्ट्र शासन, उदयोग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भाखस-2014/प्र.क्र.82/भाग III/ उदयोग-4, दिनांक 31/10/2015 मधील अनुक्रमांक 11 नियम पुस्तिका परी 3:1:1:2 प्रमाणे खरेदीची आवश्यकता, खरेदी वस्तू विनियोग तातडीने केला जाणार आहे, असे प्रमाणित केलेले नाही. वित्त विभागाकडून कोणत्याही प्रकारच्या खरेदी देयकाच्या रक्कमा 15 मार्च नंतर मंजूर करण्यात येणार नसल्याने खरेदीदार विभागाने आवश्यक त्या वस्तूंची खरेदी वित्तीय वर्षाच्या 15 फेब्रुवारी पुर्वी करणे आवश्यक असतांना त्याप्रमाणे कार्यवाही झालेली नाही.

3.595 अपात्र लाभार्थ्यास लाभ दिलेबाबत.

जिल्हा परिषद अहमदनगर, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 4) - याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

सावित्रीबाई फुले योजनेतून दारिद्र्य रेषेखालील जोडप्यांना मुलगा नसतांना त्यांनी एक किंवा दोन मुलींच्या जन्मानंतर कुटूंब नियोजन शस्त्रक्रिया करून घेतल्यास त्यांच्या मुलीकरीता विशेष प्रोत्साहन योजना राबविणेत आली असून श्रीमती वर्षा सोमनाथ लांघी, मु. सोमलवाडी, तालुका अकोले या लाभार्थ्याचे प्रस्तावाची पडताळणी केली असता नस्तीसोबतचे लेख्यांनुसार श्रीमती वर्षा सोमनाथ लांघी यांची जन्म तारीख 19/08/1995 असून त्यांचे पहिल्या अपत्याची जन्म तारीख (ठाणे महानगरपालिका यांचे जन्म प्रमाणपत्र क्रमांक 1320 दिनांक 04/08/2012 नुसार) दिनांक 21/04/2012 असून प्रथम अपत्याचे वेळी लाभार्थ्याचे वय 18 वर्ष पूर्ण नसल्याचे आढळून आले. यामुळे त्यांना दिलेला लाभ अनुज्ञेय ठरत नाही.

3.596 TSP योजनेअर्तगत औषध खरेदी.

जिल्हा परिषद अहमदनगर, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 20) - सदरबाबत रक्कम रुपये 16,54,180/- खर्च करण्यात आला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) उदयोग, उर्जा व कामगार विभागाने दिनांक 30/12/2015 च्या शासन निर्णयामधील नि.पु. परिच्छेद क्रमांक 5.13 मधील सुचनेनुसार परिच्छेद 6.16 परिशिष्ट 16 मधील औषधांच्या यादीमधील मे.हाफकीन अजिंठा फॉर्मास्टिकल कंपनी लि. जळगाव व हाफकिन जीव औषध निर्माण महामंडळ मर्यादित, परळ, मुंबई यांचेकडून खरेदी

करावी लागणार असल्याचे सांगण्यात आले. परंतु, दिनांक 30/12/2016 ला मे.हाफकिन अजिंठा फॉर्मास्टिकल, जळगाव यांनी औषध निर्माण महामंडळ मर्यादित, परळ यांचेकडून औषधे खरेदी करणे शक्य होते. परंतु, त्यांचेकडून खरेदी न करता मेसर्स झीम लॅबोरस्टरीज, जे.बी. केमीकल्स, मेसर्स फॉर्मा वेदा प्रा.लि., मेसर्स राहुल फॉर्मा, मेसर्स इंदुकेअर फॉर्मा लि., आदेश्वर मेडीटेक्स प्रा.लि. अशा विविध डिलरकडून खरेदी करण्यात आली आहे.

2) तालुक्याकडून औषधांची मागणी न मागविता अंदाजाने पुरवठा केला आहे

3) आरोग्य संचालयाने दिनांक 26/07/2001 अंन्वये तयार केलेली पंचसुत्रीनुसार औषध खरेदी केली नाही

3.597 मेघदूत आरोग्य संपर्क यंत्रणा कार्यान्वित करणे अंतर्गत झालेल्या खर्च बाबत व त्यातील अनियमितेबाबत.

जिल्हा परिषद पुणे, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 2) - मेघदूत आरोग्य संपर्क यंत्रणा कार्यान्वित करणेकरिता रक्कम रूपये 94,19,479/- खर्च केला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) सदर खर्च हा मेघदूत आरोग्य संपर्क यंत्रणा कार्यान्वित करणे योजने अंतर्गत मुख्यालय स्तरावर साहित्य खरेदी प्रक्रिया करून मुख्यालय, 13 तालुके व जिल्ह्यातील 56 प्राथमिक आरोग्य केंद्र अशा 70 ठिकाणी येथे प्रभावी संपर्क यंत्रणा उभारणे जेणेकरून तातडीच्या व आपत्कालीन परिस्थितीमध्येही रूग्ण व आरोग्य यंत्रणा यांच्यात योग्य तो समन्वय साधून नियंत्रण करणे शक्य होईल यासाठी नियोजन करून खर्च केलेला आहे. तथापि, नस्तीसोबतची कागदपत्रे पहाता सदर योजना आजतागायत कार्यान्वयित केलेली नसलेने निधी गुंतून राहिलेला आहे.

2) जिल्हा परिषद सर्वसाधारण सभा ठराव क्रमांक 862 दिनांक 14/09/2016 ने रक्कम रूपये 95,00,000/- इतक्या खर्चास प्रशासकीय मान्यता दिलेली असताना तांत्रिक मान्यता रक्कम रूपये 1,50,00,000/- इतक्या प्रस्तावित खर्चास घेतल्याने तांत्रिक मान्यता आदेश व प्रशासकीय मान्यता आदेश यातील नियोजनाबाबत विसंगती दिसून येत आहे.

3) बाब अनुक्रमांक 3 ते 6 साठी दरकरार दोन नुसार दरास मान्यता दिलेली आहे. तथापि, सदर दर कराराची विहित कालमर्यादा दिनांक 16/05/2016 ते 31/05/2016 असताना त्यानंतरच्या खरेदीत जिल्हा परिषदेचे नुकसान झाले नसल्याचे दाखवावे.

4) दरकरारातील अटी व शर्ती नुसार पुरवठ्याची मुदत 21 दिवस व मासिक पुरवठा दरानुसार प्रत्येक बाबीनुसार कमीत कमी 51 दिवस आहे. दरकरारातील अटी व शर्ती नुसार पुरवठादारास पुरवठा केल्यावर 90 टक्के रक्कम अदा करणेची आहे व उर्वरित 10 टक्के रक्कम यंत्रणा बसवल्यानंतर तसेच यशस्वीरित्या अमलात आल्यानंतर व तसे संबंधित कार्यालयाने प्रमाणपत्र दिल्या नंतर 60 दिवसात करावयाचे आहे. नियमानुसार पुरवठादारास रक्कम अदा का केली नाही? याबाबत साधार खुलासा करावा.

5) महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या लेखा संहिता 1968 मधील नियम 79 नुसार बिलाची रक्कम अदा करताना मालाची नोंद मालसाठा नोंद वहीतील कोणत्या पृष्ठावर घेण्यात आली? हे नमूद करून माल सुस्थितीत प्राप्त झाल्याचे प्रमाणित करून कार्यालय प्रमुखाने दिनांकित स्वाक्षरी करणेची आहे. नस्तीमध्ये उपलब्ध डिलिव्हरी चलनावर तसे प्रमाणपत्र नोंदवलेले नाही. तसेच डिलिव्हरी चलन क्रमांक 1984 दिनांक 05/01/2017 (जिल्हा आरोग्य अधिकारी) वगळता इतर डिलिव्हरी चलनावर तारखा टाकलेल्या नाहीत. तसेच डिलिव्हरी चलनावर पुरवठादाराची मुद्रा उमटवलेली माल स्वीकारणाऱ्याने माल केव्हा स्वीकारला याची दिनांक नमूद केलेली नाही त्यामुळे विहित वेळेत साहित्य प्राप्त झाल्याची खात्री करता येत नाही.

6) मेघदूत यंत्रणा कार्यान्वित झाली असल्याबाबतचा अहवाल उपलब्ध करून पूर्तता दाखवावी.

3.598 प्राथमिक आरोग्य केंद्र / उपकेंद्र यांच्या विस्तारीकरण / बांधकाम / दुरुस्तीच्या अनुषंगाने शासनाकडून प्राप्त अनुदानाचे सुयोग्य नियोजन करून निधीचा 100 टक्के वापर प्रभावीपणाने न करणेबाबत.

जिल्हा परिषद पुणे, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 9) - याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) सन 2014-2015 च्या देण्यात आलेल्या प्रशासकीय मान्यता व खर्चाच्या अनुषंगाने विचारणा केली असता आरोग्य सेवा संचालनालय (महाराष्ट्र राज्य), मुंबई-1 यांच्या तत्वांप्रमाणे (तत्व अ-मधील क्रमांक 4, 8, 9,

10, 14. ब-मधील क्रमांक 3, 8) कामाची देयके किंवा कामाची सध्यस्थिती आरोग्य अधिकारी यांचेकडे प्राप्त नाही. सबब अशी माहिती व कामाबाबत त्यांच्या देयकांबाबत बांधकाम विभागाने सदर तत्वांप्रमाणे कार्यवाही केल्याचे आढळत नाही.

2) सन 2015-2016 चा अखर्चित निधी रक्कम रुपये 6,94,85,120 /- त्याचे योग्य व विहित मुदतीत नियोजन न केल्याने व अखर्चित राहिल्याने शासनास वर्ग करण्यात आलेचे दाखवावे. त्यामुळे ग्रामीण अतिदुर्गम भागात तसेच इतर भागात प्राथमिक आरोग्य केंद्र / उपकेंद्र यांचे विस्तीरीकरण, दुरुस्ती बांधकामापासून वंचित राहावे लागले आहे.

3) उपरोक्त लेखाशिर्ष व त्यातील विविध योजना TSP / OTSP / युनानी व आयुर्वेदिक दवाखाने / PHC केंद्र व उपकेंद्र बांधकामे निवासस्थान बांधकामे यासाठी गतवर्षामध्ये व आजअखेरपर्यंत मोठ्या प्रमाणावर खर्च करण्यात आला आहे. त्या अनुषंगाने बाब व खर्चनिधीय नोंदवही उपलब्ध झाली नाही. त्यामुळे दरवर्षी घेण्यात येणारी बांधकामे अथवा दुरुस्त्या ह्यावर केलेला खर्च हा नवीन कामांसाठीच केला, याबाबत एकत्रित माहिती उपलब्ध नाही.

4) प्राथमिक आरोग्य केंद्र, तळेगाव ढमढेरे तालुका शिरूर मुख्य इमारतीचे दुरुस्तीचे काम रद्द करून नवीन प्रशासकीय इमारत बांधकाम करणेबाबत प्रशासकीय आदेश घेण्यापूर्वी (दिनांक 12/01/2016) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, पुणे यांचे आदेश क्रमांक आरोग्य /विकास/941/14, दिनांक 05/08/2014 दुरुस्तीचे आदेश देताना कार्यकारी अभियंता यांना इमारत वापरण्यास अयोग्य असल्याबाबत का दिसून आले नाही? याबाबत महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, परिपत्रक क्रमांक जिपई-2011/प्र.क्र.198/पंरा-7, दिनांक 08/06/2012 नुसार पालन केलेले नाही. अशा पद्धतीने उत्तर विभागाकडे रद्द / प्रस्तावित रद्द / सुरु नाहीत. अशी 11 कामे व दक्षिण विभागाकडे 11 कामे एकूण 22 कामे दिसून येत आहेत. अशा पद्धतीने शासन निर्णय अथवा परिपत्रकाचे पालन न केल्याने निधी अडकून पडल्याने जनतेस विकासापासून वंचित राहावे लागत आहे. ही बाब गंभीर असून नियमबाह्य आहे.

3.599 प्रतिभा आरोग्य संपन्न योजने अंतर्गत झालेल्या खर्चातील अनियमितेबाबत.

जिल्हा परिषद पुणे, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 11) - प्रतिभा आरोग्य संपन्न योजने अंतर्गत एकूण रक्कम रुपये 2,89,20,565/- खर्च केला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक झडपीए/2012/प्र क्र.680/वित्त-9, दिनांक 19/03/2012 अन्वये या योजनेचा एकूण खर्च रक्कम रुपये 50,00,000/- साठी संचालक, आरोग्य विभाग, महाराष्ट्र राज्य यांची मान्यता घेणे आवश्यक असताना त्यातून राबविलेल्या विविध बाबीसाठी रुपये 20,00,000/- चे मर्यादेत मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, पुणे यांची मान्यता घेतलेली आहे.

2) योजनेवरील खर्चास सर्वसाधारण सभा ठराव क्रमांक 757 दिनांक 21/03/2016 नुसार मूळ अंदाजास प्रशासकीय देण्यात आलेली असून महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या लेखा संहिता 1968 चे नियम 4 (परिशिष्ट-दोन) नुसार वित्तीय शक्तींचा वापर करताना योजना राबविण्या संदर्भात अटी, शर्ती व मार्गदर्शक सूचना सर्वसाधारण सभेनेच निर्गमित करणे आवश्यक होते. असे असताना आरोग्य समिती सभा ठराव क्रमांक 297 दिनांक 03/06/2016 ने कोणत्या प्राधिकारात योजना राबविण्या संदर्भात अटी, शर्ती व मार्गदर्शक सूचना कोणत्या प्राधिकारात निर्गमित केल्या? हे समजून येत नाही.

3) सहसंचालक, आरोग्य सेवा (प्राथमिक आरोग्य केंद्र / उपकेंद्र) यांचे तांत्रिक मान्यता आदेश जा.क्र.संआसे/कक्ष-7-अ/टे-1/तांत्रिक मान्यता/2016 दिनांक 16/06/2016 नुसार देण्यात आलेले असून सर्व कार्यक्रमाची अंमलबजावणी केंद्रशासनाच्या मार्गदर्शक सूचनानुसार करावी व उपरोक्त योजना राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियान, राज्य, जिल्हा परिषद यांच्या निधीतून देण्यात येत नाही. म्हणजेच योजनेची पुनरावृत्ती होत नाही याची दक्षता घेण्यात यावी. या अटीवर तांत्रिक मान्यता देण्यात आलेचे स्पष्टपणे नमूद करण्यात आलेले आहे. असे असताना (अ) लाभार्थींची निवड (आरोग्य विभाग, जिल्हा परिषद, पुणे यांच्या मार्गदर्शक पुस्तीकेतील पृष्ठ क्रमांक 7 नुसार) केली असून समोर दर्शवलेल्या योजनांतून राबवली आहे. यावरून वयोगट 20 ते 49 वर्षे रक्तक्षय

आढळलेल्या महिला व 49 वर्षे व त्यापुढील वयोगटातील रक्तक्षय आढळलेल्या सर्व महिला यांचा वयोगट 0 ते 6 वर्षे, 7 ते 9 वर्षे, 10 ते 19 वर्षे व गरोदर माता व स्तनदा माता या प्रत्येक वयोगटात रक्तक्षय म्हणजे काय? त्यावरील औषधोपचार कोणते व त्याची आवश्यकता, औषधाची मात्रा घेणे याबाबत खालील तक्त्यातील लाभ देणाऱ्या योजनांमधून संबंध आलेला आहे. तसेच योजना राबवताना रक्तक्षयाकरीता सर्व महिलांची शारीरिक तपासणी करणे, त्याकरिता कार्यक्रमात सहभागी असणाऱ्या कर्मचार्यांना तांत्रिक प्रशिक्षण देणे, योजनेविषयी प्रत्यक्ष भेटीतून व जाहिरातीद्वारे जनजागृती करणे याबाबत लाभ देणाऱ्या योजनांमधून संबंध आलेला असल्याने त्याबाबतच्या खर्चाची प्रतिभा आरोग्य संपन्न योजनेच्या खर्चात पुनरावृत्ती झालेली आहे.

(ब) प्राथमिक आरोग्य केंद्र / उपकेंद्र स्थावर आशा कार्यकर्ती यांना कुटुंब नियोजन केसेससाठी प्रवृत्त करणे, रक्त, थुंकी इत्यादी नमुने घेणे, क्षयरोग केसेस शोधणे, कुष्ठरोग केसेस शोधणे, गरोदर माता शोधणे, लसीकरणासाठी प्रवृत्त करणे, मदत करणे, आरोग्य सेवा सत्रास मदत करणे (लाभार्थी बोलावून आणणे) यासारखी कामे करावी लागतात. त्याकरिता आशा कार्यकर्ती यांना प्रती काम / प्रती केस ठरवून दिलेले मानधन दिले जाते. सदर कामे उपरोक्त योजना कालावधीत करत असताना अशा कार्यकर्ती एकाच वेळी कराव्या लागणाऱ्या कुठल्याच कामावर लक्ष केंद्रित करू शकत नाही किंवा न केलेल्या इतर कामाबरोबर प्रतिभा संपन्न योजनेतून केलेल्या कामावर देखील मानधन दिले गेल्याने जिल्हा परिषदेचे, शासनाचे नुकसान झालेबाबत शक्यता नाकारता येत नाही. त्याबाबत अर्ध समासपत्रानुसार वयोगट 20 ते 49 वर्षे सर्व महिला लाभार्थी संख्या 8,36,801 व 20 ते 49 वर्षे रक्तक्षय आढळलेल्या महिला लाभार्थी संख्या 4,02,145 चाचणी लेखापरीक्षणासाठी दोन्ही योजनांच्या लाभार्थ्यांच्या रक्तक्षय तपासणीचे व उपचारांचे लाभार्थ्यांच्या रक्तक्षय तपासणीचे व उपचारांचे हवेली, मावळ, मुळशी या तालुक्यातील प्रत्येकी 2 प्राथमिक आरोग्य केंद्रांचे अभिलेखे लेखापरीक्षणासाठी उपलब्ध करून देण्याविषयी सूचना देवूनही ते उपलब्ध करून न दिलेने मानधनावर दुबार झालेल्या खर्चाची खात्री करता आली नाही.

(क) दिनांक 04/10/2016 ची अनुदान वितरण आदेशाबाबतची टिपणी तपासली असता मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी जिल्हा आरोग्य अधिकारी हे, त्यांना वारंवार दिलेल्या तोंडी सूचना नुसार प्रचार, प्रसिध्दी व अनुषंगीक बाबीवरील खर्च योग्य / अयोग्य असल्याबाबतचे स्पष्टीकरण देत नाहीत. तरी अंदाजपत्रकीय तरतुदीनुसार निधी वितरीत करण्यात येत असल्याचे नमूद केले आहे. यावरून आरोग्य विभाग उक्त तांत्रिक मान्यता आदेशातील बाबीकडे गांभीर्याने पाहत नसल्याचे दिसून येते. तरी योजना राबविताना केंद्र शासनाने ठरवून दिलेल्या निकषानुसार वयोगट 0 ते गरोदर माता ते स्तनदा माता या वयोगटात राबविलेल्या प्रचार, प्रसिध्दी, प्रशिक्षण व मानधन यावरील दुबार खर्चाची परिगणना करून संबंधिताकडून वसूल करणेबाबत मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांचे लक्ष वेधण्यात येत आहे.

4) पुणे जिल्ह्यातील ग्रामीण भागातील मध्यवार्षिक लोकसंख्या 2016 नुसार महिलांची एकूण लोकसंख्या 19,34,969 (मार्गदर्शक पुस्तिकेतील पृष्ठ क्रमांक 5 नुसार) इतकी आहे. विभागाने दिलेली पृष्ठ क्रमांक 7 वर दिलेली लाभार्थी संख्या व पृष्ठ क्रमांक 5 वर दिलेली महिलांची लोकसंख्या यामध्ये 1,85,885 इतकी तफावत दिसून येत आहे. ग्रामीण भागातील एकूण महिलांच्या लोकसंख्येपेक्षा महिला लाभार्थ्यांची संख्या जास्त काय आधारे दाखवली?

5) रक्तक्षय उपचार अंतिम अहवालानुसार रक्तक्षय आढळलेल्या महिलांची संख्या 5,83,493 इतकी असून मार्गदर्शक पुस्तिकेनुसार 20 ते 49 वर्षे रक्तक्षय आढळलेल्या महिला व 49 वर्षे व त्यापुढील वयोगटातील रक्तक्षय आढळलेल्या सर्व महिला यांची संख्या अनुक्रमे 4,02,145 व 1,97,198 एकूण 5,99,343 नमूद केली असून त्यात 15,850 इतकी तफावत आहे. रक्तक्षय उपचार अंतिम अहवालानुसार रक्तक्षय आढळलेल्या महिलांची संख्या 5,83,493 इतकी वयाचा तपशील दिलेला नाही. त्यामुळे नेमका कोणत्या वयोगटातील महिलांना रक्तक्षय आढळला व नेमक्या कोणत्या वयोगटातील महिलांवर लोहयुक्त गोळ्यांचे उपचार केले? हे स्पष्ट होत नाही. त्यामुळे सदरचा अहवाल परिपूर्ण नसल्याचे दिसते.

6) जिल्हा स्तरावर वेगवेगळ्या कारणांसाठी केलेल्या खर्चाच्या अनुषंगाने खर्चाची प्रमाणके उपप्रमाणके खर्चास मान्यता, खरेदी प्रक्रिया नस्ती, साठा नोंद वह्या, खर्चाचे नियोजन व विनियोग विषयक अभिलेखे

लेखापरीक्षणासाठी उपलब्ध करून देण्या अर्धसमास पत्राने सूचित केले होते. तथापि, लेखापरीक्षणास योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी भाडे तत्वावर वाहन घेणे, लोगोसह टोपी खरेदी करणे, लोगोसह छत्री खरेदी करणे, डिजिटल पद्धतीचे बॅनर खरेदी करणे, विविध फॉर्म व माहिती पत्रके यांची छपाई करणे, रेडीओवर जिंगल प्रसिध्दी करणे या व्यतिरिक्त जिल्हा स्थरीय उद्घाटन व प्रशिक्षण यांची संचिका, मूळ प्रमाणकांची नस्ती, उपलब्ध करून न दिल्याने खर्चाची सत्यता व अचूकता याबाबत खात्री करता आली नाही.

7) महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या लेखा संहिता 1968 मधील नियम 91 नुसार पुरवठा केलेल्या साहित्याचा विनियोग दर्शविणे आवश्यक आहे. लेखापरीक्षणास उपलब्ध केलेल्या नस्तीतील स्वाक्षरी नसलेल्या योजनेच्या खालील जनजागृती अहवालानुसार बारामती तालुक्यात लावलेल्या 2,686 बॅनर व्यतिरिक्त इतर तालुक्यात बॅनर लावलेले नाहीत. मात्र डिजिटल पद्धतीचे बॅनर खरेदी करून लावणेबाबतची संचिका तपासली असता कल्याणी कार्पोरेशन, पुणे यांचे उपप्रमाणक क्रमांक (tax invoice) 01053 दिनांक 20/10/2016 रक्कम रुपये 33,13,406/- नुसार प्रती बॅनर रुपये 101.25 प्रमाणे 32,725 इतके बॅनर खरेदी करून सर्व तालुक्यांना वितरीत केले आहेत. ते खालील प्रमाणे- आंबेगाव-2,625, बारामती-2,685, भोर-2,175, दौंड-2,690, हवेली- 2,600, खेड'-3,450, जुन्नर-3,530, मावळ-2,580, पुरंदर-1,945, शिरूर-2,445, वेल्हे-1,270, इंदापूर-3,000 व मुळशी-1,730 असे एकूण 32,725 इतके बॅनर डिलिव्हरी चलनानुसार दिनांक 15/10/2016 रोजी पुरवठादाराने पुरवून देखील बारामती तालुका वगळता इतर तालुक्यांनी न लावल्याने संबंधितावर जबाबदारी निश्चित करून जिल्हा परिषदेचे झालेले नुकसान रक्कम रुपये 30,41,550/- वसूल करून जिल्हा परिषद निधीत भरणा करून पूर्तता लेखापरीक्षणास सादर करावी.

8) तालुका स्तरावर वितरीत केलेल्या अनुदानाचे विनियोग दाखले, प्रसिध्द केलेला अहवाल लेखापरीक्षणासाठी उपलब्ध न झालेने योजनेची निश्चित फलश्रुती समजू शकली नाही.

3.600 नमुना नंबर 7 रोखवहीतील अनियमिततेबाबत.

जिल्हा परिषद सातारा, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 4) - महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखा संहिता 1968 चे नियम 57 नुसार रोखीने किंवा धनादेशाद्वारे आलेल्या सर्व जमा रकमा व वसुली आणि रोखीने किंवा धनादेशाद्वारे करण्यात आलेली सर्व प्रदाने जसजसे व्यवहार घडतील तसतसे कालक्रमानुसार दररोज रोखवहीत नमुना नंबर 7 मध्ये नोंदण्यात येतील, असे स्पष्ट नमूद आहे. तथापि, आरोग्य विभाग सन 2016-2017 चे लेखापरीक्षणात नमुना नंबर 7 च्या तपासणीत दिनांक 01/04/2016 ते 28/06/2016 पर्यंतची रोखवही ठेवल्याचे लेखापरीक्षणात आढळून आले नाही. दिनांक 29/06/2016 पासूनची रोखवही लेखापरीक्षणास सादर केली आहे. तसेच दिनांक 29/06/2016 रोजीची सुरवातीची शिल्लक निरंक दर्शविण्यात आली आहे. याबाबत दिनांक 01/04/2016 ते 28/06/2016 पर्यंतच्या व्यवहाराबाबतची माहिती रोखवहीअभावी लेखापरीक्षणास उपलब्ध झाली नाही. दिनांक 01/10/2016 ते 31/03/2017 पर्यंतची रोखवही लिहीण्यात आली नाही. त्यामुळे सदर दिनांकास झालेले व्यवहाराबाबत लेखापरीक्षणात तपासणी करता आली नाही. रोखवहीचे पृष्ठ क्रमांक 9 वर माहे सप्टेंबर 2016 च्या गोषवाच्यानुसार ताळमेळ घेण्यात आला त्यावरून रुपये 24,700/- चा धनादेश न वटल्याचे दिसून आले. याबाबत माहे ऑक्टोबर 2016 पासूनची रोखवही न लिहील्यामुळे सदर धनादेश वटलेबाबत, धनादेश कशाचा आहे? याबाबतची माहिती उपलब्ध झाली नाही. तसेच नमुना नंबर 7 (रोखवही) प्रमाणित करण्यात आली नाही. रोखवहीची तपासणी केल्याचे दिसून आले नाही. महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखा संहिता 1968 चे नियम 10 नुसार कार्यवाही केली नाही. रोखवही अपुर्ण आहे. उपरोक्त उल्लेख केलेल्या सर्व अनियमितता गंभीर स्वरूपाच्या आहेत.

उपरोक्त नमूद अनियमिततांमुळे रोखवहीत नमूद न केलेल्या रकमा लेख्याबाहेर असल्याचे/ठेवल्याचे दिसून येते.

3.601 प्रतिनियुक्तीने केलेल्या बदल्यांबाबत.

जिल्हा परिषद सातारा, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 16) - आरोग्य विभाग, जिल्हा परिषद, साताराचे सन 2016-2017 चे लेखापरीक्षणास उपलब्ध करून दिलेल्या प्रतिनियुक्तीने वर्ग केलेल्या कर्मचाऱ्यांची

नस्ती तपासली असता आरोग्य विभागाकडील 4 कर्मचारी प्रतिनियुक्तीने वर्ग केलेले आहेत व प्रतिनियुक्तीने इतर आरोग्य केंद्रातून, आरोग्य विभाग, जिल्हा परिषद, सातारा येथे प्रतिनियुक्ती करण्यात आली आहे.

महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक प्रतिनियुक्ती/2006/प्र.क्र.390/आस्था-9, दिनांक 27/06/2006 नुसार विभागीय आयुक्तांच्या पूर्व परवानगीनेच प्रतिनियुक्ती करणे आवश्यक आहे. उक्त नमूद कर्मचाऱ्यांच्या प्रतिनियुक्तीस आयुक्तांची परवानगी असल्याची लेखापरीक्षणास खात्री पटवावी.

याबाबत मागील लेखापरीक्षण अहवाल सन 2015-2016 मध्ये सविस्तर परिच्छेद क्रमांक 19 मध्ये नमूद केला असतांना चालू लेखापरीक्षण कालावधीअखेर सदर कर्मचारी अद्याप प्रतिनियुक्तीवर आहेत. यावरून लेखापरीक्षण अहवालामधील परिच्छेदाकडे संबंधित विभाग गांभिर्याने पहात नसल्याचे दिसून येते.

3.602 जिल्हयातील प्राथमिक आरोग्य केंद्रांमध्ये प्रसुती होणाऱ्या मातांना साडी चोळी पुरविणे रकमेबाबत.

जिल्हा परिषद सातारा, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 17) - सदरबाबत प्रमाणक क्रमांक 91, दिनांक 16/09/2016 अन्वये 17,99,910/- खर्च करण्यात आला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) स्थानिक वृत्तपत्रांमध्ये जाहिर निविदा दिलेबाबतची कागदपत्रांची कात्रणे आढळून आली नाही. त्यामुळे ई निविदामधील अटी काय आहेत? याबाबत खात्री करता आली नाही.

2) जिल्हयातील तालुकानिहाय मागणीपत्र वैद्यकीय अधिकारी यांच्या स्वाक्षरीने दिलेबाबत पहावयास मिळाले नाही.

3) एकूण साड्या चोळ्या 6,816 खरेदी केलेल्या आहेत, मात्र प्रत्यक्षात 5,714 साड्या व चोळीच्या वाटप झाले असून दिनांक 31/03/2017 अखेर 1,102 साड्या चोळ्या शिल्लक आहेत.

4) जिल्हा आरोग्य विभाग साताराकडील मालसाठा नोंदवहीमध्ये पान क्रमांक 2 व 3 वर तालुकानिहाय वाटप केल्याचे दिसून येते. प्रत्यक्षात कोणत्या दिनांकास वाटप केले? नोंदवहीवर दिनांक व कर्मचाऱ्याची स्वाक्षरी नाही. तसेच जिल्हा आरोग्य अधिकारी यांची स्वाक्षरी नाही. त्यामुळे साड्या व चोळ्या प्रत्यक्षात विहित मुदतीत प्राप्त झाल्या व विहित मुदतीत वाटप केल्या याची साशंकता वाटते.

5) सदर पुरवठाधारकाकडून करारनामा स्टॅम्प पेपर रुपये 900/- चे खरेदी करणे आवश्यक होते. परंतू, प्रत्यक्षात रुपये 100/- चे स्टॅम्प खरेदी केलेले आहेत. त्यामुळे रुपये 800/- शासनाचे नुकसान झाले आहे. तरी संबंधितांकडून वसूल करून दाखवावे.

6) शुभदी एंटरप्रायजेस हडपसर, पुणे दिनांक 18/08/2016 रोजी साडी प्रत्येक नग 390 ऐवजी 350 निश्चित दर करार केलेला आहे. परंतू, तडजोड तक्त्यावर जिल्हा आरोग्य अधिकारी व मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी यांच्या स्वाक्षऱ्या नाहीत.

7) प्रसुती मातांची सन 2015-2016 मध्ये प्रसुती संख्या 6,816 इतकी आहे व सन 2016-2017 मध्ये प्रसुती संख्या 6,317 अशी दिसून येते. त्यामुळे सदर योजना ज्या उद्देशाने राबविली, तो उद्देश सफल झाल्याचे दिसून येत नाही.

8) दिनांक 31/03/2017 अखेर साड्या व चोळ्या 2,656 शिल्लक आहेत. त्यामुळे विनाकारण सदरचे अनुदान खर्च पडल्याचे दिसून येते. अनियमितेबाबत खुलासा करावा.

3.603 आरोग्य विभागाकडील वाहनांच्या विमा न काढणे व कालबाह्य झाल्यानंतर ही वाहन निर्लेखन न करणेबाबत.

जिल्हा परिषद सांगली, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 4) - याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत. आरोग्य विभागाकडील खालील नमूद वाहनाचे विमा काढलेले नाहीत.

1. वाहन क्रमांक MH 12 JA 205 आरोग्य विभाग प्राप्त दिनांक 06/09/1996
2. वाहन क्रमांक MH 10 N 533 आरोग्य विभाग प्राप्त दिनांक 08/07/2002
3. वाहन क्रमांक MH 10 P 94

4.वाहन क्रमांक MH 12 RA6765

5. वाहन क्रमांक MH 12 AH 8604

1) उपरोक्त 5 वाहनाचे विमा उतरलेले नाहीत. शासनाच्या वाहनाचे विमा काढणे हे नुकसान भरपाईच्या दृष्टीने व सुरक्षेच्या हेतुने आवश्यक असताना तशी कार्यवाही करण्यात आली नाही. वाहनविमा न काढता वाहन वापरणे हा मोटार वाहन अधिनियम 1988 चे उल्लंघन आहे.

2) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक 4216/008/532/प्रक्र 62/ परा -1, दिनांक 21/08/2008 नुसार वाहनाची कालमर्यादा 2,00,000 किलोमीटर किंवा 10 वर्ष यापैकी जे नंतर येईल त्या कालावधीपर्यंत वाहन वापरणे आवश्यक आहे. त्यानंतर सदर वाहन निर्लेखन करणे आवश्यक आहे. परिपत्रकाप्रमाणे कार्यवाही हाणे आवश्यक आहे.

3.604 विस्तार अधिकारी यांना कायम प्रवास भत्ता नियमबाहय प्रदानाबाबत.

जिल्हा परिषद सांगली, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 9) - आरोग्य विभाग, जिल्हा परिषद, सांगली चे सन 2016-2017 चे लेखापरिक्षण करताना लेखापरीक्षण कालावधीत प्रमाणक क्रमांक 12 दिनांक 04/01/2017 रूपये 6,38,127/- माहे 12/2016 व प्रमाणक क्रमांक 12 दिनांक 04/03/2017 रूपये 6,16,342/- माहे 02/2017 चे वेतन देयकांची तपासणी केली असता, प्रत्येक महिन्यात श्री एस.वी.कुकरे रूपये 2,000, श्री एन.एम पवार रूपये 600/-, श्री आर.ए.सिरभाते रूपये 600/- एकूण 3,200*2 महिने रूपये 6,400/- कायम प्रवास भत्ता प्रदान करण्यात आले आहे.

1) महाराष्ट्र शासन, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, निर्णय क्रमांक अएसओ/1090/1491/68/90सेवा-6/ दिनांक 19/01/1995 च्या आधारे आरोग्य सेवा विभागातील फिरतीचे काम करणा-यांना परीच्छेद 3 मधील मुददा क्रमांक 1 अन्वये त्यांना नेमुन दिलेल्या फिरतीच्या दिवसाइतकी फिरती प्रत्येक महिन्यात पूर्ण करणे आवश्यक आहे, असे आरोग्य सेवा संचालनालय, पुणे यांचे पत्र क्रमांक 2218-49 दिनांक 06/03/1996 मधील अनुक्रमांक 4 अन्वये 12 दिवस फिरती व 5 दिवस मुक्काम निश्चित केले आहेत. त्याच्या दैनंदिनीचे परीक्षण केले असता ते त्यांनी पूर्ण न केल्याने त्यांना कायम प्रवास भत्ता देय नसताना प्रदान केले आहे.

2) वरीलप्रमाणे प्रदान रूपये 6,400/- संबंधीताकडून वसूल होणे आवश्यक आहे.

3) सदर देयक हे निवड महिन्याचे असून इतर महिन्याच्या देयकातून नियमबाहय प्रदान झाले असल्यास त्याची वसुली होणे आवश्यक आहे.

3.605 पुरवठा आदेशामधील पुरवठाधारक यांना रक्कमेचे प्रदान न करता इतर पुरवठाधारक यांना रक्कमेचे प्रदान करणेबाबत.

जिल्हा परिषद सांगली, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 13) - आरोग्य विभाग, जिल्हा परिषद, सांगलीचे सन 2016-2017 चे लेखापरिक्षण करताना औषधाबाबत पुरवठा आदेश देण्यात आले. परंतू, रक्कमेचे प्रदान करताना इतर पुरवठाधारक यांना 14 प्रमाणकान्वये रक्कम रूपये 22,27,332/- रक्कमेचे प्रदान करण्यात आले आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

पुरवठा आदेश ज्या कंपनीला दिले, त्यांनाच रक्कमेचे प्रदान करणे आवश्यक असताना तशी कार्यवाही करण्यात आली नाही. ज्या पुरवठाधारकांना पुरवठा आदेश दिले, त्याच्या व्यतिरीक्त इतर पुरवठाधारक यांना रक्कमेचे प्रदान करणेबाबत शासन परिपत्रक आदेश असल्यास लेखापरीक्षणास सादर होणे आवश्यक आहे. सदर रक्कम पुरवठाधारक यांनाच प्रदान करणे आवश्यक असताना तशी कार्यवाही करण्यात आली नाही. नियमबाहय प्रदान अंतिम अमान्य करण्यात येत आहे.

3.606 प्राथमिक आरोग्य केंद्राना कंत्राटी वाहनचालक पुरविणे खर्चामधील अनियमितता

जिल्हा परिषद कोल्हापूर, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 3) - प्राथमिक आरोग्य केंद्राना कंत्राटी वाहनचालक पुरविणेकरिता रक्कम रूपये 39,08,550/- खर्च करण्यात आला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) या बाबतची ई निविदा प्रक्रिया तपासली असता सर्वात कमी दराचे निविदाधारक यांना देण्यात आलेले कार्यारंभ आदेश क्रमांक कोजिप/आरोग्य/वाहन/वशि/9/पु.आदेश/ 2016, दिनांक 05/03/2016 अन्वये जिल्हयातील एकूण 37 प्राथमिक आरोग्य केंद्राना 37 वाहन चालक रूपये 9,900/- प्रती महा दराने पुरविणेबाबत आदेशात अट क्रमांक 3 अन्वये वाहन चालकाची तांत्रिक तपासणी सेवा अभियंता / फोरमन करतील व त्याची वैद्यकीय तपासणी जिल्हा शल्य चिकित्सक यांचेमार्फत करूनच वाहन ताब्यात देण्यात येईल, अशी अट असताना वाहन चालकाची तांत्रिक तपासणी व वैद्यकीय तपासणी केल्याबाबतचा अहवाल लेखापरिक्षणास उपलब्ध करून देण्यात आलेला नाही.

2) पुरवठा आदेशात व निविदेत 37 वाहन चालकांची आवश्यकता आहे व माहे मे 2016 नंतर रिक्त झालेले 3 असे एकूण 40 वाहन चालकांची आवश्यकता असताना उपरोक्त नमूद दरमहा संस्थेस अदा रकमेत माहे मे 2016- 2, जुन 2016 - 6, जुलै 2016- 5, ऑगस्ट 2016- 6, सप्टेंबर 2016- 6, ऑक्टोबर 2016- 8, नोव्हेंबर 2016- 8 असे एकूण 41 वाहनचालक जादा वापरले असून आवश्यकता नसताना 41 वाहन चालकांची रूपये 9,900/- प्रती महा प्रमाणे रूपये 4,05,900/- संबंधिताकडून वसूल करावेत.

3) संबंधित वाहन चालकाचे उपस्थिती प्रमाणपत्रे तसेच त्यांच्या ताब्यातील वाहनाचे लॉगबुके लेखापरिक्षणास सादर न केल्याने वाहनचालकांची उपस्थितीबाबत पडताळणी करता आली नाही.

4) कंत्राटी कामगार (नियमन व निर्मुलन) अधिनियम 1970 मधील तरतूदीप्रमाणे संस्थेकडून कामगारांना नियमित व विहित दिनांकास वेतन दिले जात असल्याबाबत जिल्हा परिषद आरोग्य विभागाने खात्री करणे आवश्यक आहे. तथापि, अशी कार्यवाही करण्यात आलेली नाही.

5) नस्तीसोबत करारनामा दिनांकित नाही.

6) प्राथमिक आरोग्य केंद्रावर कार्यरत कंत्राटी वाहनचालकांचे नुतनीकरण केलेचे अनुज्ञप्ती (लायसन) उपलब्ध नसल्याने वाहनचालक लायसनधारक असल्याची पडताळणी करता येत नाही.

7) करारनाम्यातील अट क्रमांक 6 अन्वये कंत्राटदार संस्थेने वाहनचालकाचा विमा उतरविणे बंधनकारक आहे. अशी अट असताना कार्यरत वाहनचालकांचा विमा उतरवल्याचे अभिलेखे लेखापरिक्षणास सादर केले नाहीत.

3.607 प्राथमिक आरोग्य केंद्र व उप केंद्रपथक, आयुर्वेदिक व तालुका दवाखाने मध्ये साधन सामग्री, उपकरणे, लिनन फर्निचर इत्यादी पुरविणे.

जिल्हा परिषद कोल्हापूर, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 8) - प्राथमिक आरोग्य केंद्र व उप केंद्रपथक, आयुर्वेदिक व तालुका दवाखाने मध्ये साधन सामग्री, उपकरणे, लिनन फर्निचर इत्यादी पुरविणेकरिता रक्कम रूपये 14,97,720/- खर्च करण्यात आला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) पणन अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य हातमाग सहकारी महासंघ मर्यादीत, मुंबई यांचे पत्र क्रमांक पणन/कापड पुरवठा/2016-17/904, दिनांक 02/02/2017 ने लिनन साहित्याचा पुरवठा जुन्या दराने म्हणजे सन 2012-2013 या वर्षाचा CSPO च्या दरकरारातील दराने पुरवठा करणेस तयार असलेबाबतचे पत्र दिलेले आहे. त्याप्रमाणे जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, कोल्हापूर यांनी लिनन साहित्याचा पुरवठा आदेश जाक्र /जिप/औभा/ 68/ 2016, दिनांक 20/12/2016 दिलेला आहे.

यामधील दर व साहित्य आणि दरकरारातील दर व साहित्य यामध्ये तफावत आहे. त्याचा तपशिल खालीलप्रमाणे.

अ) पुरवठा आदेशामध्ये अनुक्रमांक 1 Bed Sheet (Green Colour) नग 1, दर रूपये - 395 नमूद आहे. CSPO दरकरारामध्ये अनुक्रमांक 2 Bed Sheet (white) नग 1, दर रूपये - 219.48 इतका आहे. म्हणजे

दरकरारापेक्षा रक्कम रुपये - 85.52 जादा दर पुरवठा आदेशात नमूद आहे असे 850 नग बेडसिट त्याची जादा आदा रक्कम रुपये 72,692/- वसूल करणे आवश्यक आहे.

ब) पुरवठा आदेश अनुक्रमांक 3 Red Blanket (60x90) नग 1, दर रुपये 482/- नमूद आहे. CSPO च्या दरकरारामध्ये अनुक्रमांक 10 Handloom Blanket (60x90) नग 1, दर रुपये 426.50 इतका आहे. म्हणजे दरकरारापेक्षा रक्कम रुपये 55.50 जादा दर पुरवठा आदेशात नमूद आहे असे 830 नग ब्लॅकेटची जादा आदा रक्कम रुपये 46,065/- वसूल करणे आवश्यक आहे.

2) शासन निर्णयाप्रमाणे पुरवठादाराकडून रुपये 10 लाखास रुपये 100/- चा मुद्रांकावर करारनामा करणे तसेच पुढील एक लाखास रुपये 100/- प्रमाणे असा एकूण रुपये 600/- रक्कमेचा मुद्रांकावर करारनामा करणे आवश्यक आहे. ती रक्कम रुपये 600/- वसूल करून शासन खाती भरणा करणे.

3) दरकरारामधील अट 2 प्रमाणे पुरवठादारांना दरकरारातील दराप्रमाणे पाठविलेले पुरवठा आदेश मिळताच 7 दिवसात पोच देणे आवश्यक आहे. ती दप्तरी उपलब्ध नाही.

3.608 सॅनेटरी नॅपकिन खरेदी करणेबाबत.

जिल्हा परिषद कोल्हापूर, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 9) - सॅनेटरी नॅपकिन खरेदी करणेकरीता रक्कम रुपये 34,03,603/- खर्च करण्यात आला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) शासन दरकरारामाणे - Schedule A प्रमाणे सॅनेटरी नॅपकिनचा दर रुपये 10.80/- असताना रुपये 11.03 यादराने खरेदी केली आहे. म्हणजे रुपये 0.23 पैसे प्रती नग जादा दराने खरेदी केले असून त्याची किंमत रुपये 70,973/- (0.23X308577 पॅकेट) जादा रक्कम वसूल करणे आवश्यक आहे.

2) पेमेंट शासन दरकरार अट क्रमांक 11 प्रमाणे 80 टक्के पेमेंट नॅपकिनचा साहित्य पोच झाल्यानंतर व 20 टक्के X पेमेंट साहित्य तपासणी व टेस्ट रिपोर्ट NABL चा मिळाल्यानंतर देणेऐवजी एकाच वेळी पेमेन्ट आदा केले आहे.

3) दरकरार अट क्रमांक 12 प्रमाणे Turnover Discount - 2 टक्के रुपये 25 लाख रक्कमेपेक्षा जादा खरेदीवर असताना बिलातून कपात केलेली नाही. सदर बिलाची रक्कम रुपये 34,03,603/- व 2 टक्के रक्कम रुपये 68,072/- बीलातून कपात केलेली नाही. ती वसूल करणे.

4) RC मध्ये 30 दिवसाची मुदत असताना 60 दिवसाची मुदत वर्क ऑर्डरमध्ये नमूद केली आहे ती मान्य करता येत नाही.

5) आदेश दिनांक 06/01/2017 प्रमाणे अट क्रमांक 5 प्रमाणे विहित मुदतीत म्हणजे 30 दिवसात नॅपकिन प्राप्त झाले पाहिजे. म्हणजे दिनांक 05/02/2017 रोजी प्राप्त होणे आवश्यक आहे. ते उशीरा मिळालेले आहे. त्याची दंडाची रक्कम रुपये 69,300/-एकूण रक्कमेच्या 0.5 टक्के आकारणी करणे आवश्यक आहे.

3.609 प्राथमिक आरोग्य केंद्राना औषधे साधन सामुग्री व यंत्र सामुग्री खरेदीबाबत

जिल्हा परिषद कोल्हापूर, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 15) - प्राथमिक आरोग्य केंद्राना औषधे साधन सामुग्री व यंत्र सामुग्री खरेदीकरिता रक्कम रुपये 44,99,498/- खर्च केला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) M/s Sirmaxo या कंपनीची F.D.A. Lic No Form-25/Kd/523/ Valid up to Dt. 18.09.2016 पर्यंत अनुज्ञापती वैध आहे परंतु, वर्क ऑर्डर दिनांक 30/11/2016 रोजी कोणत्या आधारे दिली?

2) M/s Hindustan lab, Mumbai यांचे बिल क्रमांक 51415, दिनांक 05/01/2017 मध्ये Sulphate vit B 12 & Vit. C 1x163x10 Cap व Ferrofolia Plus Cap 1x347x10 Batch No. CFK6026 AL Qty 17347 STRx1.295 = 22,464/- रक्कमेचे औषधे बीलामध्ये नमूद आहेत. जिल्हा आरोग्य अधिकारी यांचे मागणी पत्र जाक्र/जिप/औभा/256/2016, दिनांक 31/05/2016 सोबत जोडलेला EDL & ECL यादी अनुक्रमांक 1 to 355 मध्ये समाविष्ट नाहीत. ती रक्कम रुपये 22,464/- लेखापरीक्षणात मान्य करता येत नाही.

3) M/s Hindustan lab, Mumbai यांचे बिल नंबर 51419, दिनांक 05/01/2017 मध्ये औषधे नमुद आहेत.

परंतु, वर्क ऑर्डर क्रमांक 49/61, दिनांक 30/11/2016 मध्ये Cough Expectorant नावाने नमुद आहे. सदरचे औषध जिल्हा आरोग्य अधिकारी यांचे मागणी पत्र जाक्र /जिप/औभा/256/16, दिनांक 31/05/2016 प्रमाणे सोबत जोडलेली EDL (Essential Drug List) व ECL (Essencial Consumable list) यादीतील 1 ते 355 मध्ये समाविष्ट नाही. तरी बिलामध्ये नमुद आहे. सहसंचालक, आरोग्य सेवा, प्राथमिक आरोग्य केंद्र / उपकेंद्र / दवाखाने / मुंबई यांची तांत्रिक मान्यता क्रआसे /कक्ष-7अ/टे-1/तांमा कोल्हापूर/3333-35/16, दिनांक 01/10/2016 मधील अट क्रमांक 1 प्रमाणे खरेदी करणेत येणारी सर्व औषधे व साहित्य सामुग्री संचालनालय याने निर्धारित केलेल्या EDL & ECL च्या बाहेरची नाहीत आणि तसेच विहित तांत्रिक विनिर्देशानुसार आहेत. त्याप्रमाणे खरेदी केलेली नाही. तसेच स्थायी समिती सभा दिनांक 11/11/2016 मधील मंजूर औषध यादी क्रमांक 1 ते 29 मध्ये समाविष्ट नाही आणि दरकरारामध्ये समाविष्ट नाही. म्हणून सदरची रक्कम रुपये 3,96,750/- मान्य करता येत नाही

4) M/s Bharat Biotech Inter Ltd, Hyderabad यांचे वर्क ऑर्डर क्रमांक 40, दिनांक 30/11/2016 रोजी दिली व Anti Rabies Vaceine 30 दिवसात म्हणजे दिनांक 30/12/2016 रोजी पोहोच करणेऐवजी दिनांक 05/01/2017 रोजी मिळाले. म्हणजे एक आठवडा उशीरा त्याची 0.5 टक्के विलंब आकार एकूण रक्कम रुपये 3,65,278/- व रक्कम रुपये 1,826/- वसूल करावेत.

5) M/s Ajunta Pharma ltd, Mumbai यांचे बिलाप्रमाणे Calcium syrup 100ml चा दर रुपये 27.25/- बॉटल असा दर नमुद आहे. परंतु, वर्क ऑर्डर क्रमांक 57, दिनांक 30/11/2016 व स्थायी पंचायत समिती सभा दिनांक 11/11/2016 मध्ये मंजूर दर रुपये 27/- प्रती बॉटल असा आहे. म्हणजे रुपये 628/- (2,513 x 0.25) वसूल करावेत.

6) M/s Pharmaveda Pvt Ltd Mumbai यांना Adulsa syp. 200 ml व Detoxina Syp. 200 ml ची वर्क ऑर्डर क्रमांक 45-46, दिनांक 01/12/2016 रोजी दिली आहे. सदर औषधाचा पुरवठा 30 दिवसात वर्क ऑर्डर दिनांकापासून करणे आवश्यक आहे. परंतु, सदर औषधे दिनांक 06/02/2017 रोजी प्राप्त झाली. म्हणजे 38 दिवस उशीरा म्हणजे 6 आठवडे त्याचा विलंब आकार एकूण आदा रक्कम रुपये 7,31,500/- च्या 0.5 टक्के प्रती आठवडा म्हणजे रुपये 21,948/- (6 आठवडे x 3,658) वसूल करणेऐवजी रुपये 18,285/- वसूल केला आहे. म्हणजे बाकी रुपये 3,663/- वसूल करावेत.

7) M/s Pharmaveda Pvt Ltd Mumbai यांचे बिल क्रमांक 1617396, दिनांक 01/02/2017 मध्ये औषधे नमुद आहेत.

परंतु, सदरचे औषध जिल्हा आरोग्य अधिकारी यांचे मागणी पत्र जाक्र/जिप/औभा/256/16, दिनांक 31/05/2016 प्रमाणे सोबत जोडलेली EDL (Essential Drug List) व ECL (Essencial Consumable list) यादीतील 1 ते 355 मध्ये समाविष्ट नाही. तरी बिलामध्ये नमुद आहे. तसेच स्थायी पंचायत समिती सभा दिनांक 11/11/2016 मधील मंजूर औषध यादी क्रमांक 1 ते 29 मध्ये समाविष्ट नाही आणि दरकरारामध्ये समाविष्ट नाही. म्हणून सदरची रक्कम रुपये 3,32,500/- मान्य करता येत नाही.

8) M/s Bharat Biotech Inter Ltd, Hyderabad यांना Anti Patrise Vaccine ची ऑर्डर क्रमांक 40, दिनांक 30/11/2016 रोजी दिली आहे. सदर औषधाचा पुरवठा 30 दिवसात वर्क ऑर्डर दिनांकापासून करणे आवश्यक होते. परंतु, सदर औषधे दिनांक 10/03/2017 रोजी प्राप्त झाली म्हणजे 70 दिवस उशीरा म्हणजे 10 आठवडे त्याचा विलंब आकार एकूण आदा रक्कम रुपये 6,85,150/- च्या 0.5 टक्के प्रती आठवडा म्हणजे रुपये 31,260/- (10 आठवडे x 3,426) वसूल करणेऐवजी रुपये 26,125/- वसूल केला आहे. म्हणजे बाकी रुपये 8,135/- वसूल करावेत.

9) दरकरारातील अट क्रमांक 2 मधील 80 टक्के पेमेंट 90 दिवसात Quality Control Report उत्पादकाकडून मिळाल्यानंतर व औषधाची तपासणी झाल्यानंतर आदा करावे व बाकी 20 टक्के पेमेंट 120 दिवसात औषध स्टोअर्समध्ये प्राप्त झाल्यानंतर आदा करावे. असे असताना संपूर्ण पेमेंट एकाच वेळी आदा केले आहे.

3.610 आरोग्य सेवकांचे खंड क्षमापनाबाबत.

जिल्हा परिषद सोलापूर, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 11) - याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

जिल्हा परिषद, सोलापूर आरोग्य विभागांची तपासणी केली असता आरोग्य सेवक श्री. घत्तरगी चनविरप्पा शिवलींगप्पा यांची नियुक्ती मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, सोलापूर यांचे आदेश क्रमांक जिल्हा परिषद सो/आरोग्या/ आस्था-2/2016/97 दिनांक 20/06/1997 अन्वये झालेली आहे. श्री.घत्तरगी हे प्रत्यक्षात दिनांक 29/10/1997 रोजी नियुक्त झाल्याची सेवापुस्तकांत नोंद घेण्यात आलेली आहे. परंतु, दिनांक 03/08/1995 पासून हंगामी नियुक्तीची नोंद नसताना खंड क्षमापन केल्यांचे दिसून येते व सदरचा लाभ देण्यात आल्यांचे दिसून येते. रूपये 88,396/- वसूली करण्यात यावी.

आरोग्य सेवक श्री हावले सुर्यकांत म. यांची नियुक्ती मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, सोलापूर यांचे आदेश क्रमांक जिल्हा परिषद सो/आरोग्या/आस्था-2/138-1/2015 दिनांक 16/02/2015 अन्वये झालेली आहे. श्री. हावले यांचा खंड क्षमापित करून हजर झाल्यांचा दिनांक 01/08/1998 ऐवजी 25/10/1996 हा सेवापुस्तकांत खंड दिल्याच्या कालावधीच्या व दिनांक 25/10/1996 हंगामी नियुक्तीच्या नोंदी नसताना बदलण्यात आला आहे व सदरचा लाभ देण्यात आल्यांचे दिसून येते. रूपये 46,104/- वसूली करण्यात यावी.

वरील दोन्ही प्रकरणात जिल्हा परिषद लेखाधिकारी (2) यांनी सेवापुस्तकांत हंगामी नियुक्तीच्या नोंदी नसताना खंड क्षमापनासह वेतननिश्चिती केलेली असल्यांचे दिसून येते याबाबत समर्थनीय कागदपत्रे लेखापरिक्षणास उपलब्ध करावीत अथवा सदर आदेशाने केलेल्या वेतननिश्चिती अन्वये आदा केलेल्या लाभाची वसुली करण्यात यावी.

3.611 जिल्हा वार्षिक योजनेतर्गत आश्रमशाळेतील मुलांची आरोग्य तपासणीसाठी औषधे खरेदी

जिल्हा परिषद सोलापूर, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 13) - आरोग्य विभाग, जिल्हा परिषद, सोलापूरचे सन 2016-2017 चे लेखापरिक्षणात हस्तांतरण निधीचे निवड महिन्यातील प्रमाणकांचे लेखापरिक्षणाचे दरम्यान लेखाशिर्षनिहाय प्रमाणके तपासली असता प्रमाणकान्वये रक्कम रूपये 7,63,455/- खर्च करण्यात आला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

सदर योजनेतर्गत मुलांची आरोग्य तपासणी दिनांक 31/08/2016 ते 09/09/2016 या कालावधीत झाल्याचे सदर योजनेची नस्ती पृष्ठ क्रमांक 71 ते 75 वरून दिसते. यात तपासणी केलेल्या मुलांची संख्या 3,425 असून दोषी मुलांची संख्या 448 पैकी संदर्भित मुले 7, रक्तक्षय 38, जंतदोष 108, रातआंधळेपणा 3, कानस्त्राव 20, कातडीचे आजार 34, खरुज 3, दातांचे विकार 49, इतर विकार 184, अशी विभागणी दर्शविलेली आहे. सदर तपशीलानुसार या योजनेबाबत पुढीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत

1) सदर योजनेसाठी उपरोक्त प्रशासकीय मान्यता, तांत्रिक मान्यता, व पुरवठा आदेशानुसार अनुक्रमे Kofit, Cure Onn oil, Rumaliya gel, च paracetamole, ORS Anti D ही औषध मंजूर केलेली आहेत. तपासणी अहवालानुसार 448 मुलांपैकी फक्त 184 मुलांना इतर विकार, ज्यामध्ये हगवण, सर्दी, जखम, गळू अशा रोगांचा समावेश आहे, अशांना वरीलपैकी खरेदी केलेल्या औषधांचा काही अंशी उपयोग होऊ शकतो. परंतु, अन्य 262 मुलांना ज्यांची संख्या 50 टक्के पेक्षा जास्त आहे, या योजनेतून खरेदी केलेल्या औषधांचा काहीही उपयोग नाही. त्यामुळे योजनेचे उद्दिष्ट सफल होत नाही.

2) सदर योजनेतर्गत मे.थेमिस फार्मास्युटिकल यांना पुरवठा आदेश क्रमांक जिल्हा परिषद सो/भांडार/जिवायो/आश्रम/ 70/16, दिनांक 05/12/2016 अन्वये 77,000 नग इतक्या पॅरासिटमोल गोळ्यांच्या करावयाचा असताना व पॅरासिटमोल हे सर्वसाधारण आवश्यक वेदनाशामक औषध असताना, त्याचा पुरवठा सदर

कंपनीने केलेला नाही व याबाबत विभागानेही संबंधित कंपनीशी काहीही पत्रव्यवहार अगर कार्यवाही केलेली नाही. त्यामुळे योजनेच्या उद्दिष्टाबाबत साक्षंक्ता निर्माण होते.

3) सदर योजनेतर्गत मुलांची आरोग्य तपासणी दिनांक 31/08/2016 ते 09/09/2016 या कालावधीत झाली असून प्रशासकीय व तांत्रिक मान्यताही उपलब्ध असताना, पुरवठा आदेश 5 डिसेंबर 16 रोजी दिल्याने औषधांचा पुरवठा माहे डिसेंबर व जानेवारी महिन्यात झालेला आहे. उपलब्ध केलेली औषधे व संदर्भिय आजारांचे स्वरूप पाहता 4 महिन्यांच्या कालावधीनंतर औषध खरेदी संयुक्तीक वाटत नाही.

4) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक डीपीआर-1088/सीआर-786/30, दिनांक 26/11/1989 नुसार ज्या वित्तीय वर्षात साहित्य खरेदी केले, त्याच वित्तीय वर्षात वाटप करणे आवश्यक आहे. सदर योजनेतर्गत खरेदी केलेल्या औषधांच्या अनुषंगाने साठा नोंदवही नमुना नंबर 33 ची तपासणी केली असता, औषधे खरेदी केली असून दिनांक 31/03/2017 अखेर सदर औषधे विनावाटप राहिल्याने तांत्रिक मान्यता अट क्रमांक 7 चा भंग झाला आहे. तसेच शासकीय निधी नाहक गुंतून पडला आहे

5) उपरोक्त औषधांच्या मागील व अन्य उपलब्ध साठ्याच्या विनियोग नोंदी नमुना नंबर 33 ला पाहता औषध वाटपापोटी संबंधितांच्या पोहोच घेतलेल्या नाहीत. वाटप पुर्ण झाल्यानंतर सक्षम अधिकाऱ्यांची स्वाक्षरी घेतलेली नाही.

3.612 जिल्हा वार्षिक योजने अंतर्गत गैरआदिवासी भागातील प्राथमिक आरोग्य केंद्राकरीता औषधी साहित्य खरेदी मधील अनियमितताबाबत.

जिल्हा परिषद अमरावती, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 2) - सन 2016-2017 या वर्षात जिल्हा वार्षिक योजने अंतर्गत गैरआदिवासी भागातील प्राथमिक आरोग्य केंद्र व उपकेंद्राकरीता औषधी साहित्य खरेदी करणे याकरीता प्राप्त तरतुद रुपये 50 लक्ष असून सन 2015-2016 ची अखर्चित तरतुद रुपये 16.79 लक्ष मिळून एकुण रुपये 66.79 लक्ष तरतुद उपलब्ध असून औषध खरेदीवर रुपये 62.51 लक्ष खर्च करण्यात आला आहे. सन 2016-2017 ची रुपये 4.28 तरतुद अखर्चित राहिली. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) उपरोक्त अनुक्रमांक 1 नुसार ARV श्वानदंश लस खरेदी करतांना प्रथमतः DHS etender rate (central purchase) दिनांक 28/03/2016 चे दरकरारानुसार मे. Bharat Biotech international ltd. Hyderabad यांचे दर रुपये 126/- प्रती लस प्रमाणे पुरवठा आदेश क्रमांक 90 दिनांक 03/01/2017 नुसार मागणी नोंदविण्यात आली होती. जिल्हा आरोग्य अधिकारी यांचे पत्र क्रमांक 871 दिनांक 04/02/2017 अन्वये सदर पुरवठादाराने विहित कालावधीत पुरवठा न केल्याने सदरची मागणी रद्द करण्यात आली. तथापि, त्याच पुरवठादाराकडे DMER Rc 13/07/2015 to 12/07/2017 चे दरकरारानुसार वाढीव दर रुपये 137.70 प्रती लस प्रमाणे उपरोक्त पुरवठा आदेशानुसार खरेदी करण्यात आली आहे. खुलासा करावा.

2) उपरोक्त अनुक्रमांक 2 व 3 वरील औषधे संबंधित उत्पादक/पुरवठादाराकडून DMER/ DHS rate contract नुसार खरेदी करतांना उत्पादकाकडे वैध अनुज्ञप्ती आहे किंवा नाही, याची खातरजमा करणे आवश्यक होते. तथापि, सदरच्या RC Schedule नुसार मे. भारत बायोटेक यांचे अनुज्ञप्ती No.03 HD/AP/98 व मे.जे बी केमीकल्स यांचे अनुज्ञप्ती form 25A/No G/1935-A व form 28A/No G/2156-A ची वैधता दिनांक 31/12/2016 पर्यंत असल्याचे आढळून येते. खुलासा करावा.

3) उपरोक्त अनुक्रमांक 10 नुसार Ms Carvel medical Systems Gaziabad यांचे अधिकृत प्रतिनिधी Vikram agency Mumbai यांचेकडून DHS चे दरकरारप्रमाणे 10 ऑपरेशन टेबल रुपये 50,000/- प्रती दराने दिनांक 29/12/2016 रोजीचे पुरवठा आदेशान्वये खरेदी करतांना दिनांक 29/12/2016 च्या Tax Invoice वर साठा प्राप्त झाल्याचे व साठा रजिस्टरला नोंद घेतल्याचे प्रमाणित करून देयक आहरीत केले आहे. डिलीव्हरी मेमो नुसार प्रत्यक्षात साठा 10 आठवडे विलंबाने दिनांक 26/04/2017 ला प्राप्त झाल्याचे दिसून येते. प्रत्यक्षात पुरवठा होण्यापूर्वीच तो प्राप्त झाल्याचे दर्शवून नियमबाह्यपणे रक्कम आहरीत केल्याबाबत खुलासा करावा.

4) उपरोक्त नुसार Vikram agency Mumbai यांचेकडून प्राप्त ऑपरेशन टेबल विहित मानकानुसार असल्याबाबत गुणवत्ता व मानकांची पडताळणी संबंधीचे अहवाल अभिलेख्यात आढळून आले नाहीत.

5) तांत्रिक मान्यतेच्या अटीनुसार औषधी व साहित्याची खरेदी ही वार्षिक मागणीपेक्षा जास्त खरेदी करण्यात येवू नये, असे नमुद आहे. उपरोक्त प्रमाणे औषधे, साहित्य खरेदीचे आदेश देतांना शिल्लक साठा किती आहे, दवाखान्याची आवश्यक मागणी किती आहे, याचा विचार करून खरेदी करणे आवश्यक आहे. औषधांचे साठा रजिस्टर योजनानिहाय ठेवण्यात आले असल्याने वार्षिक मागणीच्या अनुषंगाने आवश्यक औषधे इतर योजनेतून अथवा राज्यस्तरावरून खरेदी होत असलेल्या पुरवठ्याचा विचार करून करण्यात आली किंवा कसे, याबाबत खरेदी व प्रत्यक्षात विनियोग याचा ताळमेळ घेतल्याचे दिसून येत नाही. त्यामुळे एकुण वार्षिक मागणीच्या तुलनेत खरेदी करण्यात आल्याची पडताळणी करता येत नाही. तसेच बहुतांश खरेदी वर्षाच्या अखेरीस करण्यात आल्याने वर्ष अखेरीस पूर्ण साठा शिल्लक आढळतो. खुलासा करावा.

6) महाराष्ट्र शासन, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, पत्र क्रमांक खरेदी-2013 /प्र.क्र.19/आरोग्य-8, दिनांक 11/02/2013 मधील सुचनेनुसार केंद्रीय खरेदी समितीने मान्य केलेले व इतर वैध दरकरार असलेल्या वितरकास/ उत्पादकास लेखी स्वरूपात विचारणा करून सात दिवसाचे आत होकार देणा-यास खरेदी आदेश द्यावयाचे असतांना त्यानुसार कार्यवाही करण्यात आली असल्याचे आढळून येत नाही.

7) प्राथमिक आरोग्य केंद्राकरीता खरेदी केलेली औषधी व साहित्य अधिनस्त केंद्रांना पुरवठा केल्यानंतर तसेच प्राथमिक आरोग्य केंद्रस्तरावरून उपकेंद्रास पुरविल्यानंतर त्याचे वापरबाबतची उपयोगिता प्रमाणपत्रे त्याचप्रमाणे मुदतबाह्य झालेल्या औषधांचा साठा इत्यादी बाबत तपशिलवार अभिलेख जिल्हा स्तरावर ठेवण्यात आल्याचे उपलब्ध अभिलेख्यात आढळून आले नाही.

3.613 जिल्हा परिषद सेसफंड मधून ARV श्वानदंश लस व ASV सर्पदंश लस खरेदीवरील खर्चातील अनियमितता.

जिल्हा परिषद अमरावती, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 7) - जिल्हा परिषद सेसफंड मधून ARV श्वानदंश लस व ASV सर्पदंश लस खरेदीकरिता रक्कम रुपये 8,00,000/- खर्च केला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) ARV श्वानदंश लस खरेदी करतांना प्रथमतः DHS etender rate (central purchase) दिनांक 28/03/2016 चे दरकरारानुसार मे.Bharat Biotech international ltd. Hydrabad यांचे दर रुपये 126/- प्रती लस प्रमाणे पुरवठा आदेश क्रमांक 86 दिनांक 03/01/2017 नुसार मागणी नोंदविण्यात आली होती. जिल्हा आरोग्य अधिकारी यांचे पत्र क्रमांक 871 दिनांक 04/02/2017 अन्वये सदर पुरवठादाराने विहित कालावधीत पुरवठा न केल्याने सदरची मागणी रद्द करण्यात आली. तथापि, त्याच पुरवठादाराकडे DMER Rc 13/07/2015 to 12/07/2017 चे दरकरारानुसार वाढीव दर रुपये 137.70 प्रती लस प्रमाणे उपरोक्त पुरवठा आदेशानुसार खरेदी करण्यात आली आहे.

2) ARV श्वानदंश लस संबंधित उत्पादक/पुरवठादाराकडून DMER/ DHS rate contract नुसार खरेदी करतांना उत्पादकाकडे वैध अनुज्ञप्ती आहे किंवा नाही याची खातरजमा करणे आवश्यक होते. तथापि, त्यांचे RC Schedule नुसार मे. भारत बायोटेक यांची अनुज्ञप्ती No.03 HD/AP/98 V/R ची वैधता दिनांक 31/12/2016 पर्यंत असल्याचे आढळून येते.

3.614 आरोग्य सेवेतील फिरतीवर असणाऱ्या कर्मचाऱ्यांना कायम प्रवास.

जिल्हा परिषद अकोला, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 4) - जिल्हा आरोग्य विभागातील उपरोक्त प्रमाणकांची तपासणी केली असता आरोग्य पर्यवेक्षक, आरोग्य सहाय्यक यांना वित्त विभाग, शासन निर्णय क्रमांक प्रवास 1010/प्र.क्र.2/सेवा-5, दिनांक 03/03/2010 मधील परिच्छेद क्रमांक 9 मधील तक्ता अ च्या स्तंभ 7 मध्ये

ग्रेडवेतन प्रमाणे विहित केलेल्या दैनिक भत्याच्या दराने 15 दिवसाच्या दैनिक भत्याच्या रक्कमे इतके कायम प्रवास भत्ता प्रदान करत आहेत. यावर लेखापरिक्षणाचे खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र शासन, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, शासन निर्णय क्रमांक ए.एस.ओ./1090/1491/(68/90) सोवा-6, दिनांक 19/01/1995 नुसार जिल्हा आरोग्य कार्यालयातील आरोग्य पर्यवेक्षक रुपये 660/- व आरोग्य सहाय्यक रुपये 583/- प्रमाणे कायम प्रवास भत्ता दरमहा रक्कम निश्चित केली आहे व त्यामध्ये आरोग्य विभाग, शासन निर्णय क्रमांक संघट/1002/प्र.क्र.151/सेवा-1, दिनांक 11/10/2006 नुसार 25 टक्के वाढ केली आहे. म्हणजेच आरोग्य पर्यवेक्षक रुपये 825/- व आरोग्य सहाय्यक रुपये 729/- अनुज्ञेय आहे. उपरोक्त वित्त विभागाचे दिनांक 03/03/2010 रोजीचे शासन निर्णयाप्रमाणे आरोग्य पर्यवेक्षक यांना रुपये 1,650/- व आरोग्य सहाय्यक यांना रुपये 1,500/- या दराने कायम प्रवास भत्ता प्रदान करण्यात येत आहे. तो अनुज्ञेय असल्याबाबत सार्वजनिक आरोग्य विभागाचे शासन आदेश लेखापरिक्षणास उपलब्ध करणेबाबत मौखिक मागणी केली असता ते उपलब्ध केले नाही. तरी तसा आदेश लेखापरिक्षणास उपलब्ध करून दर्शवावा, अन्यथा अनुज्ञेय रक्कमेपेक्षा जादा प्रदान केलेली कायम प्रवास भत्ता रक्कम ज्या दिनांकापासून प्रदान केली, त्या दिनांकापासून ते लेखापरिक्षणाचे दिनांकापर्यंत महणजेच सप्टेंबर 2017 पर्यंत परिगणना करून संबंधिताकडून वसूल करू अनुपालन दर्शवावे

2) उपरोक्त सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या दिनांक 11/10/2006 चे शासन आदेशातील अटीनुसार संबंधीत पदधारकांनी त्यांना नेमुन दिलेल्या फिरतीचे दिवसाइतकी फिरती प्रत्येक महिन्यात पूर्ण करणे आवश्यक आहे. कायम प्रवास भत्ता धारकांनी पुढील महिन्याचा नियोजित फिरती कार्यक्रम अगोदरच्या महिन्याच्या 10 तारखेपर्यंत खाते प्रमुखास सादर करावा व त्याप्रमाणे फिरती करावी. दैनंदिनी प्रत्येक महिन्याच्या 5 तारखेस सादर करावी व त्या दैनंदिनीस कार्यालय प्रमुखाची मान्यता दिल्याशिवाय पुढील महिन्याचा कायम प्रवास भत्ता अदा करू नये, असे नमुद आहे. नियोजित फिरती कार्यक्रम व दैनंदिनीची पडताळणी केली असता नियोजित फिरती कार्यक्रमाप्रमाणे दौरा केल्याचे आढळून आले नाही. नियोजित फिरती कार्यक्रम व दैनंदिनी कार्यालय प्रमुखांनी मंजूर केलेले नाही. दैनंदिनी मंजूर नसतांना कायम प्रवास भत्ता अदा केला आहे. उपरोक्त शासन निर्णयातील अटीचे पालन केले नाही. खुलसा करावा.

3.615 प्राथमिक आरोग्य केंद्राकरीता औषधी खरेदी खर्चातील अनियमितेबाबत.

जिल्हा परिषद वाशिम, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 5) - प्राथमिक आरोग्य केंद्राकरीता औषधी खरेदीवर रुपये 15,23,765/- एवढा खर्च केल्याचे दिसून येते. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) आयव्ही सिप्रोप्लेक्स, स्कॅल्प व्हेन सेट, आयव्ही मेट्रोनीडेझोल, इजेक्शन डायक्लोमीन, सर्जिकल अँबसॉर्बेन्ट व रोल बँडेड या औषधी खरेदीबाबतचे दरकारार लेखापरिक्षणास उपलब्ध झाले नाही. त्यामुळे सदर औषधीची खरेदी कशाचे आधारे करण्यांत आली, याबाबत सत्यता पडताळता आली नाही.

2) पुरवठा आदेशातील अट क्रमांक 5 नुसार पुरवठा करण्यांत आलेल्या मालाची पूर्ण तपासणी झाल्यानंतरच पुरविलेला माल योग्य असल्यासचे देयकाची अदाई करण्यांत यावी. परंतु, माल प्राप्त झाल्यानंतर तपासणी केल्याचे प्रमाणपत्र उपलब्ध झाले नाही.

3) महाराष्ट्र शासन, उदयोग, ऊर्जा व कामगार विभाग, भांखस -2014/प्र.क्र.82/भाग-3/उदयोग 4, दिनांक 01/12/2016 मधील प्रकरण क्रमांक 3.1.1.2 मधील परिशिष्ट 12 मध्ये मान्यता प्राप्त प्रयोगशाळांची यादी नमुद केली आहे. त्यामुळे उत्पादनाचा दर्जा तपासण्यासाठी सदर मान्यता प्राप्त प्रयोग शाळेत साहित्याची तपासणी करणे आवश्यक आहे. परंतु, अशी कार्यवाही केल्याचे दिसत नाही.

4) साठा नोंदवहीत औषधीचे वितरण दर्शविले नाही. त्यामुळे प्राथमिक आरोग्य केंद्रांना औषधीचे वितरण केले किंवा कसे, याबाबत खात्री करता येत नाही. सबब याबाबत खुलासा होणे आवश्यक आहे.

5) साठा नोंदवहीमध्ये औषधीचा मागील शिल्लक साठा दर्शविणे आवश्यक होते. परंतु, मागील शिल्लक साठा दर्शविण्यांत आला नाही. त्यामुळे मागील वर्षात खरेदी केलेल्या औषधीपैकी काहीच औषधी शिल्लक राहिली नाही किंवा कसे, याबाबत सत्यता पडताळता आली नाही.

6) आवक बिजकमध्ये डिलेव्हरी चलान क्रमांक व दिनांकाचा संदर्भ नमुद नाही. तसेच विभागाला औषधी प्राप्तीबाबत डिलेव्हरी चलान प्रमाणकासोबत तथा नस्तीमध्ये आढळून आली नाही. त्यामुळे विभागाला औषधी प्राप्त झाले किंवा नाही तसेच विहित मुदतीत प्राप्त झाल्याची खात्री पटत नाही.

3.616 बिगर आदीवासी उपयोजना अंतर्गत प्राथमिक उपकेंद्रासाठी औषधी खरेदीमधील अनियमितताबाबत.

जिल्हा परिषद वाशिम, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 21) - बिगर आदीवासी उपयोजना अंतर्गत प्राथमिक आरोग्य केंद्राकरीता औषधी खरेदीवर रूपये 4,37,285/- एवढा खर्च केल्याचे दिसून येते. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) एम्प्लॉईज स्टेट इंश्युरंस कार्पोरेशन, दिल्ली यांनी Analgesic Cream या औषधी खरेदीकरीता इंडोको रेमेडीस, मुंबई या उत्पादक कंपनीसोबत दरकरार केलेला आहे. परंतु, आरोग्य विभागाने सदर औषधी नोवा सोलुशन या पुरवठादाराकडून खरेदी केल्याचे दिसून येते. नोवा सोलुशन हे इंडोको रेमेडीस, मुंबई या उत्पादक कंपनीचे अधिकृत पुरवठादार असल्याबाबत सदर कंपनीचे अधिकारपत्र नस्तीमध्ये आढळून आले नाही. त्यामुळे नोवा सोलुशन हे अधिकृत पुरवठादार असल्याची खात्री पटत नाही.

2) नस्तीमध्ये उपलब्ध असलेल्या दरकरारानुसार गल्फा लेबॉरटरी, मुंबई या दरकराराची मुदत दिनांक 30/04/2014 व इंडोको रेमेडीस, मुंबई या कंपनीच्या दरकराराची मुदत दिनांक 30/11/2015 असल्याचे दिसून येते. सदर कंपनीसोबत मुदतवाढ झाल्याबाबतचे कोणतेही दस्तावेज नस्तीत आढळून आले नाही. त्यामुळे दरकराराची मुदत संपली असतांनी संबंधीताकडून औषधीची खरेदी कशी काय करण्यांत आली, याबाबत खुलासा होणे आवश्यक आहे.

3) संचालक, वैद्यकीय शिक्षण आणि संशोधन, मुंबई यांचे परीपत्रक क्रमांक 2540 दिनांक 05/12/2015 नुसार शासन दरकरारावर मुदतवाढ कालावधीत औषधीबाबतची खरेदी करतांना संबंधीत दरकरारधारक कंपनीचे वैध उत्पादन परवाना, वैध जिएमपी प्रमाणपत्र व संचालनालयाचे वैध नोंदणी प्रमाणपत्राची खात्री करून खरेदी करण्यांत यावी. परंतु, असे कोणतेही अभिलेखे नस्तीमध्ये आढळून आले नाही. त्यामुळे परीपत्रकानुसार कार्यवाही केल्याची खात्री पटत नाही.

4) पुरवठा आदेशातील अट क्रमांक 5 नुसार पुरवठा करण्यांत आलेल्या मालाची पुर्ण तपासणी झाल्यानंतरच पुरविलेला माल योग्य असल्यासच देयकाची अदाई करण्यांत यावी. परंतु, माल प्राप्त झाल्यानंतर तपासणी केल्याचे प्रमाणपत्र उपलब्ध झाले नाही.

5) साठा नोंदवहीमध्ये औषधीचा मागील शिल्लक साठा दर्शविणे आवश्यक होते. परंतु, मागील शिल्लक साठा दर्शविण्यांत आला नाही. त्यामुळे मागील वर्षात खरेदी केलेल्या औषधीपैकी काहीच औषधी शिल्लक राहिली नाही किंवा कसे, याबाबत सत्यता पडताळता आली नाही.

6) आवक बिजकमध्ये डिलेव्हरी चलान क्रमांक व दिनांकाचा संदर्भ नमुद नाही. तसेच विभागाला औषधी प्राप्तीबाबत डिलेव्हरी चलान प्रमाणकासोबत तथा नस्तीमध्ये आढळून आली नाही. त्यामुळे विभागाला औषधी प्राप्त झाले किंवा नाही तसेच विहित मुदतीत प्राप्त झाल्याची खात्री पटत नाही.

3.617 2015-2016 च्या अर्खचित निधीमधून आयुर्वेदिक / युनानी दवाखान्यासाठी केलेल्या औषध खरेदीतील अनियमितता.

जिल्हा परिषद वाशिम, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 26) - सदरबाबत रक्कम रूपये 22,29,048/- खर्च केला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) दरकरार क्रमांक DMER no.DPC/D&M/05/3084-3098/10, दिनांक 24/09/2010 नुसार खरेदी आदेश दिलेले आहेत. परंतु, संचालक, वैद्यकीय शिक्षण आणि संशोधन, मुंबई यांचे परीपत्रक क्रमांक 2540 दिनांक 05/12/2015 नुसार शासन दरकरारावर मुदतवाढ कालावधीत औषधीबाबतची खरेदी करतांना संबंधीत दरकरारधारक कंपनीचे वैध उत्पादन परवाना, वैध जिएमपी प्रमाणपत्र व संचालनालयाचे वैध नोंदणी प्रमाणपत्र तसेच वैध शासकिय

दरकरारबाबत खात्री करून खरेदी करण्यांत यावी. परंतु, याबाबत अभिलेखे नस्तीमध्ये आढळून आले नाही. त्यामुळे परीपत्रकानुसार कार्यवाही केल्याची खात्री पटत नाही.

2) औषधी खरेदीचे मुल्य 3 लाखांपेक्षा जास्त असल्यामुळे नियमपुस्तिकेतील 3.2 नुसार ई-निविदा पद्धतीचा अवलंब करणे आवश्यक असतांना शासकिय दरकरारानुसार खरेदी करण्यात आली आहे. नियमाप्रमाणे कार्यवाही करून दर्शवावी.

3) अनुदान उपलब्ध असतांना तसेच तांत्रिक व प्रशासकीय आदेश उपलब्ध असतांना खरेदीस नाहक विलंब लावलेला आहे. त्यामुळे मोठ्या प्रमाणात निधी अखर्चीत राहून साहित्य जानेवारी -2017 मध्ये पुरवठा आदेश देवून प्राप्त करवून घेतलेले आहे. साठा पुस्तकाची तपासणी केली असता औषधींचे वाटप हे पुढील आर्थिक वर्ष 2017-2018 मध्ये करण्यात आलेले आहे. महाराष्ट्र शासन निर्णय क्रमांक डिपीआर 1088/सीआर 796/30, दिनांक 26/10/1989 नुसार ज्या वर्षात औषधी खरेदी करण्यात आली, त्याच वित्तीय वर्षात वाटप होणे आवश्यक आहे. त्याप्रमाणे कार्यवाही झालेली नाही.

4) औषधी खरेदीकरीता तांत्रिक मंजूरीतील अट क्रमांक 4 नुसार औषधी खरेदी करतांना त्यासाठी असलेल्या स्पेसिफिकेशनप्रमाणे ती असल्याची खात्री करावी. मात्र विभाग प्रमुख जिल्हा आरोग्य अधिकारी यांनी केवळ औषधी सुस्थितीत प्राप्त झाल्याबाबत प्रमाणित केलेले आहे. मात्र दरकरारातील स्पेसिफिकेशनप्रमाणेच औषधी प्राप्त झालेली असल्याबाबतचे प्रमाणपत्र देयकावर तसेच साठा पुस्तकात घेतलेली नाही.

5) प्राथमिक आरोग्य स्तरावरील मागणीपत्र लेखापरीक्षणास उपलब्ध झालेली नाहीत. त्यामुळे आवश्यकतेनुसार औषधी खरेदी केलेली असल्याबाबत तपासणी करता आलेली नाही. तसेच औषधांचे डिलेव्हरी चलान, वाहन पावती वारंवार मागणी करून तसेच अर्धसमास पत्र क्रमांक 7 दिनांक 06/10/2017 अन्वये मागणी करून देखील औषधींचे डिलेव्हरी चलान लेखापरीक्षणास उपलब्ध झालेले नाही. त्यामुळे साठा पुस्तकात नमुद केलेल्या दिनांकासच तसेच विहित मुदतीच्या आत साहित्य प्राप्त झालेले आहे, याची खात्री करीता आलेली नाही.

6) तांत्रिक मान्यतेच्या अटीनुसार खरेदी करण्यात आलेले औषधी संचालनालयाच्या निर्धारित केलेल्या E D L (Essesntial Drug list) च्या बाहेरची नसावीत. तसेच विहित तांत्रिक विनिर्देशानुसार आहेत याबाबत खात्री करूनच खरेदी करण्यात यावी, असे असतांना त्याबाबत लेखापरीक्षणास खात्री करता आली नाही.

7) तांत्रिक मान्यतेच्या अटीनुसार जिल्हास्तरावरून खरेदी करतांना राज्यस्तरावरून खरेदी होत असलेल्या पुरवठ्याचा विचार करूनच खरेदीची संख्या निश्चित करावी, असे असतांना वरीलप्रमाणे औषधी खरेदी करतांना कार्यवाही करण्यात आली किंवा नाही, याबाबत खात्री करता आली नाही.

8) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 मधील नियम 20 नुसार प्रदान रक्कमेच्या घेतलेल्या पोहच पावत्या लेखापरीक्षणाकरीता सादर केल्या नाहीत.

9) लक्ष्मी फार्मासिट्युक्ल्स व सिंडलर रिमोडिन प्रायवेट लिमिटेड या खरेदीदाराच्या बिलावर व खरेदी आदेशावर खाडाखोड केल्याचे आढळून आले आहे.

3.618 आदिवासी क्षेत्राबाहेरील प्राथमिक आरोग्य केंद्रांना औषधी खरेदी खर्चातील अनियमितताबाबत.

जिल्हा परिषद यवतमाळ, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 1) - आदिवासी क्षेत्राबाहेरील प्राथमिक आरोग्य केंद्रांना औषधी खरेदी करून पुरवठा करणेवर रक्कम रूपये रूपये 10,63,413/- खर्च झाला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) तांत्रिक मंजूरी आदेशातील अटीप्रमाणे वार्षिक मागणीपेक्षा जास्त औषधी खरेदी करण्यात येवू नये, असे सुचित केले आहे. उपरोक्त औषधी खरेदीचे अनुषंगाने जिल्हा परिषद अंतर्गत प्राथमिक आरोग्य केंद्र / उपकेंद्र यांचेकडून औषधी साठ्याबाबत आढावा घेवून प्राथमिक आरोग्य केंद्रनिहाय मागणी प्राप्त करून औषधी खरेदी करणे आवश्यक असतांना अशी कार्यवाही न करता प्राप्त अनुदान खर्ची घालण्याचे अनुषंगाने औषध खरेदी निश्चित केल्याचे नस्तीवरून आढळून येते. उदाहरणार्थ प्रमाणक क्रमांक 1938 (II) च्या अनुषंगाने साठा नोंदवहीची तपासणी

केली असता दिनांक 19/08/2016 ते 22/03/2017 पर्यंत वाटप केल्यावर 7,49,000 Tablets शिल्लक राहिल्याची नोंद आहे. त्यामुळे वस्तुनिष्ठ मागणी ठरविली नसल्याचे व आवश्यकतेपेक्षा जादा औषधी खरेदी केल्याचे दिसून येते.

2) पुरवठा आदेशातील अटीनुसार औषधी किंवा साहित्य पुरवठा आदेशाचे दिनांकापासुन 6 आठवड्यामध्ये करावा लागेल. परंतु, अर्टी / शर्तीमध्ये दंडाची तरतुद करण्यात आली नाही. ESIC दरकरारामध्ये 0.5 टक्के दंडाची तरतुद असतांना सुध्दा आरोग्य विभागाने पुरवठा आदेशामध्ये दंडात्मक तरतुद केली नाही. अनियमिततेबाबत खुलासा करावा.

3) संचालनालय, वैद्यकीय शिक्षण आणि संशोधन, मुंबई यांचे परिपत्रक क्रमांक संवेशिवसं/औषध/मुदतवाढ/2540, दिनांक 05/12/2015 नुसार औषधी बाबीची खरेदी करतांना संबंधित दरकरारधारक कंपनीचे वैध उत्पादन परवाना, वैध जीएमपी प्रमाणपत्र व संचालनालयाचे वैध नोंदणी प्रमाणपत्राची खात्री करून खरेदी करण्यात यावी, असे नमुद आहे. त्यानुसार कार्यवाही केल्याबाबत अभिलेखे तपासणीकरीता उपलब्ध झाले नाही.

4) मुदतवाढीच्या कालावधीत शासनाचे दरकरारावरील दराची तुलना आरोग्य सेवा संचालनालय बीएमसी / DIRECTORATE OF MEDICAL EDUCATION & RESEARCH/ हाफकीन / डिजीएस अॅण्ड डी (DGS & D) यांच्या दरकरारांबरोबर करून त्यातील न्युनतम दराने खरेदी करावी, असे नमुद आहे. त्यानुसार कार्यवाही केल्याबाबत दरकरार नस्तीमध्ये आढळून आले नाही. तसेच तुलनात्मक तक्ता तयार करून ज्याचे दर कमी असतील त्यानुसार खरेदी करणे आवश्यक होते. परंतु, अशी कार्यवाही करण्यात आली नाही.

5) खरेदी करण्यात आलेल्या जिल्हा स्तरावरील साठा नोंदवहीची तपासणी केली असता साठा नोंदवहीमध्ये प्राथमिक आरोग्य केंद्रांना औषधी वाटप केल्याचे दर्शविण्यात आले आहे. परंतु, जिल्हास्तरावरील साठा नोंदवहीमध्ये रकाना क्रमांक 15 मध्ये औषधी देणाऱ्याची स्वाक्षरी व रकाना क्रमांक 16 मध्ये औषधी प्राप्त झाल्याबाबत प्राथमिक आरोग्य केंद्र / उपकेंद्रावरील औषधी निर्माता यांची स्वाक्षरी घेण्यात आली नाही. नियमबाह्यतेबाबत खुलासा करावा.

6) प्रमाणक क्रमांक 1938(V) संदर्भात उशिराने औषधी पुरवठा केल्याचा कालावधी 23 आठवडेकरीता दंडाची रक्कम रुपये 24,485/- कपात करणे आवश्यक असतांना केवळ रुपये 11,018/- दंड कपात केला आहे. तरी कमी कपात केलेली दंडाची रक्कम रुपये 13,467/- बाबत जबाबदारी निश्चित करून रक्कम वसूल करून योग्य त्या लेखाशिर्ष खाती भरणा करून अनुपालन दर्शवावे.

3.619 बिगर आदिवासी योजनेअंतर्गत प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्राकरीता औषधी खरेदीतील अनियमितताबाबत.

जिल्हा परिषद यवतमाळ, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 3) - बिगर आदिवासी योजना अंतर्गत प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्रासाठी औषधी खरेदी करून पुरवठा करणेवर रक्कम रुपये 19,46,560/- खर्च नोंदविला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) तांत्रिक मंजूरी आदेशातील अटीप्रमाणे वार्षिक मागणीपेक्षा जास्त औषधी खरेदी करण्यात येवू नये, असे सुचित केले आहे. उपरोक्त औषधी खरेदीचे अनुषंगाने जिल्हा परिषद अंतर्गत प्राथमिक आरोग्य केंद्र / उपकेंद्र यांचेकडून औषधी साठ्याबाबत आढावा घेवून प्राथमिक आरोग्य केंद्रनिहाय मागणी प्राप्त करून औषधी खरेदी करणे आवश्यक असतांना अशी कार्यवाही न करता प्राप्त अनुदान खर्ची घालण्याचे अनुषंगाने औषध खरेदी निश्चित केल्याचे नस्तीवरून आढळून येते. उदाहरणार्थ प्रमाणक क्रमांक 977(III) च्या अनुषंगाने साठा नोंदवहीची तपासणी केली असता दिनांक 05/07/2016 ते 02/03/2017 पर्यंत वाटप केल्यावर 1,96,630 Tablets शिल्लक राहिल्याची नोंद आहे. त्यामुळे वस्तुनिष्ठ मागणी ठरविली नसल्याचे व आवश्यकतेपेक्षा जादा औषधी खरेदी केल्याचे दिसून येते. तसेच सदर शिल्लक औषधांची नोंद सन 2017-2018 चे साठा नोंदवहीला घेतल्याचे दर्शविण्याबाबत अर्धसमास पत्र क्रमांक 05 दिनांक 08/11/2017 अन्वये मागणी करूनही सन 2017-2018 च्या साठा नोंदवहया लेखापरिक्षणास दर्शविण्यात आल्या नाहीत.

2) दरकरार /तांत्रिक मंजूरीतील अटीनुसार औषधी किंवा साहित्य पुरवठा आदेशाचे दिनांकापासुन 6 आठवड्यामध्ये करावा लागेल. परंतु, अर्टी / शर्तीमध्ये दंडाची तरतुद करण्यात आली नाही. उपरोक्त सर्व

दरकरारामध्ये 0.5 टक्के दंडाची तरतुद असतांना सुध्दा आरोग्य विभागाने पुरवठा आदेशामध्ये दंडात्मक तरतुद केली नाही. अनियमिततेबाबत खुलासा करावा.

3) संचालनालय, वैद्यकीय शिक्षण आणि संशोधन, मुंबई यांचे परिपत्रक क्रमांक संवैशिवसं/औषक/मुदतवाढ/ 2540 दिनांक 05/12/2015 नुसार औषधी बाबीची खरेदी करतांना संबंधित दरकरारधारक कंपनीचे वैध उत्पादन परवाना, वैध जीएमपी प्रमाणपत्र व संचालनालयाचे वैध नोंदणी प्रमाणपत्राची खात्री करून खरेदी करण्यात यावी, असे नमुद आहे. त्यानुसार कार्यवाही केल्याबाबत अभिलेखे तपासणीकरीता उपलब्ध झाले नाही.

4) शासनाचे दरकरारावरील दराची तुलना आरोग्य सेवा संचालनालय बीएमसी / DIRECTORATE OF MEDICAL EDUCATION & RESEARCH/ हाफकीन / डिजीएसअॅण्डडी(DGS&D) यांच्या दरकरारांबरोबर करून त्यातील न्युनतम दराने खरेदी करावी, असे नमुद आहे. त्यानुसार कार्यवाही केल्याबाबत दरकरार नस्तीमध्ये आढळून आले नाही. तसेच तुलनात्मक तक्ता तयार करून ज्याचे दर कमी असतील, त्यानुसार खरेदी करणे आवश्यक होते. परंतु, अशी कार्यवाही करण्यात आली नाही.

5) खरेदी करण्यात आलेल्या औषधी संदर्भात जिल्हा स्तरावरील साठा नोंदवहीची तपासणी केली असता साठा नोंदवहीमध्ये औषधी प्राप्त झाल्याच्या नोंदी घेण्यात आलेल्या आहेत. परंतु, ज्या औषधीचे Lorry Receipt / Delivery Challan नस्तीमध्ये जोडले आहे. त्यावर आरोग्य विभागातील औषधी निर्माता अधिकारी यांनी औषधी केव्हा प्राप्त झाली, त्याबाबत दिनांकीत पोच नोंदविली नाही. त्यामुळे आरोग्य सदर औषधी प्रत्यक्ष कधी प्राप्त झाल्या, याबाबत खात्री करता आली नाही. तसेच साठा नोंदवहीमध्ये प्राथमिक आरोग्य केंद्रांना औषधी वाटप केल्याचे दर्शविण्यात आले आहे. परंतु, जिल्हास्तरावरील साठा नोंदवहीमध्ये रकाना क्रमांक 15 मध्ये औषधी देणाऱ्याची स्वाक्षरी व रकाना क्रमांक 16 मध्ये औषधी प्राप्त झाल्याबाबत प्राथमिक आरोग्य केंद्र / उपकेंद्रावरील औषधी निर्माता यांची स्वाक्षरी घेण्यात आली नाही. नियमबाहयतेबाबत खुलासा करावा.

6) प्रमाणक क्रमांक 972(IV) च्या संदर्भातच साठा नोंदवही " Mix Health क्रमांक 1 व क्रमांक 2" ची तपासणी केली असता त्यामध्ये पृष्ठ क्रमांक 55 वर दिनांक 24/05/2016 रोजी Invoice No.100 नुसार 20,000 बॉटल प्राप्त झाल्याची नोंदी घेतल्याचे दिसून येते. त्यामध्ये पुढील अनियमितता दिसून येतात.

जिल्हा परिषद, यवतमाळ यांनी बाहेरील संस्थांना 10270 बॉटल औषधे दिल्याचे दिसून येते. तथापि, संबंधित संस्थांच्या साठा पुस्तकामध्ये सदर औषधी खरोखर प्राप्त होवून त्यांची नोंद घेतल्याबाबत सदर कार्यालय प्रमुखाने प्रमाणित केलेली साठा पुस्तकाच्या पृष्ठांची छायांकीत प्रत संचिकेत जोडण्यात आलेली नाही. तसेच सदरची औषधी संबंधित संस्थांना वितरीत करण्याबाबतचा सक्षम प्राधिकारी (आरोग्य उपसंचालक, अकोला) यांचा आदेश नस्तीमध्ये आढळून आले नाही. त्याशिवाय अशाप्रकारे उसनवार दिलेली औषधी प्रदान केलेल्या संबंधित संस्थेकडून परत प्राप्त झालेबाबत नोंदी साठा नोंदवहीमध्ये आढळून आल्या नाहीत. त्यामुळे वितरीत दर्शविलेल्या औषधीचे विनियोगाबाबत खात्री करता आली नाही. सबब उपरोक्तप्रमाणे परस्पर इतर संस्थांना वितरीत केल्याचे दर्शविलेली औषधी परत प्राप्त करवून घेतल्याबाबत अभिलेख्यांच्या आधारे अनुपालन दर्शवावे अन्यथा सदरचे नियमबाहय वितरणाबाबत चौकशीअंती संबंधितावर जबाबदारी निश्चित करून रक्कम रुपये 68398/- वसूल करून योग्य त्या लेखाशिर्षाखाली भरणा करून अनुपालन दर्शवावे.

7) प्रमाणक क्रमांक 976(XXVI) च्या संदर्भात दरकरार DMER/D&M/DPC-07/E-tender No.480&732/ LiquidOrals-2014/ 440-453, दिनांक 05/12/2016 नुसार पुरवठा करावयाची मुदत 30 दिवस नमुद करण्यात आली होती. सदर औषधे 3 आठवडे उशिराने पुरवठा केल्याने रुपये 2,865/- दंड वसूल करणे आवश्यक असतांना अशी कार्यवाही केलेली नाही.

8) प्रमाणक क्रमांक 990(III) च्या संदर्भात पुरवठा आदेश क्रमांक 11225 मध्ये पुरवठा करावयाची मुदत 6 आठवडे नमुद करण्यात आली होती. सदर औषधे उशिराने पुरवठा केल्याने रुपये 4,053/- दंड वसूल करणे आवश्यक असतांना अशी कार्यवाही केलेली नाही.

3.620 आदिवासी क्षेत्राबाहेरील जनजाती क्षेत्रांतर्गत माता व ग्रेड 3 व 4 च्या मुलांना औषधोपचार करणेसाठी खरेदी करणे खर्चातील अनियमितता.

जिल्हा परिषद यवतमाळ, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 9) - आदिवासी क्षेत्राबाहेरील जनजाती क्षेत्रांतर्गत माता व ग्रेड 3 व 4 च्या मुलांना औषधोपचार करणेसाठी खरेदी करणेकरीता रक्कम रूपये 20,20,700/- खर्च केला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालयाचे पत्र क्रमांक 2012 दिनांक 11/02/2013 नुसार औषधी खरेदी करतांना बीएमसी, डिएमईआर, इएसआयसी व डिजीएस अॅन्ड डी चे दरकरार विचारात घेवून खरेदी करण्यात यावी, असे आदेश असतांना उपरोक्त प्रमाणक क्रमांक 295 नुसार खरेदी करण्यात आलेल्या औषधीचे दर डिएमईआरचे दर (रूपये 16.30) कमी असतांना डिएमईआरचे दराप्रमाणे खरेदी न करता उपरोक्त तपशिलाप्रमाणे डिएचएसचे दर रूपये 16.75 प्रमाणे औषधी खरेदी करण्यात आल्याने रूपये 2,250/-जादा खर्च करण्यात आल्याचे आढळून येते.

2) प्रमाणक क्रमांक 299(iii) दिनांक 24/06/2016 नुसार खरेदी करण्यात आलेल्या जिल्हास्तरावरील औषधी साठा नोंदवहीची तपासणी केली असता साठा नोंदवही पृष्ठ क्रमांक 108 नुसार दिनांक 09/05/2016 ला सुरुवातीची शिल्लक 20000 नग व दिनांक 09/05/2016 नुसार खरेदी औषधी साठा 10,000 नग असे एकुण 30,000 नग औषधी बॉटल असून सदरचे एकुण औषधी साठयामधून दिनांक 11/05/2016 ते 11/08/2016 या कालावधीमध्ये पृष्ठ क्रमांक 108 ते 110 पर्यंत वाटप करून एकुण 18,825 नग बॉटल शिल्लक आहे. उपरोक्त कालावधीमध्ये जिल्हा आरोग्य कार्यालयामार्फत इतर जिल्ह्यातील आरोग्य विभागाला औषधी पुरवठा केला आहे.

उपरोक्त तपशिलाप्रमाणे संचालक, उपसंचालक यांचे आदेशाशिवाय इतर जिल्ह्यातील आरोग्य विभागाला/ शासकिय जिल्हा रुग्णालयाला औषधी पुरवठा केल्याबाबत नोंदी आढळून आल्या आहेत. तसेच इतर जिल्हाकरीता वितरीत करण्यात आलेल्या औषधीचे अनुषंगाने संबंधीत जिल्ह्याचे आरोग्य विभागाने मागणी केल्याबाबतचे मागणीपत्र नस्तीमध्ये आढळून आले नाही. सदरचे उसनवारीचे व्यवहाराबाबत आरोग्य विभागाने कोणतेही अधिकृत अभिलेखे / नोंदवही न ठेवता साठा नोंदवहीमध्ये इतर जिल्ह्यातील आरोग्य विभागाला औषधी वितरीत केल्याबाबत नोंदी घेण्यात आल्या आहेत. तसेच वितरीत करण्यात आलेले औषधी आरोग्य विभागाला परत मिळाल्याबाबत नोंदी साठा नोंदवहीला आढळून आल्या नाहीत. सबब उसनवारीवर इतर जिल्ह्याला वितरीत करण्यात आलेली परत मिळाल्याबाबत खात्री पटविण्यात यावी, अन्यथा नियमबाह्य इतर जिल्ह्याला वितरीत करण्यात आलेल्या औषधीबाबत संबंधीतावर जबाबदारी निश्चित करून रूपये 139537/- वसुलीची कार्यवाही करून अनुपालन दर्शवावे.

3) आरोग्य संचालनालयाच्या तांत्रिक मंजूरीमध्ये औषधे आवश्यक तेवढी खरेदी करण्याचे पंचसुत्रीप्रमाणे आवश्यक औषधे (-) शिल्लक साठा करून औषधाची मागणी करणे आवश्यक असतांना तशी खात्री करून औषधी खरेदी केली नाहीत. त्याचप्रमाणे वितरीत केलेल्या औषधांचे विनियोग दाखले सादर केलेले नाहीत. याबाबत खुलासा होणे आवश्यक आहे.

4) माता व कुपोषित बालकांकरीता उच्चतम गुणात्मक सेवा मिळण्याचे दृष्टीने औषधे डब्ल्यू.एच.ओ, जी.एम.सी.आय.एस.आय.बी.आय.एस.असे प्रमाणपत्र प्राप्त करून खरेदी करणे आवश्यक असतांना तशी कार्यवाही केल्याबाबत अभिलेखे नस्तीमध्ये तपासणीस उपलब्ध झाले नाही.

5) पुरवठा आदेशातील अट क्रमांक 1 नुसार औषधी किंवा साहित्य पुरवठा आदेशाचे दिनांकापासून 6 आठवड्यामध्ये करावा लागेल. परंतु, अर्टी / शर्तीमध्ये दंडाची तरतुद करण्यात आली नाही. संचालक वैद्यकिय शिक्षण आणि संशोधन यांचे दरकरारामध्ये 0.5 टक्के दंडाची तरतुद असतांना सुध्दा आरोग्य विभागाने पुरवठा आदेशामध्ये दंडात्मक तरतुद केली नाही. अनियमिततेबाबत खुलासा करावा.

6) संचालक, वैद्यकिय शिक्षण आणि संशोधन, मुंबई यांचे परिपत्रक क्रमांक 2540 दिनांक 05/12/2015 नुसार मुदतवाढ कालावधीमध्ये औषधी बाबीची खरेदी करतांना संबंधीत दरकरारधारक कंपनीचे वैद्य उत्पादन परवाना, वैद्य जीएमपी प्रमाणपत्र व संचालनालयाचे वैद्य नोंदणी प्रमाणपत्राची खात्री करून खरेदी करण्यात यावी, असे नमुद आहे. त्यानुसार कार्यवाही केल्याबाबत अभिलेखे तपासणीकरीता उपलब्ध झाले नाही.

7) मुदतवाढीच्या कालावधीत शासनाचे दरकरारावरील दराची तुलना आरोग्य सेवा संचालनालय बीएमसी / ईएसआयसी डिजीएस अॅन्ड डी यांच्या दरकराराबरोबर करून त्यातील न्युनतम दराने खरेदी करावी, असे नमुद आहे. त्यानुसार कार्यवाही केल्याबाबत तपशिल नस्तीमध्ये आढळून आले नाही.

8) औषधी खरेदी वाहतुक परवाना पोहच पावतीची पडताळणी केली असता प्रमाणक क्रमांक 302, 399 xix, 976xix चे पोहोच पावतीवर औषधी प्राप्त झाल्याबाबत औषध निर्माता यांनी दिनांक नमुद केला नाही. त्यामुळे खरेदी करण्यात आलेले औषधी विहित मुदतीत प्राप्त झाल्याबाबत खात्री करता आली नाही.

3.621 पिसाळलेला कुत्रा चावल्यानंतर द्यावयाची लस खरेदीमधील अनियमितता.

जिल्हा परिषद बुलडाणा, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 24) - पिसाळलेला कुत्रा चावल्यानंतर द्यावयाची लस खरेदीकरिता रक्कम रूपये 7,99,981/- खर्च करण्यात आला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र शासन, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, निर्णय क्रमांक डीपीआर-2003/प्र.क्र 333 / 2003/प्रशासन -1, दिनांक 02/04/2004 नुसार हाफकीन औषधी निर्मितस प्रोत्साहन देणे, खरेदीची क्लिष्टता टाळणे व इतर कंपन्यांकडून सर्वसाधारणपणे होणारी संभाव्य फसवणूक टाळणेसाठी हाफकीन जीव औषधी महामंडळ मुंबई, अजिंठा फार्मा जळगाव व हिंदुस्थान एन्टीबायोटीक्स इंडिया लिपुणे या शासन उपक्रमांनी त्यांच्या स्वतःच्या जागेत परवान्यांतर्गत उत्पादीत केलेली व त्यांची मक्तेदारी असलेली औषधी 75टक्के व त्यांच्या स्वतःच्या जागेत परवान्यांतर्गत उत्पादीत केलेली परंतु, त्यांची मक्तेदारी नसलेली औषधी गरजेनुसार 37.5 टक्के प्राधान्याने करणे आवश्यक आहे. परंतु, आरोग्य विभागाने विहित टक्केवारी नुसार औषधी खरेदी न केल्याबाबत खुलाशासह अनुपालन सादर करावे.

2) पुरवठादाराने स्वतःचा VAT नंबर व PAN नंबर दिलेला असूनही आरोग्य विभागाने VAT ची 6 टक्के रक्कम रूपये 47,999/- व आयकराची 2.3 टक्के रक्कम रूपये 15,999/- अशी एकूण 63,998/- रक्कम वसूल केली नाही. सदर रक्कम वसूल करून शासन खाती जमा करून अनुपालन सादर करावे.

3) संचालक आरोग्य सेवा, मुंबई यांचे परिपत्रक क्रमांक सओसे/साव्या.औ./कक्ष-12, दिनांक 17/12/1988 नुसार औषधी खरेदी केल्यानंतर प्राथमिक आरोग्य केंद्रांना औषधी वाटप रुग्णांच्या सरासरी उपस्थितीनुसार व गरजेनुसार वाटप करणे आवश्यक आहे. परंतु, तशा प्रकारची कार्यवाही न करताच औषधी वाटप केलेले आहे, याबाबत खुलासा व्हावा.

4) प्राथमिक आरोग्य केंद्रांकडून मागणी पत्रे घेतांना त्याचेकडील सध्याचा शिल्लक औषधी साठा व त्यांनी सध्या केलेली औषधीची मागणी याचा मेळ सरासरी रुग्णांच्या सरासरी उपस्थितीनुसार व गरजेनुसार केल्याचे दिसून आले नाही. त्यामुळे आवश्यकतेपेक्षा ज्यादा औषधी वापरविना निकामी होण्याची व शासनाचे आर्थिक नुकसान होण्याची व विनाकारण शासन निधी गुंतून रहाण्याची शक्यता नाकारता येत नाही. त्यामुळे प्राथमिक आरोग्य केंद्रांकडून वस्तुनिष्ठ औषधी मागणी पत्रे घेण्यात यावीत.

5) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास विभाग, परिपत्रक क्रमांक पंरास /1085/प्र.587/23, दिनांक 03/12/1985 नुसार सदर लेखाशिर्षाची अखर्चित रक्कम शासन खाती जमा केल्याबाबत अभिलेखे दर्शवावेत

6) प्रयोगशाळेचा अहवालाचा दिनांक 1/17 असून औषधी प्राप्त दिनांक 31/03/2017 दर्शविला आहे. वास्तविक औषधी प्राप्त झाल्यावर औषधीमध्ये आवश्यक औषधी घटक योग्य प्रमाणात असून ते औषधीच्या मुदतबाह्य दिनांकापर्यंत कायम रहातील याकरिता ज्यादा आवश्यक औषधी घटक मिसळण्यात आले असल्याबाबतची खात्री जर औषधीची प्रयोगशाळेत तपासणी औषधी प्राप्त झाल्यावर व त्रयस्थ प्रयोगशाळेकडून करण्यात आली असती, तर ते योग्य ठरले असते. औषधीची प्रयोगशाळेत तपासणी औषधी प्राप्त झाल्यावर व त्रयस्थ प्रयोगशाळेकडून का करण्यात आली नाही? याबाबत खुलास्यासह अनुपालन लेखापरीक्षणास सादर करावे.

7) सदर औषधीचे डिलिव्हरी चलान संचिकेत आढळून आले नाही. त्यामुळे औषधीचा पुरवठा विहित कालावधीत झाल्याची खात्री पटत नाही. तरी डिलिव्हरी चलान दर्शवून पूर्तता दर्शवावी

8) महाराष्ट्र शासन, वैद्यकीय व औषधी द्रव्ये विभाग, निर्णय क्रमांक डीपीआर -1088/1515/सीआर-230/88-एमड्डी(अ), दिनांक 31/08/1990 मधील परी.क्र.32 नूसार औषधीची 80 टक्के देय रक्कम औषध प्राप्त झाल्यावर व 20 टक्के रक्कम साहित्याची तपासणी झाल्यावर प्रदान करणे आवश्यक आहे. परंतू, औषधी पुरवठ्यानंतर एकदाच 100 टक्के रक्कम प्रदान केली आहे. नियमबाह्य कार्यवाहीबाबत खुलास्यासह अनुपालन दर्शवावे.

9) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 चे नियम 79 प्रमाणे उपप्रमाणके विरूपित करण्यात आलेली नाहीत. त्यामुळे दुबार रक्कम प्रदान न झाल्याबाबत खात्री पटवावी

3.622 प्राथमिक आरोग्य केंद्रांचे बळकटीकरण करणे या अनुदानातून केलेल्या औषध खरेदीमधील अनियमितता

जिल्हा परिषद बुलडाणा, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 28) - प्राथमिक आरोग्य केंद्रांचे बळकटीकरण करणे या अनुदानातून केलेल्या औषध खरेदीकरिता रक्कम रुपये 19,21,135/- खर्च केला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) 2210 ए 333 अंतर्गत रुपये 20,000,00/- एवढी तरतूद करण्यात आलेली होती. सदर प्राप्त अनुदानाचा उपयोग हा प्राथमिक आरोग्य केंद्रांच्या बळकटीकरणाकरीता करणे म्हणजे प्राथमिक आरोग्य केंद्रांतील सोई सुविधा वाढवणेकरीता अपेक्षित होते. तथापि, त्या तरतुदीचा उपयोग संपूर्णपणे म्हणजे रुपये 19,21,135/- SYRUP COUGH NOSCOPINE खरेदी करण्याकरीता झाल्यामुळे प्राथमिक आरोग्य केंद्रांच्या बळकटीकरण हा उद्देश सफल झाला नाही व प्राथमिक आरोग्य केंद्रांना सोई सुविधांपासून वंचित राहावे लागले. सदर बाब गंभीर आहे.

2) महाराष्ट्र शासन, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, निर्णय क्रमांक डीपीआर-2003/प्र.क्र 333 / 2003/प्रशासन -1, दिनांक 02/04/2004 नूसार हाफकीन औषधी निर्मितीस प्रोत्साहन देणे, खरेदीची क्लिष्टता टाळणे व इतर कंपन्यांकडून सर्वसाधारणपणे होणारी संभाव्य फसवणूक टाळणेसाठी हाफकीन जीव औषधी महामंडळ मुंबई, अजिंठा फार्मा जळगाव व हिंदुस्थान एन्टीबायोटीक्स इंडिया लिपुणे या शासन उपक्रमांनी त्यांच्या स्वतःच्या जागेत परवान्यांतर्गत उत्पादीत केलेली व त्यांची मक्तेदारी असलेली औषधी 75 टक्के व त्यांच्या स्वतःच्या जागेत परवान्यांतर्गत उत्पादीत केलेली परंतू, त्यांची मक्तेदारी नसलेली औषधी गरजेनुसार 37.5 टक्के प्राधान्याने करणे आवश्यक आहे. परंतू, आरोग्य विभागाने विहित टक्केवारीनुसार औषधी खरेदी न केल्याबाबत खुलास्यासह अनुपालन सादर करावे.

3) पुरवठादाराने स्वतःचा VAT नं व PAN नंबर दिलेला असूनही आरोग्य विभागाने VAT ची 6 टक्के रक्कम रुपये 1,15,268/- व आयकराची 2.3 टक्के रक्कम रुपये 39,575/- अशी एकूण रक्कम रुपये 1,54,843/- वसूल केली नाही. सदर रक्कम वसूल करून शासन खाती जमा करून अनुपालन सादर करावे.

4) संचालक आरोग्य सेवा, मुंबई यांचे परिपत्रक क्रमांक सओसे/साव्या.औ./कक्ष-12, दिनांक 17/12/1988 नुसार औषधी खरेदी केल्यानंतर प्राथमिक आरोग्य केंद्रांना औषधी वाटप रुग्णांच्या सरासरी उपस्थितीनुसार व गरजेनुसार वाटप करणे आवश्यक आहे. परंतू, तशा प्रकारची कार्यवाही न करताच औषधी वाटप केलेले आहे. याबाबत खुलासा व्हावा.

5) प्राथमिक आरोग्य केंद्रांकडून मागणी पत्रे घेतांना त्याचेकडील सध्याचा शिल्लक औषधी साठा व त्यांनी सध्या केलेली औषधीची मागणी याचा मेळ सरासरी रुग्णांच्या सरासरी उपस्थितीनुसार व गरजेनुसार केल्याचे दिसून आले नाही. त्यामुळे आवश्यकतेपेक्षा ज्यादा औषधी वापरविना निकामी होण्याची व शासनाचे आर्थिक नुकसान होण्याची व विनाकारण शासन निधी गुंतून रहाण्याची शक्यता नाकारता येत नाही. त्यामुळे प्राथमिक आरोग्य केंद्रांकडून वस्तुनिष्ठ औषधी मागणी पत्रे घेण्यात यावीत.

6) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास विभाग, परिपत्रक क्रमांक पंरास /1085/प्र.587/23, दिनांक 03/12/1985 नुसार सदर लेखाशिर्षाची अखर्चित रक्कम शासन खाती जमा केल्याबाबत अभिलेखे दर्शवावेत.

7) प्रयोगशाळेचा अहवालाचा दिनांक व औषधी प्राप्त दिनांक वेगवेगळा आहे. वास्तविक औषधी प्राप्त झाल्यावर औषधीमध्ये आवश्यक औषधी घटक योग्य प्रमाणात असून ते औषधीच्या मुदतबाह्य दिनांकापर्यंत कायम राहतील याकरीता ज्यादा आवश्यक औषधी घटक मिसळण्यात आले असल्याबाबतची खात्री जर औषधीची प्रयोगशाळेत तपासणी औषधी प्राप्त झाल्यावर व त्रयस्थ प्रयोगशाळेकडून करण्यात आली असती, तर ते योग्य ठरले असते. औषधीची प्रयोगशाळेत तपासणी औषधी प्राप्त झाल्यावर व त्रयस्थ प्रयोगशाळेकडून का करण्यात आली नाही? याबाबत खुस्यासह अनुपालन लेखापरीक्षणास सादर करावे.

8) या औषधांचे डिलिव्हरी चलान संचिकेत आढळून आले नाही. त्यामुळे सदर औषधीचा पुरवठा विहित कालावधीत झाल्याची खात्री पटत नाही. तरी डिलिव्हरी चलान दर्शवून पूर्तता दर्शवावी.

9) महाराष्ट्र शासन, वैद्यकीय व औषधी द्रव्ये विभाग, निर्णय क्रमांक डीपीआर -1088/1515/सीआर-230/88-एमडडी (अ), दिनांक 31/08/1990 मधील परी.क्र.32 नूसार औषधीची 80 टक्के देय रक्कम औषध प्राप्त झाल्यावर व 20 टक्के रक्कम साहित्याची तपासणी झाल्यावर प्रदान करणे आवश्यक आहे. परंतु, औषधी पुरवठ्यानंतर एकदाच 100 टक्के रक्कम प्रदान केली आहे. नियमबाह्य कार्यवाहीबाबत खुलास्यासह अनुपालन दर्शवावे.

10) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 चे नियम 79 प्रमाणे उपप्रमाणके विरूपित करण्यात आलेली नाहीत. त्यामुळे दुबार रक्कम प्रदान न झाल्याबाबत खात्री पटवावी

3.623 प्राथमिक आरोग्य केंद्रांना कंत्राटी वाहन चालकांचा पुरवठाकरणेतील अनियमितेबाबत.

जिल्हा परिषद नागपूर, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 1) - प्राथमिक आरोग्य केंद्रांना कंत्राटी वाहन चालकांचा पुरवठा करणे करिता 3 प्रमाणकांन्वये रक्कम रुपये 37,00,000/- इतका खर्च केलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) प्रमाणक क्रमांक 3005, दिनांक 16/12/2016 ला सलग्न पुरवठादार यांचे पत्र क्रमांक 160, दिनांक 10/01/2017 व पुरवठा केलेल्या वाहन चालक यांच्या यादीनुसार प्राथमिक आरोग्य केंद्रात रुजू झालेले वाहन चालक यादीतील अ.क्र.140 श्री.नारायण मनोहर जुहरे प्राथमिक आरोग्य केंद्र कोंढाळी हे दिनांक 26/10/2016 ला रुजू झालेले आहे. परंतु त्यांच्या नावाने देयकात पुर्ण महीन्याचे वेतन रुपये 15,000/- प्रदान करण्यात आले आहे. त्यामुळे एकूण रक्कम रुपये 12,500/- चे जादा शोधन झाले आहे.

2) पुरवठादाराने पुरविलेल्या वाहन चालकांचे वेतनात विवरणात कपात केलेल्या रक्कमेत व्यवसायकर कपात केल्याचे दिसत नाही. व्यवसाय कर अॅक्ट 1975 नुसार सदर कर्मचा-यांचे प्रदान वेतनातून रुपये 7,501/- करीता रुपये 175/- व 10,000/- चे वरील करीता रुपये 200/- याप्रमाणे व्यवसायकर कपात करून शासन खाती जमा होणे अनिवार्य आहे.

3) अटी शर्तीमधील अट क्रमांक 16 नुसार वाहनचालकाचा भविष्य निर्वाह निधीचा संस्थेचा हिस्सा रक्कम 13.61 टक्के प्रमाणे वाहन चालकाचे भविष्य निर्वाह निधीच्या खात्यात जमा करणे अनिवार्य असतांना जमा केल्याचे दिसून येत नाही.

4) वाहनचालकांना वेतन प्रदान केल्याच्या वेतनपटावरील पोच रुपये 5,000/- वरील रक्कमेकरीता मुद्रांकास स्वाक्षरी असलेल्या पोचपावत्या प्राप्त करून घेतल्या नाही.

5) निवीदेतील अटीशर्ती व किमान वेतन कायदानुसार किमान वेतन मिळणे अनिवार्य आहे. परंतु धनादेशाव्दारे प्रदान रक्कमेनुसार दिसून येत नाही. किमान वेतन देण्यात येत असल्याबाबत खुलासा व्हावा.

3.624 आदिवासी भागात भरारी पथकाकरीता वाहन भाड्यावरील खर्चाबाबत.

जिल्हा परिषद नागपूर, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 3) - प्रमाणक क्रमांक 3590, दिनांक 31/03/2017 अन्वये रक्कम रुपये 1,91,992/- खर्च केलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) पुरवठा आदेशातील अट क्र.13 नुसार करारनामा करतेवेळी प्रतिवाहन रूपये 3,000/- सुरक्षा ठेव जमा करावी लागेल असे नमूद असतांना संबंधीतांकडून सुरक्षा ठेव घेण्यात न येता देयकाचे प्रदान करण्यात आल्याचे दिसून येते.

2) उपरोक्त वाहनापैकी वाहन क्रमांक एम एच-40 के.आर.9978 लॉग बुक नोंदीनुसार माहे ऑक्टोबर 2016 मध्ये महिन्याच्या चार तारखेपासून कामावर दर्शविण्यात आले आहे. पुरवठा आदेशातील अटी व शर्ती नुसार वाहन केवळ मालकाच्या अकार्यक्षमतेमुळे बंद राहिल्यास व त्यामुळे जिल्हा परिषदेच्या कामावर अनिष्ट परिणाम झाल्यास निर्धारित कंत्राट ठरल्यानंतर जे प्रती दिवस दर येईल त्याप्रमाणे तेवढ्या दिवसाचे पैसे देयकातून कापून घेण्यात येईल, असे नमूद केले आहे. त्यानुसार सदर वाहनाचे तीन दिवसांचे $3 \times 774.16 =$ रूपये 2,322/- कापून घेणे आवश्यक असतांना कपात न करता प्रदान केले आहे. तरी रककम रूपये 2,322/- कपात होणे आवश्यक आहे.

3) वाहन क्रमांक एम एच-31 ई.के.8715 च्या माहे सप्टेंबर 2016 ते नोव्हेंबर 2016 च्या नोंदीचे अवलोकन केले असता माहे सप्टेंबर 2016 चे अखेरचे वाचन 3,05,482 असतांना त्यापुढील वाचन 3,05,483 पासून सुरु होणे आवश्यक असतांना ते 3,20,482 असे नमूद केले आहे. तसेच माहे ऑक्टोबर 2016 चे अखेरचे वाचन 3,21,429 असतांना त्यापुढील वाचन 3,31,430 पासून सुरु होणे आवश्यक असतांना ते 3,07,661 असे नमूद केले आहे. त्यामुळे माहे ऑक्टोबर 2016 मध्ये नोंदविलेले वाहनाचे वाचन संयुक्तिक नाही.

4) भरारी पथकाच्या वाहनाचे मासिक दर रूपये 23,999/- असे मान्य करण्यात आलेले आहेत. पुरवठा आदेशातील अटी व शर्तीनुसार वाहन दर महिन्याला 1,500 किमी चालेल, असे नमूद केले आहे. त्यानुसार वाहनाची सरासरी मासिक धाव 1,500 किमी होणे अपेक्षित असतांना प्रत्यक्षात वाहन एकही महिना 1,500 किमी चाललेले नाही. यावरून वाहनाच्या अपेक्षित धावेचे योग्य नियोजन केलेले नसल्याचे दिसून येते.

5) पुरवठा आदेशातील अटी व शर्तीनुसार वाहन 5 वर्षपूर्वीचे जूने नसावे व वाहन गॅस कीट वर धावणारे नसावे असे नमूद आहे. वाहन क्रमांक एम एच-40 के.आर.9978 चे आर.सी.बुक छायांकीत प्रत नस्तीबध्द दिसून आली नसल्याने सदर बाबीची निश्चिती करणे शक्य झाले नाही.

3.625 प्राथमिक आरोग्य केंद्राना कंत्राटी वाहन चालक पुरविणेबाबत.

जिल्हा परिषद वर्धा, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 9) - आरोग्य विभागाचे सन 2016-2017 च्या लेखापरीक्षणात खालील प्रमाणकांची तपासणी केली असता जिल्हयातील 23 प्राथमिक आरोग्य केंद्राना कंत्राटी वाहन चालक पुरविले आहेत. सदर बाबत 11 प्रमाणकान्वये रक्कम रूपये 26,07,151/- खर्च करण्यात आला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) कंत्राटी वाहन चालक पुरविणेबाबत सचिव, युवा जागृती बहुउद्देशीय संस्था, मर्यादित वर्धा या संस्थेसोबत मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांचे आदेश क्रमांक वशि-2276/2014, दिनांक 13/10/2014 अन्वये दिनांक 16/10/2014 ते 15/10/2015 या कालावधीत वाहन चालक पुरविणेबाबत करारनामा करण्यात आलेला होता. कराराची मुदत संपल्यानंतर मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांचे आदेश क्रमांक वशि-क्यु/2015, दिनांक 28/10/2015 अन्वये कंत्राटी वाहन चालक पुरविलेकरीता नव्याने करारनामा होईपर्यंत व निविदा प्रक्रिया होईपर्यंत वाहन चालक पुरवठादार सचिव, युवा जागृती बहुउद्देशीय संस्था, मर्यादित वर्धा यांना मुदतवाढ दिलेली होती. या करीता 4 वेळा ई-निविदा बोलविण्यात आली व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, वर्धा यांचे दिनांक 18/06/2016 (पत्रावर जावक क्रमांक नमुद नाही) च्या आदेशानुसार वाहनचालक पुरविल्याकरीता सचिव, युवा जागृती बहुउद्देशीय संस्था, मर्यादित वर्धा यांची निविदा रूपये 10,774/- एवढे दर नमुद केलेले होते व यातील दर कमी करण्याचा उद्देश्यांना वाटाघाटीकरीता दिनांक 06/07/2016 राजी सकाळी 11 वाजता कंत्राटदाराला बोलविण्यात आलेले होते. तसेच वाटाघाटी नंतर कंत्राटदार सचिव, युवा जागृती बहुउद्देशीय संस्था, मर्यादित वर्धा यांनी दिनांक 08/07/2016 च्या पत्रान्वये मंजुरी निविदेपैकी रूपये 200/- कमी म्हणजेच रूपये 10,574/- या दराने वाहन चालक पुरविल्यास संमती दर्शविलेली होती.

उपरोक्त प्रमाणे दिनांक 18/06/2016 ला निविदा मंजूर झाली असून व कंत्राटदाराचे दिनांक 08/07/2016 च्या संमती पत्रानुसार तो रुपये 10,574/- प्रमाणे वाहन चालक पुरविण्यास तयार असल्याने त्वरीत कार्यादेश काढणे व करारनामा करणे आवश्यक होते. संबंधित कंत्राटदारानी करारनामा न केल्यास त्यावर योग्य कार्यवाही करणे आवश्यक होते. परंतु, मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परीषद, वर्धा यांचे आदेश क्रमांक 121 दिनांक 01/02/2017 नुसार कंत्राटी वाहन चालक पुरविणेकरीता आदेश दिलेले आहे. त्यामुळे निविदा प्रक्रिया पूर्ण झाल्यानंतर ही जुलै 2016 ते जानेवारी 2017 या कालावधीत जुन्या दराने रुपये 11,426/- प्रमाणे वाहन चालकांचे देयके प्रदान केले आहेत. निविदा प्रक्रिया पूर्ण झाल्यावर तसेच कंत्राटदार स्वतः रुपये 10,574/- या प्रमाणे वाहन चालक पुरविण्यास तयार असतांना जुन्या दराने रुपये 11,426/- प्रमाणे प्रदान केलेली देयकांची रक्कम लेखापरीक्षणास मान्य करता येत नाही. तरी खालील प्रमाणे जादा प्रदान केलेली रक्कम रुपये 1,37,172/- संबंधिताकडून वसूल करावे.

2) कंत्राटी कामगार (नियमन व निर्मुलन) अधिनियम 1970 प्रमाणे कामगार पुरवठा करणारी संस्था सदर अधिनियमान्वये नोंदणीकृत असणे आवश्यक असतांना निविदा मागणी करतांना फक्त नोंदणीकृत संस्थाकडूनच मागणी करणे आवश्यक होते. तथापि, तशी कार्यवाही केलेली नाही. तरी सदर संस्था कंत्राटी कामगार (नियमन व निर्मुलन) अधिनियम 1970 अन्वये नोंदणीकृत असल्याचे प्रमाणपत्र सादर करावे.

3) प्राथमिक आरोग्य केंद्रांना पुरविण्यात आलेले कंत्राटी वाहन चालकांचा विमा काढण्यात आलेला नाही.

3.626 प्राथमिक आरोग्य केंद्र चुल्हाड येथील बांधकामातील अनियमितेबाबत.

जिल्हा परिषद भंडारा, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 2) - सदर बाबत रक्कम रुपये 1,03,97,281/- खर्च केला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखा संहिता 1968 नुसार जिल्हा परिषद स्तरावरील सर्व बांधकामे सार्वजनिक बांधकाम विभाग, जिल्हा परिषद भंडारा यांना देणेबाबत नमूद आहे. त्यांच्याकडे मोठ्या प्रमाणात तांत्रिक कर्मचारी व अधिकारी उपलब्ध असतांना सुध्दा त्यांना डावलून नियमबाह्यपणे एनआरएचएम अंतर्गत कार्यरत कंत्राटी कर्मचाऱ्यांना एवढ्या मोठ्या प्रमाणावरील बांधकामे देण्यात आलेले आहे. याबाबत अर्धसमासपत्र क्रमांक 1, दिनांक 28/11/2017 अन्वये एनआरएचएम तांत्रिक विभागास कामे देण्याबाबत प्राधिकार नस्ती मागविण्यात आलेली होती. परंतु, उपलब्ध करून देण्यात आलेली नाही.

2) महाराष्ट्र शासन, वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक झेडपीए 2008, दिनांक 30/12/2008 अन्वये को-या निविदा संचाची किंमत जर कामाची किंमत 2 कोटी ते 5 कोटी पर्यंत असल्यास 10 हजार रुपयाचे निविदा संच किंमत ठेवणे आवश्यक आहे. परंतु सदर कामाकरीता 5 हजार रुपये कोऱ्या निविदा संचाची किंमत ठेवण्यात आलेली आहे त्यामुळे रुपये 5,000/- वसूलपात्र ठरते.

3) सदर कामामध्ये तिसरे धावते देयक रुपये 27,39,681/-, चौथे धावते देयक रुपये 38,68,142/- मधून रॉयल्टीची रक्कम कपात करण्यात आलेली नाही व पाचव्या धावते देयकामधून रुपये 2,66,299/- रॉयल्टी रुपये 140.41 परक्युबीक मीटर या दराने कपात करण्यात आलेली आहे. परंतु अंदाजपत्रकामध्ये सुधारीत रॉयल्टीचे दर अंतर्भूत करण्यात आलेले नाही. त्यामुळे सुधारीत दर अंदाजपत्रकामध्ये अंतर्भूत करून त्याप्रमाणे रॉयल्टी कपात करणे आवश्यक आहे.

4) मुद्रांक शुल्क रक्कम रुपये 6,400/- कमी आकारणी केली आहे.

3.627 कंत्राटी सफाई कामगाराचे देयक प्रदानाबाबत.

जिल्हा परिषद भंडारा, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 8) - सदर बाबत रक्कम रुपये 7,04,000/- खर्च केला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) प्राथमिक आरोग्य केंद्रांना 22 सफाई कामगार पुरविण्याबदल वरील सुशिक्षित बेरोजगार संस्थेला दिनांक 22/06/2015 पासून पुढील इनिविदा प्रकीया होईपर्यंत मुदतवाढ देण्यात आली असून माहे फेब्रुवारी 2017 पर्यंत रक्कम प्रदान करण्यात आलेली आहे.

2) महाराष्ट्र शासन, विधी व न्याय विभाग, शासन निर्णय क्रमांक पदनी 2512/प्र.क्र.157/का 12, दिनांक 19/03/2014 परिच्छेद 3 अन्वये बाह्ययंत्रणेद्वारे कंत्राटीपध्दतीने सेवा उपलब्ध करून घेताना कोणत्याही परीस्थितीत कालावधी 1 वर्षापेक्षा जास्त नसावा व कंत्राटास कोणत्याही परिस्थितीत मुदतवाढ देण्यात येवू नये असे स्पष्ट असतांना वरील कंत्राटास 2 वर्षापर्यंत (2015-2016 व 2016-2017) मुदतवाढ देण्यात आलेली आहे. त्यामुळे प्रदान रक्कम नियमबाह्य आहे.

3) उपरोक्त शासन निर्णय अट क्र.11, 14, 21 अन्वये कंत्राटी सफाई कामगार यांना किमान वेतन अधिनियम 1948 अन्वये किमान वेतन व इतरभत्ते सवलती देणे बंधनकारक असतांना वित्तीय वर्ष 2015-16 करीता त्यानुसार निवीदा न मागविता उपरोक्त संस्थेस हेतुपुरस्कर मुदतवाढ देण्यात येवून शासन निर्णयातील सुचनातील नियमातील उल्लंघन करून नियमबाह्यपणे रक्कम खर्च करण्यात आलेली आहे.

4) कंत्राटी मजुरांना संस्थेने नगदीने वेतन प्रदान केले आहे. वरील शासन निर्णयानुसार कंत्राटदाराने कामगाराला रेखांकित धनादेशाने वेतन प्रदान करणे आवश्यक आहे. सदर धनादेशाची छायांकित प्रत कार्यालयास प्राप्त करूनच संस्थेस वेतन प्रदान करणे आवश्यक असतांना अशा प्रकारे पडताळणी न करताच संस्थेस वेतन प्रदान करण्यात आले आहे.

5) वित्तीय वर्ष 2016-2017 करीता उपरोक्त कार्यकंत्राटाकरीता ई-निवीदा दिनांक 10/06/2016 ला मागवुन दिनांक 27/10/2016 ला उघडण्यात आले त्यात दोन निविदाधारक समान दर रुपये 11,505/- (किमान वेतनाप्रमाणे) असतांना मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद भंडारा तसेच जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद यांनी दोन्ही निवीदाधारकासोबत चर्चा करून समानरूपात काम वाटप करून कार्यकंत्राट मंजूर करणे आवश्यक असतांना सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय मुंबई यांना मार्गदर्शन मागवून वेळकाढूपणा केला आहे

3.628 कॉम्प्यूटर खुर्ची खरेदी करणेबाबत.

जिल्हा परिषद भंडारा, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 9) - सदर बाबत रक्कम रुपये 49,551/- खर्च केला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) उपरोक्त लेखाशिर्षांतर्गत प्राप्त अनुदान रक्कम प्राथमिक आरोग्य केंद्राचा ग्रामीण रुग्णालय इतका दर्जा वाढ करण्याकरीता उपयोग करणे आवश्यक असतांना जिल्हा कार्यालयसाठी 22 एडजस्टेबल कॉम्प्यूटर खुर्च्या खरेदी करून अनुदान रकमेचा दुरुपयोग करण्यात आला आहे

2) उपरोक्त दरकरारात सदर खुर्चीचे स्पेसीफिकेशन दिलेले आहे. त्याच गुणवत्तेचे साहित्य प्राप्त झाल्याबाबत चाचणी अहवाल स्थानिक शासकिय तंत्रनिकेतन संस्थेकडून प्राप्त करणे आवश्यक असतांना चाचणी अहवाल प्राप्त करण्यात आले नाही.

3) उपरोक्त दर करार अट क्रमांक 11 अन्वये सदर साहित्याचे गुणवत्ता चाचणी अहवाल 60 दिवसात प्राप्त केल्यानंतर 100 टक्के रक्कम प्रदान करावयाचे आहे. परंतु चाचणी अहवाल प्राप्त न करताच खुर्ची खरेदी रक्कम 49,551/- प्रदान करून दरकरारातील शर्ती व अटीचे उल्लंघन करण्यात आले आहे.

3.629 दुर्धर आजार हृदयरोग / कर्करोग / किडनी रोग पिडीतांना आर्थिक मदत करणेबाबत.

जिल्हा परिषद भंडारा, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 14) - सदर बाबत रक्कम रुपये 21,00,000/- खर्च केला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक एलएफसी-2006/प्र.क्र. 4740/वित्त-3, दिनांक 03/11/2006 मधील अट क्रमांक 5 अन्वये रुग्ण निवड समितीमध्ये मुख्य कार्यकारी अधिकारी, मुख्य लेखा वित्त अधिकारी व जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद भंडारा असणे आवश्यक आहे. परंतु सदर दोन्ही सभेत मुख्य कार्यकारी हजर नव्हते असे निदर्शनास येत आहे. तसेच रुग्ण निवड यादीवर मुख्य कार्यकारी अधिकारी व मुख्य लेखा वित्त अधिकारी यांची मंजुरीस्तव स्वाक्षरी नाही त्यामुळे रुग्ण निवड यादी ग्राह्य / मंजूर असणे बाबत पडताळणी करता येत नाही.

2) वरील लाभार्थींचे अर्ज सन 2015-16 वर्षात प्राप्त आहे. आणी लाभ सन 2016-17 वर्षात देण्यात आले आहे. सदर रुग्ण सन 2016-17 वर्षात संबंधित आजारावर औषधोपचार घेत असल्याबाबत जिल्हा शल्य चिकीत्सक सामान्य रुग्णालय भंडाराचे प्रमाणपत्र अर्जासोबत जोडलेले नाही.

3) वरील प्रमाणे प्रती रुग्ण रुपये 15,000/- प्रदान करण्यात आले आहे. महाराष्ट्र शासन, नियोजन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक डिसीटी-2316/प्र.क्र.133/का-1417, दिनांक 05/12/2016 अन्वये कल्याणकारी योजनामध्ये मिळणारी रक्कम लाभार्थींच्या आधार क्रमांक निगडीत बँक खात्यात जमा करणे आवश्यक आहे.

3.630 सावित्रीबाई कन्या कल्याण योजने अंतर्गत दिलेल्या लाभाबाबत.

जिल्हा परिषद गोंदिया, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 2) - सदरबाबत 2 प्रमाणकान्वये रक्कम रुपये 58,34,000/- खर्च करण्यात आला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र शासनाने स्त्रियांना सामाजिक दर्जा उंचाविण्याच्या दृष्टीने कुटूंबात एक अथवा दोन मुलींनंतर कुटूंब नियोजन शस्त्रक्रिया करून घेण्या-या जोडप्यांना प्रोत्साहन मिळावे या हेतूने शासन निर्णय क्रमांक साफुयो-2004/1511/प्रक्र297/मु.क्र.3, दिनांक 24/04/2007 नुसार (अ), एका मुलीनंतर शस्त्रक्रिया केल्यास शस्त्रक्रिया केलेल्या व्यक्तीस रुपये 2,000/- रोख व रुपये 8,000/- राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्र स्वरूपात (ब) दोन मुलींनंतर शस्त्रक्रिया केल्यास शस्त्रक्रिया करणा-या व्यक्तीस रुपये 2,000/- रोख व प्रत्येक मुलीच्या नावे रुपये 4,000/- या प्रमाणे 8,000/- रुपये चे राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्र द्यावयाचे आहे. मात्र प्रमाणक 3712 अन्वये 169 लाभार्थीस प्रत्येकी 2,000 + 8,000 = 10,000/- प्रमाणे एकूण रुपये 16,90,000/- लाभ दिलेला आहे. मात्र वाटप रोख रक्कमेचा धनादेश क्रमांक आणि राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्राचा क्रमांक लाभार्थी याच्या नावानिहाय यादीमध्ये ठेवण्यात आलेले नाही. त्यामूळे नोंदविण्यात आलेल्या खर्चाचा ताळमेळ अनुषंगिक दस्ताऐवज सह पडताळणी करून पाहता येत नाही.

तसेच प्रमाणक 610, दिनांक 31/03/2017 द्वारे रुपये 8,000/- प्रमाणे राष्ट्रीय बचत प्रमाण पत्र स्वरूपामध्ये 518 लाभार्थीस रुपये 41,44,000/- असे लाभ देण्यात आले आहे. 8,000/- रुपये चे राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्र हे लाभार्थींचे नावनिहाय माहिती अभिलेख्यामध्ये नमूद करण्यात आली नसल्याने त्यांचा सुध्दा ताळमेळ घेता येत नाही.

2) सदर कुटूंब हे दारिद्र्य रेषेखालील कुटूंबातील यादी मधील असल्याबाबतचे BPL क्रमांक नमूद करण्यात आले आहे. सदरचे प्रमाणपत्र हे मात्र सन 2003 चे जुने असल्याचे दिसून येते सदर योजनेचा लाभ ज्यावेळी द्यावयाचे आहे. त्यावेळेची नविन BPL यादी मध्ये नाव असणे आवश्यक आहे. मात्र ती यादी लेखापरीक्षणामध्ये उपलब्ध करून देण्यात आली नाही. त्यामूळे देण्यात येणा-या लाभास लाभार्थी पात्र होते किंवा कसे याबाबत लेखापरीक्षणामध्ये खातरजमा करून घेता आली नाही.

3) राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्रा विषयीच्या तपशीलाची नोंद स्वतंत्र नोंदवहीत ठेवावी व त्यावर लाभार्थी यांची स्वाक्षरी घ्यावयाची आहे. असे नमूद असतांना नोंदवही मध्ये माहिती ठेवण्यात आल्याचे दिसून येत नाही.

3.631 आरोग्य विभागाचे औषध भांडार मधून वाटप करण्यात आलेले औषधांचे प्राथमिक केंद्र यांची साठा नोंदवही लेखापरीक्षणामध्ये उपलब्ध न करून देणेबाबत.

जिल्हा परिषद गोंदिया, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 18) - प्राथमिक आरोग्य केंद्र (1) कवलेवाडा तालुका गोंरेगाव (2) चोपा तालुका गोंरेगाव यांना औषधे वाटप करण्यात आलेले आहेत. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) जिल्हा परिषदेचे आरोग्य विभागाचे औषध भांडार मधून प्राथमिक आरोग्य केंद्रांना वाटप करण्यात आलेल्या औषधांचे साठा नोंदवही ही अर्धसमास पत्र क्रमांक 4, दिनांक 16/09/2017 अन्वये मागणी करून सुध्दा प्राथमिक आरोग्य केंद्र कवलेवाडा व चोपा यांचे साठा नोंदवही लेखापरीक्षणामध्ये प्राप्त करून देण्यात आली नाही.

त्यामुळे वरील तपशील प्रमाणे वाटप करण्यात आलेल्या औषधाचा ताळमेळ विभागीय स्तरावरील साठा नोंदवहीशी मेळ घेता आला नाही.

3.632 संवेदनशील आदिवासी भागात विशेष आरोग्य सेवा पुरविणेअंतर्गत माता व ग्रेड 3 व 4 चे मुलांना औषधोपचार करणे योजनेवरील खर्चाबाबत.

जिल्हा परिषद चंद्रपूर, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 2) - सदर बाबत रक्कम रूपये 14,08,178/- खर्च केलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) सन 2015-2016 चा अखर्चीत निधी रूपये 25 लक्ष शिल्लक असतांना विभागाने सन 2016-2017 या वर्षाकरीता संवेदनशील आदिवासी भागातील प्राथमिक आरोग्य केंद्रांतर्गत माता व ग्रेड 3 व 4 ची किती मुले आहेत व त्यांचेकरीता औषधींची वर्षभरातील मागणी किती होती? याचा तपशिलवार अंदाज न घेताच तरतुदीची मागणी केल्याचे दिसून येते. प्रत्यक्षात सन 2016-2017 ची प्रस्तावित खरेदी ही रूपये 14,08,178/- ची असतांना व सन 2015-2016 च्या शिल्लक निधीतून प्रस्तावीत खरेदी करणे शक्य असतांना सन 2016-2017 या वर्षात आवश्यकता नसतांना अनुदान रूपये 25,00,000/- विनाकारण गुंतवून ठेवणे नियमबाह्य आहे.

2) सन 2016-2017 या वित्तीय वर्षाकरीता औषधे खरेदी करावयाची असतांना व अखर्चीत निधी विभागाजवळ शिल्लक असतांना वर्षाच्या सुरुवातीलाच पुरवठा आदेश न देता डिसेंबर महिन्यात उशिराने पुरवठा आदेश दिल्यामुळे प्रत्यक्षात टॅब्लेटसचा साठा विभागाला दिनांक 07/02/2017 ला प्राप्त झालेला आहे. त्यामुळे वर्ष संपल्यानंतर औषधी खरेदी व प्रत्यक्षात प्राथमिक आरोग्य केंद्रांना वाटप सन 2017-2018 या वर्षात केल्यामुळे फक्त अनुदान खर्ची टाकण्याकरीताच खर्च केलेला असल्याचे दिसून येते. त्यामुळे योजनेचा उद्देश सफल झाल्याचे दिसून येत नाही.

3) जिल्हयातील प्राथमिक आरोग्य केंद्राकडे आणि स्वतःच्या भांडार शाखेत किती औषधसाठा शिल्लक आहे? याबाबत नस्तीत माहिती नमूद / उपलब्ध नाही. जिल्हा परिषद, आरोग्य विभाग, आदिवासी योजना, बिगर आदिवासी योजना, संचालक स्तरावरील खरेदी, भरारी पथक, उपकेंद्रासाठी खरेदी अशा वेगवेगळ्या योजनेतून औषध खरेदी केली जाते त्यामुळे आरोग्य केंद्राची मागणी व सदर वित्तीय वर्षात केलेली खरेदी जास्त होण्याची शक्यता नाकारता येत नाही.

4) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभागाचे परीपत्रक क्रमांक डिसीआर 1088/सीआर/796/30 दिनांक 20/10/1989 नुसार वित्तीय वर्षात खरेदी केलेली औषधी त्याच वर्षात वाटप करणे आवश्यक असतांना औषधांची वाटप सन 2017-2018 या वर्षात केलेले आहे. तसेच औषधी वितरण केल्यानंतर प्रत्येक प्राथमिक आरोग्य केंद्र / उपकेंद्रकडून उपयोगिता प्रमाणपत्र घेणे आवश्यक असतांना तशी कार्यवाही केल्याची आढळून आली नाही.

5) महाराष्ट्र शासन, सार्वजनिक आरोग्य विभाग यांचे शासन आदेश क्रमांक खरेदी 2008/प्र.क्र.63, दिनांक 19/07/2008 अन्वये औषधे खरेदी केल्यानंतर औषधांचे वाटप सर्व केंद्रांच्या सरासरी उपस्थितीनुसार व प्राथमिक आरोग्य केंद्रांच्या क्रमवारीप्रमाणे करणे आवश्यक होते. परंतु, तसे केल्याचे दिसून आले नाही.

6) पुरवठादारांनी cetrizine tab, tab Ranitidine व ORS Powder ही औषधे दर करारानुसार 30 दिवसांत पुरवठा न केलेने रक्कम रूपये 7,361/- कमी वसूल केलेली आहे.

3.633 प्राथमिक आरोग्य केंद्रांना हेल्थ केअर फर्निचर पुरविणेवरील खर्चाबाबत.

जिल्हा परिषद चंद्रपूर, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 16) - सदर बाबत रक्कम रूपये 43,97,000/- खर्च केलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) जिल्हयातील 20 प्राथमिक आरोग्य केंद्रांना सदर हेल्थ केअर फर्निचर पुरविले असून याबाबत सदर 20 प्राथमिक आरोग्य केंद्रांचे मागणी प्रस्ताव नस्तीत उपलब्ध नाहीत. तसेच सदर 20 प्राथमिक आरोग्य केंद्रांचे

वैद्यकीय अधिकारी यांच्या सहीचे, सदर साहित्य प्राथमिक आरोग्य केंद्राला सुस्थितीत प्राप्त झाल्याचे डिलीव्हरी मेमो लेखापरीक्षणास उपलब्ध झाले नाहीत.

2) उपयोगीता प्रमाणपत्र लेखापरीक्षणास उपलब्ध झाले नाहीत. तसेच करारनामा दिनांक 21/03/2017 ला केला असून पुरवठा आदेश दिनांक 16/03/2017 ला देण्यात आल्यामुळे करारनामा करण्याच्या अगोदरच पुरवठा आदेश देण्यात आला.

3) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभागाचे परीपत्रक क्रमांक डिसीआर 1088/सीआर/796/30 दिनांक 20/10/1989 नुसार वित्तीय वर्षात खरेदी केलेली साहित्ये / औषधे त्याच वर्षात वाटप करणे आवश्यक असतांना हेल्थ फर्निचर हे दिनांक 30/03/2017 ला प्राप्त झालेले असून वाटप सन 2017-2018 या वर्षात केलेले आहे.

3.634 औषध खरेदी पुरवठाधरकाचे देयकातून दंडाची रक्कम वसूल करून रोखपुस्तकात जमा न घेणे

जिल्हा परिषद गडचिरोली, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 7) - आरोग्य विभागाचे सन 2016-2017 या वित्तीय वर्षाचे निवड महिन्यातील लेखापरीक्षणात 6 प्रमाणकाद्वारे औषध खरेदी पुरवठाधरकाचे देयकातून पुरवठा विलंबाने केल्याने दंडाच्या आकारणीची रक्कम रुपये 9,76,912/- वसूल करण्यात आली व त्याबाबतचे स्वतंत्र धनादेश मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद, गडचिरोली यांनी प्रशासकीय अधिकारी यांचे नावे काढण्यात आले असून त्याबाबतची जमा नमुना 4 रोखपाल रोखपुस्तकात घेण्यात आल्याचे दिसून आले नाही.

उपरोक्त रक्कम निवड महिन्यातील असून अशाच प्रकारे इतरही रक्कम रोखपुस्तकात जमा नसल्याचे स्पष्ट होते. त्यामुळे सदर रक्कम कोणत्या खाती जमा ठेवण्यात आल्या? याबाबत लेखापरीक्षणात माहिती उपलब्ध झाली नाही व अशा रक्कमांचा हिशोबही विभागाकडे दिसून आला नाही. त्यामुळे सदर रक्कमांचा अपहार झाल्याची शक्यता नाकारता येत नाही.

3.635 प्राथमिक आरोग्य केंद्रांकरीता औषधी / साधन सामुग्री व संयंत्र खरेदीतील अनियमितता.

जिल्हा परिषद औरंगाबाद, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 2) - आरोग्य विभाग जिल्हा परिषद औरंगाबाद येथे सन 2016-17 मध्ये प्राथमिक आरोग्य केंद्रांसाठी औषधी / साधन सामुग्री / संयंत्र खरेदी या लेखाशिर्षातर्गत 31 प्रमाणकांन्वये रक्कम रुपये 1,55,40,110/- खर्च केला आहे. याबाबत खालील प्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र शासन वैद्यकीय व औषधी द्रव्य विभाग क्रमांक.डीपीआर 1080/1515/सी.आर./230/88/एमड्डी/4 (ब), दिनांक 31/08/1990 मधील परिच्छेद क्रमांकमांक 32 नुसार बिलापोटी अदा करावयाच्या एकूण रकमेच्या 80 टक्के औषधी प्राप्त झाल्यावर व 20 टक्के तपासणी झाल्यावर अदा करावयाची असताना गुणात्मक तपासणी न करता 100% रक्कम एकदाच प्रदान करण्यात आलेली आहे.

2) वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्य विभाग शासन निर्णय क्रमांक एच.बी.पी./1089/160/एमडी, दिनांक 20/04/1990 मधील उपपरिच्छेद क्रमांक 8 नुसार वित्तीय वर्ष सुरु झाल्यानंतर एका महिन्यात औषधीची मागणी करणे आवश्यक असताना तशी कार्यवाही केलेली नाही. त्यामुळे प्राथमिक आरोग्य केंद्रांना नियमितपणे पुरवठा झाला किंवा कसे याबाबत खात्री करता आली नाही.

3) संचालक आरोग्य सेवा मुंबई यांचे परिपत्रक क्रमांक य.स.आ.से./औ.स./कढा-12, दिनांक 17/12/1998 अन्वये उपलब्ध अनुदानाप्रमाणे औषधी खरेदी केल्यानंतर औषधाचे वाटप रुग्णांच्या सरासरी उपस्थितीनुसार प्राथमिक आरोग्य केंद्राची वर्गवारी करणे आवश्यक आहे. तसे न केल्याने विहित मर्यादेपेक्षा जास्त औषधी पुरवठा आरोग्य केंद्रांना झाला किंवा कसे याबाबत खात्री पटली नाही.

4) वैद्यकीय शिक्षण औषधी द्रव्य विभाग शासन निर्णय क्रमांक र/2003/प्र.क्र.233/2003 प्र.शा., दिनांक 12/08/2004 अन्वये 75% औषधी हाफकीन औषधी निर्माण महामंडळ मुंबई किंवा हाफकीन अजंठा फार्मा जळगाव यांचेकडून खरेदी करणे आवश्यक असताना त्याप्रमाणे कार्यवाही केलेली नाही.

5) अनुक्रमांक 1 वरील खरेदीचे बाबतीत (सोलार वाटर सिस्टीम) पुरवठा आदेशातील अट क्रमांक 5 नुसार 5 वर्षांपर्यंत देखभाल दुरुस्ती ही पुरवठाकाराने करणे बंधनकारक आहे परंतु त्याप्रमाणे करारनामा केल्याचे दिसून येत नाही. तसेच अट क्रमांक 6 नुसार राष्ट्रीयीकृत बँकेचे 5 वर्षांसाठी 10% रकमेचे हमीपत्र देणे पुरवठाकारास बंधनकारक आहे. परंतु सदरचे हमीपत्र घेतल्याचे दिसून येत नाही. त्याचप्रमाणे डी.जी.एस.अँड डी. चा दरकरार क्रमांक 3334 दिनांक 06/04/2015 हा दरकरार केवळ दिनांक 31/03/2016 पर्यंतच वैध आहे. परंतु त्यानंतर म्हणजे दिनांक 28/12/2016 रोजी सदर दरकरार वैध नसतानाही पुरवठा आदेश देवून खरेदी प्रक्रिया राबविण्यात आलेली आहे. तसेच पुरवठा आदेशातील अट क्रमांक 2 नुसार पुरवठा आदेशाच्या दिनांकापासून 30 दिवसांचे आत पुरवठा करणे आवश्यक आहे, अन्यथा दंडाची रक्कम कपात करणे आवश्यक आहे. परंतु सदर प्रकरणी डिलेव्हरी चलन वर दिनांक नमुद नसल्याने पुरवठा विहित मुदतीतच झाला किंवा कसे याबाबत खातरजमा होत नाही

6) प्रमाणक क्रमांक 405 अन्वये खरेदीचे बाबतीत दरकरारामध्ये 1 बॉटलचा दर हा रुपये 440/- प्रती बॉटल असा नमुद असताना देयकात मात्र रुपये 444.20/- असा दर्शविण्यात आलेला आहे. म्हणून झालेले अतिप्रदान रुपये 2,079/- संबंधीताकडून वसूल करून योग्य त्या लेखाशिर्षात भरणा करून अनुपालन दर्शवावे

7) प्रमाणक क्रमांक 432 अन्वये खरेदीचे बाबतीत दरकरारामध्ये 1 बॉटलचा दर हा रुपये 106/- प्रती बॉटल असा नमुद असताना देयकात मात्र रुपये 107/- असा दर्शविण्यात आलेला आहे. म्हणून झालेले अतिप्रदान रुपये 2,278/- संबंधीताकडून वसूल करून योग्य त्या लेखाशिर्षात भरणा करून अनुपालन दर्शवावे

8) प्रमाणक क्रमांक 428 अन्वये खरेदीचे बाबतीत देयकासोबत संलग्न केलेले प्रयोगशाळा गुणवत्ता चाचणी अहवाल हे दिनांक 01/04/2017, 03/04/2017 व 04/04/2017 या दिनांकाचे आहेत. ही बाब अतिशय गंभीर आहे. देयकाचे प्रदान 31/03/2017 रोजी झालेले असताना देयकासोबत त्यापुढील दिनांकाचे गुणवत्ता चाचणी अहवाल कसे संलग्न करण्यात आले याबाबत खुलासा करावा.

9) प्रमाणक क्रमांक 406, 407 व 411 अन्वये खरेदीचे बाबतीत उपप्रमाणकावर Manufacturing date, expiry date तसेच अनुक्रमांक 10, 22 वरील खरेदीचे बाबतीत उपप्रमाणकावर औषधीचा Batch number नमुद नाही. त्यामुळे प्राप्त झालेले औषधी हे योग्य त्या गुणवत्तेचे असलेबाबत तसेच जास्त कालावधीची expiry date असलेबाबत लेखापरीक्षणात पडताळणी करता आली नाही.

10) प्रमाणक क्रमांक 406, 407, 410, 411, 416, 424, 426 अन्वये खरेदीचे बाबतीत देयकास/ संचिकेस प्रयोगशाळा गुणवत्ता चाचणी अहवाल संलग्न केलेला नाही. परंतु तरीही देयकाचे पूर्ण प्रदान केलेले आहे.

3.636 पंढरपुर दिंडीसाठी वाहने पुरविणे कामातील अनियमिततेबाबत

जिल्हा परिषद औरंगाबाद, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 6) - आरोग्य विभाग जिल्हा परिषद औरंगाबाद येथे सन 2016-17 मध्ये पंढरपुरला पायी जाणाऱ्या दिंडीसोबत आरोग्य सुविधा पुरविणेसाठी कंत्राटी वाहने मागविण्यात आली होती. सदर कंत्राटी वाहनांच्या देयक प्रदानापोटी जिल्हा परिषद उपकर निधीतून प्रमाणक क्रमांक 222 अन्वये रक्कम रुपये 4,77,000/- खर्च नोंदविण्यात आलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) सदर योजनेस प्रशासकीय व तांत्रिक मान्यता घेतलेली नाही.
2) विभागाने ई-निविदा प्रसिध्द केलेल्या नाहीत. म्हणून विभागास स्पर्धात्मक दराचा फायदा झाल्याचे दिसून येत नाही.

3) उपरोक्त प्रकरणी आरोग्य विभागाने पुरवठा कारास 800 किलो मीटरअंदाजे (जाणे येणे धरून) रुपये 26,500/- प्रती महिना या दराने प्रदान केलेले आहे. यावरून आरोग्य विभागाने संबंधीत पुरवठाकाराशी दर कमी करणेबाबत वाटाघाटी केल्याचे दिसून येत नाही.

4) अर्धसमास पत्र क्रमांक 3, दिनांक 29/07/2017 अन्वये मागणी करूनही संबंधीत वाहनांचे आर.सी.बुक, वाहनाचे फीटनेस प्रमाणपत्र, वाहनचालकांचा वाहन चालविण्याचा परवाना, वाहनचालकांचे फीटनेस प्रमाणपत्र, वाहनाचा व वाहनचालकांचा विमा उतरविलेबाबतची अभिलेखे, वाहनाचे पी.यु.सी.प्रमाणपत्र, वाहनचालकांचे चारीत्र्य प्रमाणपत्र, इत्यादी अभिलेखे लेखापरीक्षणास उपलब्ध केलेली नाहीत.

5) पुरवठा कारासोबत विहित मुद्रांकावर करारनामा केलेला नाही

6) वाहन क्रमांक एम.एच.20 डी.वाय.2079 हे वाहन विठ्ठल रघुमाई मंदीर संस्थान आषाढी वारी, गल्लेबोरगाव तालुका खुलताबाद या दिंडीसोबत असल्याचे दर्शवून त्या वाहनापोटी रुपये 26,500/- एवढी रक्कम पुरवठाकारास अदा करण्यात आलेली आहे. परंतु सदर वाहन हे दुचाकी वाहन असल्याचे सुकृतदर्शी दिसून येते. म्हणून संबंधीत वाहनाचे भाड्यापोटी अदा केलेली रक्कम रुपये 26,500/- संबंधीताकडून वसूल करून योग्य त्या लेखाशिर्षात भरणा करून अनुपालन दर्शवावे.

7) संबंधीत वाहनचालकांना त्यांचे मानधन प्राप्त झालेबाबत महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 चे नियम 20 नुसार प्रदान रकमेच्या पोहच पावत्या घेतल्या नाहीत.

3.637 जिल्हा वार्षिक योजनेतर्गत प्राथमिक आरोग्य युनानी औषधी खरेदीबाबत

जिल्हा परिषद जालना, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 3) - जिल्हा वार्षिक योजनेतर्गत प्राथमिक आरोग्य युनानी औषधी खरेदीकरिता रक्कम रुपये 48,915/- खर्च केला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र शासन, वैद्यकीय व औषधी द्रव्य विभाग, निर्णय क्रमांक डीपीआर/1080/1515/सी आर 230/ एम ईडी 4 (ब), दिनांक 31/08/1990 मधील परिच्छेद क्रमांक 32 नुसार बिलापोटी अदा करावयाच्या एकुण रक्कमेच्या 80 टक्के रक्कम औषधी प्राप्त झाल्यानंतर व 20 टक्के रक्कम गुणवत्ता तपासणी नंतर अदा करावयाची आहे. परंतु, औषधांची गुणात्मक तपासणी न करता 100 टक्के रक्कम अदा करण्यात आली आहे.

2) महाराष्ट्र शासन, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्य विभाग, क्रमांक एचबीपी / 1089/ 160/ एम डी, दिनांक 20/06/2008 मधील उपपरिच्छेद क्रमांक 8 नुसार वित्तीय वर्ष सुरु झाल्यानंतर एका महिन्यात औषधीची मागणी करणे आवश्यक असतांना विभागाने विलंबाने मागणी नोंदविली असल्यामुळे प्राथमिक आरोग्य केंद्र, उपकेंद्रांना नियमितपणे औषधांचा पुरवठा झाला नाही.

3) महाराष्ट्र शासन, ग्रामीण विकास व जलसंधारण विभाग, परिपत्रक क्रमांक झेडपी/ए-2008/क्र.446/वित्त-19, दिनांक 20/06/2008 अन्वये जिल्हा परिषदेने योजना राबविणेबाबत वेळापत्रक ठरवून दिले आहे. त्याप्रमाणे आवश्यक कार्यवाही करणे आवश्यक असतांना विभागाने अशी कार्यवाही न करता दिनांक 31/03/2017 रोजी खरेदी केलेली आहे.

महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 चे अनियम 79 प्रमाणे देयके विरूपित केलेली नाहीत. त्यामुळे दुबार रक्कम प्रदान होण्याची शक्यता नाकारता येत नाही.

4) युनानी औषधी खरेदी करतांना मंजूर न्युनतम दर साई आयुर्वेद सिडको औरंगाबाद असतांना पुरवठा आदेश दिनांक 08/03/2015 अन्वये उच्चतम दर असलेली एजन्सी अलुमदिना डिस्ट्रीब्युटर्स औरंगाबाद यांना देण्यात आलेले आहे. तक्ता A व तक्ता B नुसार झालेल्या औषधी खरेदीतील तफावत रक्कम रुपये 2,585/- वसूल करून शासन खाती भरणा करावा.

3.638 जादा दराने देयक पारित करणेबाबत.

जिल्हा परिषद जालना, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 10) - जिल्हा उपकरांतर्गत आरोग्य विभागाने रक्कम रुपये 2,26,459/- खर्च केला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) वरील नमुद दिनांकाच्या दर पत्रकानुसार प्रती नग रुपये 225/- नुसार खरेदी करणे आवश्यक असतांना जादा दराने रुपये 227.14 प्रती नग प्रमाणे देयकामध्ये दर्शवून देयक पारित करण्यात आले असून पुरवठादारास सदर देयकातील रक्कम रुपये 227.14 प्रती नग प्रमाणेच देण्यात आले आहे. तसेच पुरवठादारास पुरवठा आदेश देतांना प्रती नग रुपये 225/- प्रमाणेच देण्यात आले आहे. सदरील पुरवठादाराकडून रुपये 2,134/- वसूल करण्यात यावे.

2) शासन निर्णय, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्य विभाग, क्रमांक एच. बी.पी /1089/160/एम .डी, दिनांक 20/04/1990 मधील उप परीच्छेद क्रमांक 8 नुसार वित्तीय वर्ष सुरु झाल्यानंतर एक महिन्याच्या आत मागणी करणे आवश्यक असताना विभागाने विलंबाने मागणी नोंदविली असल्याने आरोग्य केंद्रे व उपकेंद्रांना विलंबाने औषधांचा पुरवठा झाला.

3) संचालक आरोग्य सेवा, मुंबई यांचे परिपत्रक क्रमांक 6/ स. आ. /औषधी/ कक्ष 2, दिनांक 11/12/1988 नुसार औषधींचे वाटप प्राथमिक आरोग्य, केंद्रांच्या अ, ब, क वर्गवारीनुसार होणे आवश्यक असताना विभागाने अशी वर्गवारी केल्याचे दिसून आले नाही.

4) वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्य विभाग, शासन निर्णय क्रमांक डी.पी आर/1080/1515 /सी आर 230/ एम. ई. डी . 4(ब), दिनांक 31/08/1990 मधील परीच्छेद क्रमांक 32 नुसार बिलापोटी अदा करावयाच्या एकूण रकमेच्या 80 टक्के रक्कम औषधी प्राप्त झाल्यानंतर व 20 टक्के रक्कम गुणवत्ता तपासणीनंतर अदा करावयाची आहे. परंतु, औषधांची गुणात्मक तपासणी न करता 100 टक्के रक्कम अदा करण्यात आली आहे.

5) आरोग्य विभागाने एकंदर वार्षिक मागणी दर्शविली आहे. प्राथमिक आरोग्य केंद्राकडून मागणीपत्रके मागवून घेतली नाहीत. त्यामुळे खरेदी केलेल्या औषधांची गरज होती, याबाबत खात्री करता आली नाही.

6) महाराष्ट्र शासन, ग्रामीण विकास व जलसंधारण विभाग, परिपत्रक क्रमांक झेड.पी .ए-2008 /प्र. क्र 446 / वित्त 9, दिनांक 20/06/2008 अन्वये जिल्हा परिषदेने योजना राबविणेबाबत वेळापत्रक ठरवून दिले आहे. त्याप्रमाणे कार्यवाही न करता वर्षाअखेरीस खरेदी केल्याबाबत अनुपालन सादर करावे.

7) शासन निर्णय क्रमांक डीपीआर-1088/सीआर-7906/30, दिनांक 26/10/1998 नुसार ज्या वित्तीय वर्षात औषधी खरेदी केली, त्याच वर्षात विनियोग करणे गरजेचे आहे. मार्च अखेर मोठ्या प्रमाणात प्राथमिक आरोग्य केंद्र / उपकेंद्र स्तरावर शिल्लक औषधी साठा असल्याचे साठा नोंदवही वरून दिसून येते.

3.639 कंत्राटी वाहनचालक नेमणुकीतील अनियमितते बाबत.

जिल्हा परिषद बीड, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 3) - आरोग्य विभाग बीडचे सन 2016-17 चे लेखापरीक्षणात प्राथमिक आरोग्य केंद्रासाठी एकूण 43 कंत्राटी वाहनचालक नेमण्यात आलेले आहेत. सदर वाहनचालकांना प्रतिमाह रुपये 6,490/- दराने मानधन देण्यात येते. कंत्राटी वाहनचालकाचे मानधनावर रुपये 27,62,793/- खर्च झालेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) जिल्हा परिषद बीड अंतर्गत 43 प्राथमिक आरोग्य केंद्रासाठी वाहनचालकाची कंत्राटीपध्दतीने भरणा केला आहे. 14 प्राथमिक आरोग्य केंद्र हे IPHS अंतर्गत आहेत. अशा प्राथमिक आरोग्य केंद्रासाठी कंत्राटी वाहन चालकाची पदे ही राष्ट्रीय ग्रामिण आरोग्य अभियान अंतर्गत कार्यरत आहेत.उर्वरित प्रथमिक आरोग्य केंद्रासाठी कंत्राटी वाहनचालकाची 29 पदांसाठी जाहिरात प्रसिध्द करणे आवश्यक असतांना 43 कंत्राटी वाहनचालकांबाबत जाहिरात देवून तेवढी कंत्राटी वाहनचालक नियुक्त का केले? खुलासा होणे आवश्यक आहे. सदर जादा 14 कंत्राटी वाहनचालक कोणत्या वाहनावार व कोणाकडे कार्यरत आहेत? याबाबत खुलासा होणे आवश्यक आहे.

2) सार्वजनिक आरोग्य विभाग शासन निर्णय क्रमांक पीएचसी-1097/286/प्र.क्र.26/97/आरोग्य-4, दिनांक16/01/2003 नुसार प्रथमिक आरोग्य केंद्रासाठी कंत्राटी वाहनचालकाची पदे भरण्याची आहेत. तसेच महासंचालक आरोग्य सेवा मुंबई यांचे दिनांक 25/02/2005 चे पत्रानुसार सदर कंत्राटी पदासाठी आवश्यक असलेल्या अनुदानाची मागणी नियंत्रक लेखा परीक्षा पुणे यांचेकडे करावयाची आहे मात्र वर नमुद केल्याप्रमाणे 14 कंत्राटी वाहनचालक जे प्राथमिक आरोग्य केंद्राचे वाहनावार कार्यरत नाहीत अशाचेही मानधन अदाई ही 221050041 या लेखाशिर्षातून होते. जे वर नमुद शासन निर्णय दिनांक16/01/2003 मधील तरतुदीचे उल्लंघन आहे.

3) शासन वित्त विभाग परिपत्रक क्रमांक आयकर 1007/प्र.क्र.105/कोषा 105 प्र.5, दिनांक 22/02/2008 मध्ये सुचीत केल्याप्रमाणे आयकर कलम 194 जे सदरील रकमेवर आयकराची रक्कम करारनामा अट नुसार पुरवठादाराचे प्रदान होणाऱ्या देयकातून वरील अनुक्रमांक 1 मधुन आयकर कपात केलेला नाही. रुपये रक्कम 19,53,490/- वर 2% आयकर रुपये 39,069/- वसूल पात्र ठरते.

3.640 दुर्धर आजाराने पिडीतग्रस्त व्यक्तीना अर्थसहाय्य योजने अंतर्गत दिलेल्या रक्कमे बाबत.

जिल्हा परिषद बीड, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 15) - आरोग्य विभाग जिल्हा परिषद बीड सन 2016-17 चे लेखा परिक्षणात दुर्धर रोगाची सचिका तपासणी केली असता 3 प्रमाणकान्वये रक्कम रुपये 5,90,000/- खर्च दर्शविले आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) अध्यक्ष यांच्या अध्यक्षतेखाली बैठकीत दिनांक 12/09/2016 व 10/03/2017 रोजी दुर्धर आजाराने पिडीत रुग्णांचे एकूण 108 प्रस्ताव प्राप्त झाले होते. त्यापैकी 59 प्रस्ताव मजुर झाले व उर्वरित 49 प्रस्ताव नामंजुर झाले. नामंजुर झालेले प्रस्तावाच्या लाभार्थ्यांना प्रस्ताव पुर्ततेसाठी त्रुटी बाबत पत्रव्यवहार केलेला दिसून आला नाही ज्या लाभार्थ्यांचे अर्ज अपुर्ण होती त्यांच्याकडून पुर्तता करून घेतली असती तर गरजूवंत लाभार्थ्यांना त्याचा लाभ नक्की झाला असता. असे केलेले नाही.

2) सदर योजना लेखाशिर्ष -2515 पंचायत राज 101-33-2 दुर्धर आजार योजनेतुन राबविण्यात आलेली आहे. सन 2016-17 मध्ये या योजनेवर खर्च करण्यासाठी 15 लक्ष तरतुद असतांना त्यावर रुपये 5,90,000/- नाममात्र खर्च झालेला दिसून आला.

3) सदर योजनेची व्यापक स्वरूपात प्रसिध्दी झाली असती तर मोठ्या प्रमाणात दुर्धर आजाराने ग्रस्त असलेल्या रुग्णांना या योजनेचा लाभ मिळाला असता तशी कार्यवाही केलेली नाही.

4) महाराष्ट्र ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग परिपत्रक क्रमांक झेडपीए-2008-प्र.क्र.-446-9 दिनांक 20/06/2008 अन्वये शासन निर्णयातील वेळापत्रक अटी व शर्तीचे पालन झाल्याचे दिसून आले नाही.

5) एकूण 59 रुग्णांना प्रति रुपये 10,000/- प्रमाणे रुपये 5,90,000/- वाटप केल्याचे दिसून आले. परंतु संबंधित रुग्णांचे आजारबाबतचे प्रस्ताव लेखा परिक्षणांस उपलब्ध झाले नाही.

6) दुर्धर आजार योजनेची मागील वित्तीय वर्षाचे धनादेश वाटप न केल्याचे निदर्शनास आले ही योजना जेव्हापासुन राबविण्यात आली तेव्हा पासुन आतापर्यंत किती धनादेश कालबाहय झाली याची माहिती लेखापरिक्षणास अर्धसमास पत्र क्रमांक 8, दिनांक 07/11/2017 अन्वये देवुनही यादी उपलब्ध करून दिलेली नाही.

ती धनादेश जमा लेखा शिर्षकात जमा न केल्याचे दिसून आले.

3.641 डॉ. आनंदीबाई जोशी गौरव पुरस्कार योजनेतील अनियमितताबाबत.

जिल्हा परिषद परभणी, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 8) - आरोग्य विभाग, जिल्हा परिषद, परभणीचे सन 2016-2017 चे लेखापरीक्षणात डॉ.आनंदीबाई जोशी गौरव पुरस्कार योजना अंतर्गत प्रक्रमांक18 दिनांक 30/03/2017 अन्वये रक्कम रुपये 1,20,000/- चा खर्च नोंदवल्याचे आढळून आले. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक झेडपीए-2012/प्रक्र680/ वित्त-9, दिनांक 31/01/2013 मधील टिप एक व दोन प्रमाणे कार्यवाही केल्याचे आढळून आले नाही.

2) लेखापरीक्षणात सादर संचिकेची तपासणी केली असता उक्त योजने अंतर्गत प्राथमिक आरोग्य केंद्र गटात प्राथमिक आरोग्य केंद्र राणीसावरगांवला प्रथम बक्षीस रुपये 25,000/-, उपकेंद्र गटात डिघोळ, व भाटेगांव यांना अनुक्रमे प्रथम, द्वितीय व तृतीय बक्षीसापोटी अनुक्रमे रुपये 15,000/-, रुपये 10,000/- तसेच ग्रामीण रुग्णालय गटात ग्रामीण रुग्णालय सेलू प्रथम बक्षीसापोटी रुपये 50,000/- ची रक्कम पुरस्कार स्वरूपात वाटप केल्याचे दिसून आले. तथापि, वारंवार तोंडी व अर्धसमासपत्र क्रमांक 03 दिनांक 17/10/2017 अन्वये लेखी मागणी करूनही संस्थांची सदरील रकमेची विनियोग / उपयोगिता प्रमाणपत्रे संचिकेत उपलब्ध करून दिली नाहीत.

3) लेखापरीक्षणात सादर संचिका व प्रमाणकाची तपासणी केली असता प्रमाणकासोबत जोडलेल्या बिजकांप्रमाणे मोरया उपहार गृह पावती क्रमांक 1702 दिनांक 20/03/2017 रुपये 3,900/- (नाशता), न्यु सागर टेन्ट साऊंड सिस्टीम पान क्रमांक 296 दिनांक 20/03/2017, साईकृपा फ्लॉवर शॉप पान क्रमांक 535 दिनांक 20/03/2017 रुपये 870/- (हारफुले), अमृता आर्ट युनिट पान क्रमांक 257 दिनांक 20/03/2017 रुपये 1,280/- (स्मृतिचिन्ह व प्रमाणपत्र), श्रीकृष्ण ग्राफिक्स पान क्रमांक 103 दिनांक 20/03/2017 (पत्रिका), पद्मीनी आर्टस पान

क्रमांक 117 दिनांक 20/03/2017 (स्टेज, कमान) असा दिनांक 20/03/2017 रोजीच्या कार्यक्रमात प्रदान केल्याबाबत पेड बाय मी करून पावत्या जोडल्या आहेत. तथापि, संचीकेतील कागदपत्रांची तपासणी केली असता सदरील कार्यक्रम दिनांक 01/06/2017 रोजी श्री मंगल कार्यालय परभणी येथे आयोजित केल्याचे निमंत्रण पत्रिकेवरून व धनादेशाच्या तारखांवरून दिसून आले म्हणजे प्रत्यक्षात दिनांक 20/03/2017 रोजी कार्यक्रम झालेला नसताना कार्यक्रम झाल्याचे दर्शवून रकमेचे आहरण करण्यात आले आहे. याबाबत खुलासा होणे आवश्यक आहे.

4) लेखापरीक्षणात सादर संचीकेची तपासणी केली असता त्यातील संचालक, संचालनालय आरोग्य सेवा यांचे पत्र क्रमांक 8/36-168 दिनांक 28/10/2016 नुसार सदरील योजने अंतर्गत पारितोषिक वितरणाचा कार्यक्रम दिनांक 26/02/2017 रोजी जागतिक महिला दिनी व महाराष्ट्र शासन, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण 2015/प्र.क्र.350/आरोग्य 3, दिनांक 20/01/2016 मधील 1 प्रमाणे डॉ.आनंदीबाई जोशी यांच्या जन्मदिवशी आयोजित करण्याबाबत सुचित केले असताना प्रत्यक्षात सदरील कार्यक्रम दिनांक 01/06/2017 रोजी आयोजित करणेबाबत खुलासा होणे आवश्यक आहे.

5) लेखापरीक्षणात उपरोक्त प्रमाणकासोबतच्या बिजकांची तपासणी केली असता त्यातील अल्पोपहार, स्मृतीचिन्ह / प्रमाणपत्र खरेदी, हार फुले व बुके, डिजिटल बॅनर व साउंड सिस्टीम ची बिजके दिनांक 20/03/2017 ची असताना सदरील खर्च मान्यतेचे आदेश मात्र क्रमांक 92 दिनांक 16/03/2017 रोजीचे आढळून आले आहेत. प्रत्यक्ष खर्च होण्याअगोदरच सदरील खर्च मान्य करणेबाबत खुलासा होणे आवश्यक आहे.

6) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत लेखासंहिता 1968 चे नियम 27 प्रमाणे पैसे घेणा-यास त्वरीत देणे आवश्यक असल्याशिवाय कोणत्याही धनादेशावर सही केली जाणार नाही, असे असताना उपरोक्त पुरस्कार योजनेसाठी दिनांक 30/03/2017 रोजी रकमेचे आहरण केले असून बँक स्क्रोलमध्ये दिनांक 11/04/2017 रोजी रक्कम जमा असून प्रत्यक्षात रक्कम दिनांक 30/05/2017 रोजी वाटप केल्या आहेत. तसेच प्रत्यक्षात पुरस्काराच्या रकमा दिनांक 30/05/2017 रोजी विलंबाने वाटप करणेबाबत खुलासा होणे आवश्यक आहे.

3.642 जिल्हा परिषद उपकरातुन साथरोग निवारणार्थ औषधी व साधन सामुग्री खरेदी बाबत.

जिल्हा परिषद हिंगोली, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 6) - जिल्हा परिषद उपकरातुन साथरोग निवारणार्थ औषधी व साधन सामुग्री खरेदीकरिता रक्कम रुपये 4,99,628/- खर्च केला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) शासन दरकरारानुसार 80% रक्कम औषध प्राप्त झाल्यावर व 20% रक्कम साहित्यांची / औषधांची तपासणी झाल्यावर देयकाची याप्रमाणे प्रदाने करावयाचे असतांना औषधी / साहित्य प्राप्तीनंतर सर्व रकमेची अदाई करण्यात आलेली आहे

2) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, परिपत्रक क्रमांक परास-1096/प्र.क्रं.872/जल-2(ब), दिनांक 10/10/1996 नुसार जिल्हयातील आरोग्य केंद्राकडून त्यांची वार्षिक मागणी घेऊन एकत्रितरित्या खरेदी करणे आवश्यक असतांना अशाप्रकारे प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्राकडून मागणी घेण्यात आली असलेबाबतचे अभिलेखे लेखापरीक्षणास पहावयास मिळाले नाही.

3) उपरोक्त अनुक्रमांक 1 मधील फिनिल साहित्य खरेदी करण्यास जिल्हा आरोग्य अधिकारी, हिंगोली यांचे पुरवठा आदेश क्रमांक 649, दिनांक 10/01/2017 अन्वये पुरवठा आदेशापासून 30 दिवसांचे आत पुरवठा करणे बंधनकारक आहे. मात्र सादर पुरवठा साहित्याचे डिलेव्हरी चलन क्रमांक 468 दिनांक 10/02/2017 अन्वये सादर साहित्याचा पुरवठा दिनांक 10/02/2017 रोजी म्हणजेच 02 दिवस विलंबाने पुरवठा केल्याचे स्पष्ट होते. विलंबाने साहित्य पुरवठा केल्यास पुरवठा आदेशाच्या एकूण रकमेच्या 0.5% प्रती आठवडाच्या दराने विलंब आकार आकारण्यात येईल. म्हणजेच रुपये 1,50,000/- 0.5% प्रमाणे रुपये 750/- संबंधिताकडून विलंब शुल्कापोटी वसूल करावे.

4) उपरोक्त अनुक्रमांक 3 अन्वये ओआरएस सॅचेट खरेदीचे पुरवठा आदेश क्रमांक 648, दिनांक 10/01/2017 अन्वये पुरवठा 30 दिवसांचे आत (दिनांक 08/02/2017 पुर्वी) करणे आवश्यक असतांना सादरचा

पुरवठा दिनांक 11/02/2017 रोजी केल्याचे असोसिएटेड कॅरीअर्स लिमिटेड यांचे डिलेव्हरी चलन क्रमांक B4000426432 दिनांक 11/02/2017 अन्वये स्पष्ट झाले. म्हणजेच 03 दिवस विलंबाने पुरवठा झाल्याचे दिसून येते. विलंबाने पुरवठा केल्यामुळे पुरवठा आदेश मधील अटीप्रमाणे पुरवठा आदेशाच्या एकूण रकमेच्या 0.5% प्रती आठवडा या दराने रूपये 16,060/- चे 0.5% प्रमाणे रूपये 80/- संबंधिताकडून वसूल करावे.

3.643 प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्रासाठी औषधी व साधन सामुग्री पुरविणेबाबत

जिल्हा परिषद हिंगोली, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 7) - आरोग्य विभाग, जिल्हा परिषद, हिंगोलीचे सन 2016-2017 या वित्तीय वर्षाचे परिक्षणात प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्रासाठी औषधी व साधन सामुग्री 6 प्रमाणकान्वये रक्कम रूपये 17,96,204/- खरेदी केलेली आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) शासन दरकरारानुसार 80% रक्कम औषध प्राप्त झाल्यावर व 20% रक्कम साहित्यांची/औषधांची तपासणी झाल्यावर देयकाची याप्रमाणे प्रदाने करावयाचे असतांना औषधी / साहित्य प्राप्तीनंतर सर्व रक्कमेची अदाई करण्यात आलेली आहे.

2) संचालक, आरोग्य सेवा, मुंबई त्यांचे परिपत्रक क्रमांक स.आ.से./औ.स./कढा-12, दिनांक 17/12/1988 अन्वये उपलब्ध अनुदानाप्रमाणे औषधी खरेदी केल्यानंतर औषधीचे वाटप सर्व केंद्राना सारख्या प्रमाणात न करता रुग्णाच्या सरासरी उपस्थितीनुसार व प्राथमिक आरोग्य केंद्राच्या वर्गवारीनुसार करणे आवश्यक आहे. परंतु, आरोग्य विभागाने प्राथमिक आरोग्य केंद्राची व उपकेंद्राची वर्गवारी न ठरवता औषधी वाटप केली आहे. तरी विहित मर्यादेपेक्षा जास्त औषधी पुरवठा आरोग्य केंद्राना या पुर्वी झाला होता किंवा कसे याबाबत खात्री झाली नाही.

3) उपरोक्त प्रमाणक क्रमांक 53/09.03.20187, रूपये 2,05,215/- अन्वये रोल्ड बॅण्डेज खरेदी केली आहेत. याबाबत जिल्हा आरोग्य अधिकारी, हिंगोली यांचे पुरवठा आदेश दिनांक 05/01/2017 रोजी दिले असून पुरवठा आदेशापासून 30 दिवसांचे आत पुरवठा करणे बंधनकारक आहे. मात्र सदर पुरवठा साहित्याचे डिलेव्हरी चलन क्रमांक 346, दिनांक 09/02/2017 अन्वये सदर साहित्याचा पुरवठा दिनांक 09/02/2017 रोजी म्हणजेच 05 दिवस विलंबाने पुरवठा केल्याचे दिसून येते. विलंबाने पुरवठा केल्यास पुरवठा आदेशाच्या एकूण रकमेच्या 0.5% प्रती आठवडाच्या दराने विलंब आकार आकारण्यात येईल. म्हणजेच रूपये 43,215/- 0.5% प्रमाणे रूपये 216/- संबंधिताकडून विलंब शुल्कापोटी वसूल करावे

4) उपरोक्त प्रमाणक क्रमांक 54/09.03.2018 रूपये 3,59,991/- अन्वये कोफीट सिरप खरेदी केली आहेत. याबाबत जिल्हा आरोग्य अधिकारी, हिंगोली यांचे पुरवठा आदेश क्रमांक 634, दिनांक 05/01/2017 रोजी दिले असून पुरवठा आदेशापासून 30 दिवसांचे आत पुरवठा करणे बंधनकारक आहे. मात्र बॅटको रोडलाईनस यांचे सदर पुरवठा साहित्याचे डिलेव्हरी चलन क्रमांक 206555 अन्वये सदर साहित्याचा पुरवठा दिनांक 07/02/2017 रोजी म्हणजेच 03 दिवस विलंबाने पुरवठा केल्याचे दिसून येते. विलंबाने पुरवठा केल्यास पुरवठा आदेशाच्या एकूण रकमेच्या 0.5% प्रती आठवडाच्या दराने विलंब आकार आकारण्यात येईल. म्हणजेच रूपये 3,60,000/- 0.5% प्रमाणे रूपये 1,800/- संबंधिताकडून विलंब शुल्कापोटी वसूल करावे.

3.644 TSP योजनेतून प्राथमिक आरोग्य केंद्राना व उपकेंद्राना औषधी पुरवठा करणेमधील अनियमितताबाबत

जिल्हा परिषद नांदेड, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 9) - TSP योजनेतून प्राथमिक आरोग्य केंद्राना व उपकेंद्राना औषधी पुरवठा करणेकरीता रक्कम रूपये 19,18,183/- खर्च केला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 चे नियम 83(3) अन्वये औषधी खरेदीपुर्वी त्याची गुणवत्ता तपासणी प्रयोगशाळेकडून करून घेणे आवश्यक आहे तथापि, अशा प्रकारची कार्यवाही केलेली नाही.

2) संचालक आरोग्य 03 सेवा क्रमांक सओसे/साव्या.औ/ कक्ष-12, दिनांक 17/12/1988 नुसार औषधे खरेदी केल्यानंतर औषधी वाटप सर्व केंद्रांना, रुग्णांच्या सरासरी उपस्थितीनुसार व गरजेप्रमाणे करणे आवश्यक आहे. परंतु, त्याप्रमाणे कार्यवाही न करताच केंद्रांनी मागणी केल्याप्रमाणे औषध वाटप करण्यात आले आहेत.

3) महाराष्ट्र शासन, वैद्यकीय औषधी द्रव्य विभाग, निर्णय क्रमांक डीपीआर 1082/1515/सीआर/230/88/ एम ई डी 4 (ब), दिनांक 31/08/1990 मधील परि.क्रमांक 32 नुसार बीलापोटी अदा करावयाच्या एकूण रकमेच्या 80 टक्के रक्कम औषधी प्राप्त झाल्यावर व 20 टक्के तपासणी झाल्यानंतर अदा करावयाची असतांना गुणवत्ता तपासणी न करता 100 टक्के रक्कम एकदाच प्रदान करण्यात आली आहे.

4) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 चे नियम 20 नुसार प्रदान रक्कमेच्या पोंहोच पावत्या घेणे आवश्यक आहे. परंतु, सदरील नियमान्वये कार्यवाही करण्यात आलेली नाही.

5) प्राथमिक आरोग्य केंद्रांकडून औषधाची मागणी घेण्यात आलेली आहे. सदर मागणीपत्र व साठा नोंदवहीची प्रत्यक्षात पडताळणी केली असता मागणी केलेली काही औषधे प्राथमिक आरोग्य केंद्राकडे शिल्लक असतांना मागणी नोंदविण्यात आली आहे. त्यामुळे आवश्यक साठा विनावापर पडून असल्याचे दिसून येते.

3.645 रोखपाल यांनी वेतन व भत्ते निव्वळ देय रक्कमे पेक्षा जादा रक्कम संवितरण करून अफरातफर केल्याबाबत.

जिल्हा परिषद उस्मानाबाद, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 20) - आरोग्य विभाग, जिल्हा परिषद, उस्मानाबाद सन 2016-17 या वित्तीय वर्षाचे लेखापरीक्षणात अधिकारी व कर्मचारी यांचे वेतन व भत्ते तपासणी केली असता रोखपाल यांनी त्यांचे नावे दरमहा निव्वळ देय रक्कमेपेक्षा जादा रक्कम स्वतःचे बँकखात्यावर जमा केलेली आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) आरोग्य विभागातील अधिकारी व कर्मचारी यांचे वेतन व भत्ते वाटप बँकेतील यादी प्रमाणे देयकातील निव्वळ रक्कमच कर्मचा-यांच्या बँक खात्यावर जमा केल्याची लेखापरीक्षणात खातरजमा व तपासणी करत असतांना वरील प्रमाणे रोखपाल यांनी त्यांचे बँक खाते क्रमांक 62244958678 या खात्यावर माहे जुलै-2016 देय ऑगस्ट-2016 पासून ते फेब्रुवारी-2017 देय मार्च-2017 पावेतो महिना अखेर पर्यंत रक्कम रुपये 37,635/- जादा रक्कम संवितरीत करून अफरातफर केल्याचे दिसून आले. संबधीताकडून अफरातर केलेली रक्कम रुपये 37,635/- व्याजासह वसूल होणे आवश्यक आहे.

2) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 मधील नियम 36(1) व (2) नुसार सदर व्यवहाराची पूर्णपणे चौकशी होणे आवश्यक आहे. मागील कालावधीतील जेव्हा पासून आरोग्य विभागातील रोखपाल पदाचा कार्यभार देण्यात आलेला आहे तेव्हा पासूनची पूर्णपणे चौकशी होणे आवश्यक आहे.

3) जिल्हा परिषद व तिच्या विभागाने महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 मधील नियम क्रमांक 27, 35, 42 (1) (2) (3) (4) (5) चे पालन करणे आवश्यक असतांना अशी कार्यवाही केलेली नाही. अशी कार्यवाही केली असती तर सदर प्रकारास पायबंद घालता आला असता.

4) अर्ध समास पत्र क्रमांक 24 दिनांक 08/11/2017 अन्वये सदरील रक्कमा कशाच्या आहेत याबाबत माहिती मागविली असता सदर रक्कमांचा तपशील प्राप्त न झाल्याने त्या रक्कमा कशाच्या आहेत हे निर्धारित करता येत नाही.

3.646 आरोग्य विभागातील विविध बँक खात्यावरील रक्कमा रोखपाल यांनी आपले स्वतःचे बँक खात्यावर जमा करून अफरातफर केल्याबाबत.

जिल्हा परिषद उस्मानाबाद, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 21) - याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) कोषागारातून अधिकारी व कर्मचारी यांचे वेतन व भत्ते जमा रोखवही नमुना नंबर-2 बँक खाते क्रमांक 5192501567 मधून कर्मचा-यांचे पतसंस्था, बँकेचे कर्ज इत्यादी अशासकीय कपातीचे रक्कम त्या-त्या लेखाशिर्षात

चलन व्दारे जमा न करता रोखपाल यांचे बँक खाते क्रमांक 62244958678 या खात्यावर रक्कम रुपये 6,79,630/- जमा करून अफरातफर केलेली आहे.

2) वित्त विभागातून प्राप्त धनादेश जमा व खर्च नोंदवही नमुना नंबर-4 लघुरोखवहीत कर्मचाऱ्यांचे वेतन व भत्ते देयकातून पत संस्था, बँकेचे कर्ज इत्यादी अशासकीय कपातीचे रक्कम त्यांचे भरणे चलन व्दारे न करता रोखपाल यांनी त्यांचे बँक खाते क्रमांक 62244958678 या खात्यावर धनादेश क्रमांक 211851 दिनांक 27/06/2016 रोजी रुपये 30,223/- जमा केलेली आहे.

3) जिल्हा परिषदे कडून दुर्धर पिडीतांना अर्थ सहाय्य म्हणून रुपये 15000/- अनुदान प्रति लाभार्थी प्रदान करणेसाठी रोखवही नमुना नंबर-4 मध्ये पान क्रमांक 62 वर धनादेश क्रमांक 211880 ते 211934 एकूण 55 लाभार्थी खर्च नोंदवहीला आहे. रोखपाल यांचे बँक खाते क्रमांक 62244958678 या बँक खात्यावर धनादेश क्रमांक 211885 दिनांक 18/10/2016 रुपये 1,65,000/- व धनादेश क्रमांक 211934 दिनांक 20/02/2017 रुपये 30,000/- असे एकूण रुपये 1,95,000/- लाभार्थींना प्रदान न करतांच रोखपाल यांनी त्यांचे बँक खात्यावर जमा केलेले आहेत. रोखवहीत प्रत्येक धनादेश क्रमांक, रक्कम व लाभार्थीचे नाव नमुद करणे आवश्यक असतांना अशी कार्यवाही केलेली नाही.

4) महाराष्ट्र शासन वित्त विभाग, शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण 1010/प्र.क्र.68/भाग- 4/ कोषा प्र 5, दिनांक 24 जानेवारी 2013 नुसार विविध विकास योजनेच्या संदर्भात लाभार्थींच्या बँक खात्यात थेट रोख रक्कम हस्तांतरीत करणेसाठी लाभार्थींच्या आधार कार्ड निगडीत बँक खात्यामध्ये अनुदान / अर्थसहाय्य थेट लाभार्थींच्या बँक खात्यामध्ये जमा करावयाचे असतांना याप्रमाणे कार्यवाही विभागाने केलेली नाही. दुर्धर पिडीत लाभार्थींना अर्थ सहाय्य रक्कमेचा धनादेश आरोग्य विभागाने, स्वतःच्या विभागातील अधिकाऱ्यांच्या नावे मागणी केला आहे. त्यामुळे रोखपालास अफरातफर करण्यास वाव मिळाला आहे. याबाबत येथील संबंधीत अधिकारी व कर्मचारी हे देखील जबाबदार आहेत.

5) नमुना नंबर 4 लघुरोखवहीत पान क्रमांक 67 वर रोखपाल यांचे महाराष्ट्र दर्शन व प्रवास भत्ता देयक रुपये 11760 + 1878 = रुपये 13638/- असतांना धनादेश क्रमांक 636361 दिनांक 31/03/2017 रुपये 15000/- बँक खाते क्रमांक 62244958678 या खात्यामध्ये जमा केले आहे. रुपये 1362/- ने जादा रक्कम जमा केली आहे.

6) रोखवही नमुना नंबर-7 आरोग्य विभाग, जिल्हा परिषद यांचेस्तरावरील कोषागारातून वेतन व भत्ते जमा व खर्च नोंदवहीत पान क्रमांक 2 वर धनादेश क्रमांक 206931 उत्सव अग्रीम कपात रुपये 9000/- असतांना रोखपाल यांचे बँक खाते क्रमांक 62244958678 या खात्यावर सदरील धनादेशाची रक्कम रुपये 99000/- जमा झालेली आहे. वेतन देयकातून सण अग्रीम समायोजन होणे आवश्यक होते. परंतु अशी कार्यवाही न केल्याचे रोखपालास अफरातफर करण्यात वाव मिळाला आहे. याबाबत जिल्हा परिषद उस्मानाबाद आरोग्य व वित्त विभाग येथील लेखा शाखेतील संबंधीत अधिकारी व कर्मचारी हे देखील जबाबदार आहेत.

7) नमुना नंबर 7 रोखवहीत कर्मचाऱ्यांचे वेतन देयकातून पतसंस्था, बँकेचे कर्ज व इतर रक्कमा हे ज्या त्या लेखाशिर्षात चलन व्दारे भरणे करणे आवश्यक असतांना रोखपाल यांचे बँक क्रमांक 62244958678 या बँक खात्यावर रक्कम रुपये 2,00,000/- जमा झालेली आहे.

8) उपरोक्त प्रमाणे आरोग्य विभागाकडील रोखवही नमुन नंबर-2 नमुना नंबर-4 व नमुना नंबर-7 बँक खात्यातील रक्कम रुपये 679630 + 226585 + 200000 = एकूण रुपये 11,06,215/- संबंधीत रोखपाल यांनी त्यांचे स्वतःचे बँक खाते क्रमांक 62244958678 या बँक खात्यावर जमा करून अफरातफर केलेली रक्कम व्याजासह वसूल होणे आवश्यक आहे.

9) याशिवाय धनादेशाव्दारे बँक मॅनेजरच्या नावे तसेच विविधी संस्थेच्या नावे धनादेश दिलेले आहेत, त्यांच्या सोबतचे रक्कमा वर्ग करण्याचे विवरणपत्र पहावयास न मिळाल्यामुळे सदरील रक्कमापैकी किती रक्कम रोखपाल यांचे बँक खाते क्रमांक 62244958678 मध्ये जमा झाली व ती त्या खात्यावर देय होती काय? याची खात्री करता आली नाहीत. तसेच सदरील रक्कमा योग्य खात्यावर व ज्यांना देय आहेत त्यांनाच मिळालेल्या आहेत याबाबत विभागाने खात्री करणे आवश्यक आहे.

10) रोखवही धनादेश क्रमांक कालक्रमांनुसार लिहीलेले नाही. कांही धनादेश रोखवहीत न लिहीता परस्पर बँकेत पाठवुन लेख्याबाहेर व्यवहार केलेला आहे.

11) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 मधील नियम 27 नुसार पैसे घोणाऱ्यास त्वरित देणे आवश्यक असल्याशिवाय किंवा पैसे त्वरित भरण्याकरिता आवश्यक असल्याशिवाय कोणत्याही धनादेशावर सही केली जाणार नाही. वर्ग तीन व वर्ग चार कर्मचाऱ्यांचे पगार व भत्ते किंवा आस्थापनेचा आकस्मिक खर्च या बाबीखेरीज प्रत्यक्ष पैसे घोणाऱ्या खेरीज दुसऱ्या कोणत्याही इसमाच्या नावे धनादेश काढण्यात येणार नाही असे स्पष्ट नियम असतांना धनादेशावर स्वाक्षरी करणाऱ्या अधिकाऱ्यांकडून अशी कार्यवाही झालेली नाही.

12) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 मधील नियम 29(1) नुसार जिल्हा परिषदेच्या लेखापालाकडून सर्व धनादेश तपासले जातील आणि त्यावर आद्याक्षरी करण्यात येईल. असे नियम असतांना आरोग्य विभागातील लेखापालाने अशी कार्यवाही केलेली नाही. त्यामुळे रोखपालास अफरातफर करण्यास वाव मिळाला आहे. याबाबत त्यांची ही जबाबदारी निश्चित होते.

13) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 मधील नियम 29(5) धनादेशावर सही झाल्यानंतर ज्यामध्ये मागणी समाविष्ट आहे त्या धनादेशाचा क्रमांक व दिनांक नमुद करून प्रत्येक बिलावर पैसे चुकते केल्याबद्दलचे पृष्ठांकन करण्यात येईल. परंतु आरोग्य विभागातील लेखा शाखेने अशी कार्यवाही केलेली नाही.

14) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 मधील नियम 36(1) व (2) नुसार सदर व्यवहाराची पूर्णपणे चौकशी होणे आवश्यक आहे. सदर अफरातफर लेखापरीक्षण सन 2016-2017 या कालावधीतील असुन असाच प्रकार यापूर्वी व यापुढे ही झाला असल्याची शक्यता आहे. संबंधीत रोखपालाची ते आरोग्य विभागात कार्यरत संपूर्ण कालावधीची पूर्णपणे चौकशी होणे आवश्यक आहे.

15) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 मधील नियम क्रमांक 12, 13, 42, 77 तसेच परिशिष्ट-4 मधील नियम क्रमांक 6, 7, 11, 14, 18, 20, 21 व 26(1) व इतर अनुषंगिक नियमांचे पालन केले असते तर सदर प्रकार टाळता आला असता.

16) आरोग्य विभागातील तीनही बँक खात्याचे बँक स्ट्रोल तपासणी केली असता धनादेशाव्दारे प्रदान रक्कम रूपये 1469488/- ह्या बँक खात्यात जमा झाल्याचे दिसून येत आहेत. सदरील धनादेशाच्या नोंदी रोखवहीत घेतलेल्या नाहीत. ह्या रक्कमा ज्यांना देय होते त्यांनाच प्रदान केलेल्या बाबत विवरणपत्रे व पोंच पावत्या ठेवलेल्या नाहीत. सदरील रक्कमा कशाच्या आहेत व ते ज्या बँक खात्यात जमा झालेत ते बँक खाते कोणाचे आहेत याबाबतही विभागाकडून सखोल चौकशी होणे आवश्यक आहे.

17) अर्थ समास पत्र क्रमांक 24 दिनांक 08/11/2017 अन्वये सदरील रक्कमा कशाच्या आहेत याबाबत माहिती मागविली असता सदर रक्कमांचा तपशील प्राप्त न झाल्याने त्या रक्कमा कशाच्या आहेत हे निर्धारित करता येत नाही.

18) सदरील अपहार प्रकरणा बाबतचा प्रारंभिक अहवाल मा. मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांना दिनांक 21/11/2017 रोजी सादर केल्यानंतर महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखासंहिता नियम 36 (1) व (2) अन्वये करण्यात आलेल्या जिल्हा परिषदस्तरावरील चौकशीचा अहवाल अंतिमीकरण्याच्या दिनांकापर्यंत प्राप्त झालेला नाही. त्यामुळे लेखापरीक्षण वर्ष वगळता उर्वरित कालावधीतील अनियमितता / अपहाराबाबत खात्री करता येत नाही.

19) आरोग्य विभागा अंतर्गत असणाऱ्या इतर सर्व खात्यांच्या बाबतीत अशी चौकशी होणे आवश्यक आहे.

20) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग परिपत्रक क्र. लेखाप-2015/प्र.क्र.42/वित्त-6 दिनांक 05/12/2015 नुसार अंतर्गत लेखापरीक्षणाचे काम झालेले नाही.

3.647 पावती पुस्तक नमुना नंबर 10 मधील पावतीची रक्कम खाडाखोड करुन रक्कम कमी जमा घेतल्याबाबत.

जिल्हा परिषद उस्मानाबाद, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 22) - आरोग्य विभाग जिल्हा परिषद, उस्मानाबाद सन 2016-17 या वित्तीय वर्षाचे लेखापरीक्षणात नमुना नंबर 10 वसुल केलेल्या पावती पुस्तकातील

रक्कम लघुरोखवही नमुना नंबर 4 मध्ये जमा घेतल्याचे तपासणी करतांना रक्कम कमी जमा घेतल्याचे दिसून आले. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) पावती क्रमांक 220001 दिनांक 17/11/2016 रुपये 424/- ला खाडाखोड करून रुपये 224/- केलेले आहे. व रोखवहीत रुपये 224/- जमा घेतले आहे. परंतु सदर पावतीवर अक्षरी रुपये चारशे चोवीस फक्त असे नमुद आहे. म्हणजेच रुपये 200/- कमी जमा घेतले आहे. रुपये 200/- संबंधीत रोखपाल यांचे कडून वसूल होणे आवश्यक आहे.

2) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 मधील नियम 11 (7) नुसार एकादया पावती वर खाडाखोड व दुरुस्ती असेल तेंव्हा लेखा शाखेतील लेखापाल व विभाग प्रमुख यांनी परिनिरीक्षण चिकित्सकपणाने करण्यात येईल. परंतु अशी कार्यवाही केलेली नाही.

3.648 जुना नागरी दवाखाना उमरगा भाड्याची रक्कम विलंबाने जिल्हा परिषद उपकर निधी मध्ये भरणा केल्याबाबत.

जिल्हा परिषद उस्मानाबाद, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 23) - आरोग्य विभाग जिल्हा परिषद, उस्मानाबाद सन 2016-17 या वित्तीय वर्षाचे लेखापरीक्षणात धनादेश नोंदवही नमुना नंबर-11 व शासन रोखवही नमुना नंबर-2 तपासणी केली असता जुना नागरी दवाखाना उमरगा भाड्याने दिल्याचे भाडे जिल्हा परिषद उपकर निधीत रोखपाल यांनी विलंबाने भरणा केल्याचे दिसून आले. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) धनादेश नोंदवही नमुना-11 पान क्रमांक 19 वर अनुक्रमांक 310 दिनांक 17/05/2016 रोजी धनादेश/धनाकर्ष क्रमांक 506490 दिनांक 29/04/2016 रुपये 74,268/- (दिनांक 01/04/2015 ते 31/03/2016) या कालावधीचे इमारत भाडे दुरदर्शन सहक्षेपन केंद्र उमरगा यांचेकडून प्राप्त झाले शासन रोखवही नमुना नंबर-2 वर पान क्रमांक 200 दिनांक 18/05/2016 रोजी जमा नोंद घेतली आहे. तसेच धनादेश/धनाकर्ष नोंदवही नमुना-11 पान क्रमांक 36 वर अनुक्रमांक 549 दिनांक 31/03/2017 रोजी व शासन रोखवही नमुना नंबर-2 पान क्रमांक 79 वर दिनांक 15/04/2017 रोजी (दिनांक 01/04/2016 ते 31/03/2017) या कालावधीचे रुपये 74,268/- जमा नोंद घेतली आहे. या दोन्ही वर्षांची एकूण रक्कम रुपये 1,48,536/- दिनांक 26/04/2017 रोजी चलनव्दारे भरणा केल्याची नोंद आहे. सदर रक्कम विलंबाने भरणा केली आहे.

2) दिनांक 01/04/2015 ते 31/03/2016 या कालावधीचे भाडे रुपये 74,268/- बँक खात्यावर जमा न करता परस्पर रक्कम उचल केल्याचे दिसून येते. मार्च 2017 अखेर नमुना नंबर-2 शासन रोखवहीतील बँक शिल्लक रक्कम रुपये 69534/- आहे.

वरील प्रमाणे बँक शिल्लकेत इमारत भाड्याची रक्कम समाविष्ट असल्याचे दिसून येत नाही. रोखपाल यांनी सन 2015-16 या कालावधीचे इमारत भाड्याची रक्कम परस्पर उचल करून दिनांक 26/04/2017 रोजी भरणा केला आहे. रुपये 74,268/- ही रक्कम 11 महिने 9 दिवस विलंबाने भरणा केल्यामुळे तात्पुरता अपहार केल्याचे दिसून येते. दुरदर्शन सहक्षेपन केंद्र उमरगा यांनी जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद उस्मानाबाद यांचे नावे दिलेला धनादेश / धनाकर्ष अकाउन्ट पे दिला असता तर रोखपालास सदर धनादेश / धनाकर्षाची रक्कम रोख उचल करता आली नसती, व त्यामुळे रोखपालास तात्पुरता अपहार करण्यास वाव मिळाला नसता.

3) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 मधील नियम 36(1) व (2) नुसार सदर व्यवहाराची पूर्णपणे चौकशी होणे आवश्यक आहे. तसेच संबंधीत रोखपाल कालावधीची ते आरोग्य विभागात कार्यरत संपूर्ण पूर्णपणे चौकशी होणे आवश्यक आहे.

3.649 जिल्हा वार्षिक योजना अंतर्गत प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्राकरीता औषधे, साधनसामुग्री व यंत्रसामुग्री खरेदी करणे मधील अनियमितताबाबत.

जिल्हा परिषद लातूर, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 5 व 9) - जिल्हा परिषद आरोग्य विभाग लातूर सन 2016-2017 या वर्षात जिल्हा वार्षिक योजना अंतर्गत प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्राकरीता औषधी साहित्य व

सामुग्री व यंत्र खरेदी केलेले आहे. सदर बाबत 16 प्रमाणकान्वये रक्कम रुपये 40,15,505/- खर्च करण्यात आला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 मधील नियम 83(3) प्रमाणे औषधी खरेदीपूर्वी त्यांची गुणवत्ता तपासणी प्रयोगशाळेकडून करून घेणे आवश्यक आहे तथापी वरील प्रमाणकान्वये खरेदी करण्यांत आलेल्या औषधांची खरेदीपूर्व गुणवत्ता तपासणी करण्यांत आलेली नाही

2) महाराष्ट्र शासन वित्त विभाग, परिपत्रक क्रमांक संकिर्ण-1000/प्र.क्र.14/कोषा-2, दिनांक 11/02/2000 नुसार 15 फेब्रुवारी नंतर कोणत्याही प्रकारची खरेदी न करण्याचे आसे असतांना आरोग्य विभागाने नियमबाह्यपणे औषधी खरेदी केलेली आहे.

3) उपलब्ध अनुदानाप्रमाणे औषधी खरेदी केल्यानंतर औषधीचे वाटप प्राथमिक आरोग्य केंद्र, आयुर्वेदीक दवाखाने यांना सारख्या प्रमाणात न करता रुग्णांच्या सरासरी उपस्थितीनुसार व प्राथमिक आरोग्य केंद्रांच्या वर्गवारीनुसार करणे आवश्यक आहे. परंतु याप्रमाणे कार्यवाही न करता सरसकट, मोघम स्वरूपात औषधाचे वाटप केलेले आहेत त्यामुळे विहित मर्यादेपेक्षा जास्त औषधाचा पुरवठा प्राथमिक आरोग्य केंद्रांना झालेला आहे

4) दरकरारातील अटी व शर्ती प्रमाणे देयकापोटी अदा करावयाच्या रकमेपैकी 80% रक्कम साहित्य प्राप्त झाल्यानंतर व उर्वरीत 20% रकमेची अदाई शासकीय गुणवत्ता चाचणी अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर करणे आवश्यक आहे. परंतु सदरील खरेदी प्रकरणात गुणवत्ता चाचणी अहवाल प्राप्त होण्यापूर्वीच पुर्ण 100% रक्कमेची अदाई केलेली आहे.

5) आरोग्य विभागा अंतर्गत प्राथमिक आरोग्य केंद्र व उपकेंद्र यांच्याकडून ग्रामीण भागातील रुग्णांना आरोग्य सेवा पुरविणेसाठी नियमितपणे दरमहा औषधाची मागणी होत असते त्यांना आवश्यक ती औषधे नियमितपणे पुरवठा करणे क्रमप्राप्त ठरते, परंतु सदरील संचिकेची तपासणी केली असता माहे नोव्हेंबर मध्ये तांत्रिक मंजूरी व माहे डिसेंबर मध्ये प्रशासकीय मंजूरी घेवून औषधी खरेदी माहे फेब्रुवारी व मार्च महीन्यात केलेली आहे

6) सन 2016-2017 मधील योजनेचा लाभ त्याच वित्तीय वर्षात होणे आवश्यक असतांना त्याचा वापर व विनियोग पुढील आर्थिक वर्षात सन 2017-2018 मध्ये होत असल्याचे निदर्शनास आले.

7) सन 2016-2017 या वर्षात 4 औषधी खरेदी केलेली आहे परंतु मार्च अखेर शिल्लक आहे सुरुवातीची शिल्लक असताना व चालुवर्षात औषधी खरेदी केलेली आहे. तथापि मार्च अखेर शिल्लक पडून राहुन शासनाचा निधी गुंतून पडलेला आहे